

914 PP. 3353 - 3553
 (97) 21 1954 21 JUN 1954

A13/82

K-11-3353

H. M. Mohlabe.

Bethany Mission,

"Debts to and obligations of estate" 3353-3552, P.O. Box 39, Trichardtstad,
 pp. 200 x f0.435 = 87 pp. @ 1.82 = £8-8-2 17-3-1954.

Tema ya 32 (b)

Thoto ya monna wa basadi.

Temana ya 8: Moja-lefa o tamegile go tše-
 iša baratho.

6971 The timela ke yena molaudisi wa ditaba tša bana ba Tswaledi. Makuse a ka a mo ganetsa. Mathomong o ile a mo ganetsa. Bjale a re go fa pupišo ya bana ba Tswaledi ya ba gona a khōlwago, ka gobane le yena taba e we o a e teba. Kenne te ke ina molaō. Moja-lefa o swanetše go ja mašaledi a dikhomo. O nyadiša baratho ba gwe basadi, ke moka tša šala, ke tšona tše we a tswanetšego go dija.

6972 Motantane a tšwela pele le go butšiša ba-khalabje diputšišo tše^(a) ge mmago moja-lefa apha phela, mašaledi a we a matšo a baredi a laola ke mang. Ka kwano ya moja-lefa le mmagwe. Kudu di laola ke moja-lefa. Fela o tswanetše go bolabola le mmagwe. Ge mmagwe a ka ganetsa morwa wa gwe, a ka o kwa mmagwe ge e le ngwana yo a

tswalegilego. Ka gobane papago o hwile, bjale mmago ke yêna papago. He yêna yo we a ʒa go botšago, ^{morwag e} melaš ya mohu papago. Ge moja-lefa a ka fo dira ka bo e thatelô. mmagwe a na lentšû. Phôšô e no ba go ʒhe kwane.

6973 (b) Putšišo ya bo bedi. Moja-lefa o tšeiša baratho ba gwe basadi, bjale mašaledi a dikhomô a ba a moja-lefa. Ge moratho a ka dira molato a dutši a na le mosadi. Molato o we o swanetše go lifiwa ke mang. Ba re moja-lefa ke yêna papago bona. Ge modiri wa molato a kwana le moja-lefa, o swanetše go mo lefella molato o we. Ge a ʒha kwane naè, ke monna bjale ka ge a na le lapa o swanetše go e pônêla. Moja-lefa o wa khôna go tšûša baratho ba gwe ka dikhomô tša mašaledi.

6974 Mote wa kwano o boʒe o batamelôš. Mote wa go ʒhoka kwano o boʒe re le kholê, ra batha mêla ke maʒôta. Mote wa maʒôta batho ba o tšhaba ka batha la mokhwa wa ôna. Mone a êtêla go ôna, o ʒa lala a kwatamile ka matolo. Ge boeʒha a ʒoga. Ke mote wa go ʒhoka molaš. Mote mo o ʒhoka molaš, kwano le yôna a e gona ka gare ga ôna. Mohu mo a hwile dithoto

K34/82

tša gwe di a baganywa dintō tša gwe. Barwa ba bagolo ka malapa, ba bagolo ba di laola ka baka la gore ke banna. Ka molaō ke tša basadi ba mohu.

6975 Mothahu ke wa ntō ya mmago moja-lefa. Dikhomo tša go šiya ke mohu. Bjale ka ge go thalūšitšwe gore di a bēlwa dintō tša mohu. Ge khomo e ka hwa, a ya tswanēla go rorēla ka ntōng ya mosadi wa moja-lefa. Ba tswanetšē go e rorēla ka ntōng ya mmago moja-lefa. Moja-lefa o ta e laola e le ka ntōng ya mmagwe. Ke ōna molaō wa kagišano o we. Dilotšē ye we di swanetšē go dula ka ntōng ya moja-lefa ke dithapō. Dithapō tšē bjale ka dipheko, tšē we tšē mabapi le motšē. Ke tšona tšē we di tswanetšego go tswariwa ke moja-lefa ka baka la gore ke yēna mong motšē.

6976 Bjang o ile a hwa a šiya basadi ba ba bedi. Mosadi wa ntō e kholo Mankapa. O ile a no ba le thari ya banenyana fēla. Wa ntō ya oo bedi Mangwedi. Jēna o ile a ba le thari ya bathankana le banenyana. Mokhalabje a bōna gore lapa le legolo le dumetšē ngwana wa mothankana. A thōpa dikhomo tša

moredi wa n̄to e kholo, a ya a nyala Matsatši.
 O ile a hwa a thēu a mmeke. O be a tha
 nyala yo mongwe, o be a thē nyaletše. A gopotše
 gore mothomong o ta ta a bēlēga ngwana wa mo-
 thankana.

6977 Letsatši la thobošo. Bjang leina la gwe
 le lengwe e be bare ke motholo. Bjale ka ge
 n̄to e kholo e thē na ngwana wa mothankana,
 ba šupa ngwana wa n̄to e nyana go ba moja-
 lefa. Ngwana yo we leina la gwe ke mabidietsē.
madibi ke moredi wa n̄to e kholo. Ke yēna wa
 mathōmō. Ke yēna yo we papagwe a go tšeya
 dikhomo tša matsō a gwe a ya a nyala Matsa-
 tši ka tšona. O ile a re, le mmeile moja-lefa
 goba motswaredi. Ba re ke moja-lefa. Ke moja-
 lefa wa moše goba wa lapa la bō. Ke wa mo-
 te.

6978 Khano ya Madibi ya ya ka ya mothusa. O
 be a tswanetše go ba motswaredi. Ka gobane
 papa o tšere dikhomo tša matsō a ka, o tšo nya-
 la mosadi ka tšona. Mosadi yo we ge a ka ba
 le ngwana wa mothankana ke yēna yo we a
 swanetšego go ba moja-lefa. Re a go kwa.
 Re šitwa go šoga thari ngwana a thēu a

bélêgê. Tse we di tša iala di bōna ke ba ba phelago. Rena re šupile Mabidietše go ba yēna moja-lefa. Ke moka ditaba tša bona tša fee-la di e tša mo we.

6979 Bjang o ile a hwetsāna leina la Moṭholo ka mokhwa mang. O ile a le hwetsāna ka mokhwa wa gotsona. O be a dira metholo. Phōlōfōlō e tša thobe ka mo a emego. Batsumi ka moka ba rwele melamo. Yēna o be a tša rwele molamo. O be a no tswara phate go ba le para. Ba melamo ba tša no e khita ka yōna, empa ba tša e bolae. Ka lebaka le lengwe ba e bolaya. Ge e ka lathega ya ya ka mo go emego phōgō, o tša bōna e tsema fathe ka tšōgō. Ya wa a e tšoge, ke moka e hwile. O ile a hwetsāna leina la moṭholo, la go bolaya phōlōfōlō e kholo ka tša phaku.

6980 Mabidietše a beka motšatsi. O ile a mme-kela ka lapeng la Mankhapa. Basadi ke balotsana. Ba ile ba mo tšeya peelo. Ba tšeya mabidietše. O tšeya ke ba nṱo e kholo. O ile go beka mosadi yo we, ke moka a tše tša gopola yo mongwe mosadi. O be a tswanetše go tšeya dikhomotšā matšo a khaitšedi ya gwe a yo tšeya mosadi ka tšona. A ka a dira bjale, o ile a no lebe-

Ila motsutši. Mankapa le moredie, ba ile ba bona gore ge a ka tšeya dikhomo tša matsō a khaitšedi gwe a tšeya mosadi, ke moha lapa la bona le fa ba le le nyana. Ke ge ba mo huna peelo. Motsutši mo a ka ba le ngwana wa mothankana, ke yēna yo we a fa ba go moja-lefa.

6981 Mabidietšē o ile a tšeiša baratho basadi. Di-khaitšedi tša gwe di ile tša re go nyadiwa, tša èma ka lešaka. Mmago moja-lefa a botša moja-lefa gore o swanetšē go tšeya mong mosadi wa go. A re nna ke naē mosadi. Mmagwe a re a ke gane gore a o na mosadi. O naē fēla ke wa go šiya ke mo-hu papago. Le gōna a boe ka mong dikhomo tša khaitšedi ya go. O boya ka dikhomo tša khaitšedi ya go ka malapa. Baratho ba ka ba ka tšeya basadi ka tšona. Nna mosadi ke naē. Ke ge a tšeiša baratho ba gwe basadi.

6982 Mabidietšē a fapana le baratho ba gwe. Motšete o botšete re le khote, ra batamēla ke matōta. Phapanō ya bona e ile ya ba gōdimu ga dikhomo. Ge khomo e ka hwa, o nyaka go e rovela ka ntong ya motsutši. A rehiša khomo, le ka mo e yago tšalete a e bone ke motho. E lewela ka lapeng la mosadi. Mankapa o wa mo

rêkêla dikobô. Tala mo e tšwile a na taba le mma-gwe. O na le taba le lapa la mankapa le ngwetši wagwe. Baratho ba ile ba fapana naê. Ba ile ba mo šupa dipakêlê.

6983 The thikô a the na maano. Ka tšatši le le-ngwe khomo ya hwa. O ile a re o rwala leumô la yôna. Baratho ba re o le iša kae. Ke le iša ka ntong ya ka. Diale a ka a the nya the baka. O ile a mo amoga. A re tšiša ke go rwallê mogolo. Yo mogolo a no rwala ka nši, ba ba'nyana re dutši re le gôna. O ile a mo fa. O ile a ~~re~~ le iša ka ntong ya mmagwe. leumô ke khêkha. Mabidietsê a šala moratho moragô, bjale o be a kwatile. O reng o le tšiša ka mo. A ke re ntô yaka o wa e teba. Moratho a re ke yôna ntô ya bo yôna e. mogolo o ile ke a rwala, moratho a mo amoga. Ke moka gwa thomêga utwa. Baratho ba ile ba thi-ka mogolo. Bakobedi ba e lamola ba the e thoke.

6984 Ka moswana ba tsoga ba thekišana. O ile a bina gore ke dira, ka baka la gore le motho ka othii o be a the gona yo a êmago naê. Go bolwabolwa ka baratho. Ke ge a dira gore banna ba khobakanê, ba tê ba mo kwiše taba. Ba ile ba khobakana ka tuêlô ya moja-lefa. Baratho

e be ba tše na taba le go botša banna. Bona e be ba diyo nyaka go bolaya.

6985 Dipolabolo tša bona. Mabidietšē a re le bi-tšitšē ke nna. Ke nyakilo bolaiwa. Ke bolaya ke baratho baka, ka baka la nama. Ba gana mo ke tšeya nama ko fo mosadi wa ka gore a nkapee-le. Ke moka ke yōna ntwā ya rena e we.

Diale a re ke nnete o bolaya ke rena. O diyo la-molēla ke batho ba we ba go ba ba tšile go kobē-la khomo. Mo la gwa tše bē bona, lehono nka be re re mo re khobakane mo, e be re mo iša le bīte-ng. Re nyaka go mmolelā go tšeya dilo tša la-pa la mmago rena, a di iša ka lapeng la Mankapa. O be a tšeya leumō a le iša ka lapeng la mmagwe wa mahura. Ke moka ke yōna ntwā ya rena.

6986 Banna ba ile ba sola moja-lefa. Ka moragō ga dipolabolo tša balwi, ditaba tša gafelwa banna. Mabidietšē ke yo mogoto, o na le phōšō. Leumō ke la mong wa khomo. Dinama ka moka di kaya ka moabē, fēla leumō le swanetšē go dula ka ntung ya mong wa khomo. Lena phōšō ya lena ke ya go tiya. A la twanēla go mo tiya. Le botša banna gore ba tše ba lekwišē ka mokhwa o we a le khu-

pišago ka ôna. Le tswanetše go lefa madi. Le lefa madi fêla. Ge e le phišô e na le mogolo wa lena. Baratho ba re, re thabiša fêla melomo ya lena. Ge a ka tšoga a boeletša ~~re~~ ^e tša bolaya.

6987 Baratho ba bitšua mogolo wa bona gore ba e thopeng. Mabidietše o ile a gana go ya thopeng. Banna ba ile ba mmotša gore o swanetše go ya. Ke tšaya bjang ka gobane ke nna yo we ba mpolaitšego. Taba ya bobedi balwi a ba lebane. Di thathêlwa šaha ka le thii, di lwele mothegare. Ke tswanêlô ya gore o e ka gobane ke bana ba go. O ile a ba a ya kowa thopeng ya baratho. Bjale ba mmege molato. Banna ba re rena le phišô bakeng tša go go ntšha madi. Ka bakeng le we, ba re re lefe. Ke nnete ya gore re lefe bjale a re na tša bobedi. O ile a re le banna ka gobane le dirile le tšeba gore le ne le tšelo. A ~~ba~~ ka ba kwana le mogolowa bona.

6988 Mogolo wa bona o ile a ba tšogela. Ka moragô ga dipolabolo tša go fapana ga bona thopeng, ke ge mogolo wa bona a tšoga, a yo dule le banna. Bona ba šala ba gakilwe kowa thopeng. Diale ke yo a tša tšamago mabidietše. A re go baratho, a re bitšeng motho

yo mongwe re mo romeng go banna. Lentšū le we a swanetšego go lebolabola ke le. Mogolo wa rena o gana mo re lefa ka tša ka šakeng. Ka baka lewe re khopêla tšebaka tša go tšama re tiya dikota. Ba ile ba kwana ka mokhwa o we mmuledi a boletšego ka gona. Ba bitša yo mongwe wa banna, ke moka ba mo roma ka mantšū a la mogolo wa bona a bolabotšego.

6989 Morumiwa o tšagiša mantšū gare ga banna. Ke rumilê ke banna ba la ba kowa thopeng. Ba re mogolo wa bona o gana ka tše di nago ka šakeng. Molato ôna re a o bôna, bjale ba khopêla le baka la go tšama ba tiya dikota. Ke moka ke ôna mantšū a bona. Mantšū a we a o kwa ke yêna mogobatsiwa. A re a ba na khomo ka šakeng. Bona a ba lefe ka tša bona.

6990 mabidietše a napa a gana go ba fa khomo. Banna ba ile ba fatafata, ba hwetšana gore, di-khomo tše we ba bolabolago ka tšona, ke tša manyalo a dikhaitšedi tša bona. Di ile tša sala mo a ba nyadiša basadi. Bjale banna bare ba lefelle molato. Ke gona o tša khônago go rwalana ma ya khomo wa ya wa e beya ka ntō yago. O ile

K34/82

a gana. Bjale o di t̄ebe gore baratho ba go a ba na t̄he we ba ka lefago ka t̄hona. Ka baha le we, ba swanets̄e go dumellwa gore ba t̄s̄ame ba tiya dikota. A re go lukile molato a o bole, a ba t̄s̄am̄e ba tiya dikota. Ke moka banna ba bōna ga boṭe gore nama e ba t̄swile ka ganong. Ke moka ba palakana.

~~999~~ Baratho ba ile ba t̄iwa ka mot̄eng le mma-go bona. Ka moragō ga mats̄at̄i a t̄he moka, mmago bona, a bot̄ša barwa gore a re t̄sweng ka mot̄eng. molato ke gore a kwane le mekhwa ya moje-lefa. Ke moka a no bōna ba tiya dint̄o t̄ša bona, ka nt̄e le go ba bot̄ša. Ba ile ba šiya nt̄o ya mmagō bona. Ba dir̄e la gore mogolo wa bona a t̄he ke a ba le mata a go ba lweša. Banna re mano re khoba t̄shemane ya t̄ala molapō.

~~999~~ Mmago bona o ile a sala a dut̄i maruping le lešaka la dikhomo. Dikhomo di khōna ke monna. Mogolo o be a t̄waets̄e go t̄he troge bošego, ge dikhomo di t̄swile. Di be dij̄hat̄h̄ela ke baratho. Pele ga tawenyoya dikhomo, o ile a but̄šiš̄a baratho gore nka baka lang le e t̄iwa ka mot̄eng. Ba ile ba re re banna re swane-

K34/82

^{tš}~~twetš~~ go e pônêla. A ka a tšwêla pête le di-polabolo. Moja-lefa a tše ke a setša mmagwe gammagô le dikhomo. A re bjale ke a tšwa ka moteng. O botsu mabidietšê. A ka a mo fetola. Baratho kowa ba setšê ba agile n̄to ya mmagô bona.

0993 Mmagô moja-lefa a lata barwa bagwe. O ile a ya ka bjala bja moraka. Baratho ba ile ba tibišâ mogolo wa bona gore gona le bjala bja moraka. Goriale mowe ke gore le yêna a be gona. O ile a gana goya, a re ba ka mpolaya. Mmagwe o ile a di kwa mo a botšâ manka pa le ngwetšî. Ke ge a tšeya kobô ya bšego a e ya. Mabidietšê a re go mmagwe wa tše ke wa boya o rwele dithare. Khanthe mokhekolo ke moka o napilê a êla ruri. Ka tšatšî le lengwe a bôna baratho ba e tšwa ba rwele mapara.

0994 Moja-lefa o ile a tšwa ka moteng a tšhaba. O be a gopotšê tša malôba. Ka gobane ba ile ba mo tiya a loba. Ba bula lešaka la dikhomo. Ba khêtha tša lapa la mmagô bona. Tša thuntšha leretha di lebile morakenng. Ka mosana wa gona ba tša ba tiya n̄to

K34/82

ya mmagô bona. moja-lefa o ile a bôna ga bote gore ke marumu. A ka a ba bolabudiša. A nya-ka motho, a mo romêla ga baratho. Thepela o ba botše gore dikhomo tše we ke a di nyaka ka moka ga tšona di boya mo gae gaka.

6995 Thebaka tše ile tša ya. Tha hwetšana ba gare ba aga dintō. Letšatši ke mo le tša-bile ba togetše mollō. Ba fologa gōdimu ga dintō, ba ya ba dumedišana naē. Ka moragō ga mo ba feditše go butšišana maphelo, ke moka tše-baka tša thōma go ba botša ka mokhwa o tše tšilego ka ōna. Ke rumile ke mogolo wa lena, o re buišang dikhomo. Le tša khōna le di gapa, re bolabudišane pele. Ba mo fetota ka gare, le ga di le ganamo re ka no bolabola. Le gona nka be re bolabotše naē, o ile a re tšhaba. Ge gona le polabolo re ka no bolabola dikhomo di dutši di le ga namo.

6996 Thebaka tša boetsā mantšu. Tha fiša tša mmotša gore, dikhomo ba re di ka tše ke tša boya. Ge gona le polabolo, re ka no bolabola di dutši di le ka šakeng la bona. Ke moka ke ona mantšu a bona. Bjale mo o bōna

K34/82

taba e, e ka dira bjang. Thebaka t̄ha re, bitša banna ba geno o ba botše, ke bona ba we ba ka bōnago gore taba e ka dira bjang. Nna ke t̄heba-ka, mantšū a ka a swanetše go no ba a t̄heba-ka. A ke nyake go ba nna t̄hebaka t̄he bonwa.

6997 Moja-lefa a bitša banna ba lelōko la gabō. O ile a botša t̄hebaka gore t̄hepela o ba botša ka tšatši la gore ba tsoḡelē ka mono. Thebaka t̄ha ya. He yēna a šala a botša banna ba gabō. O ile a botša le banna ba bangwe ba go khōna go bolabola. Ke ba malōko a šele. Ba ile ba mo dume-lla gore ba t̄a ba gona. Ka nnete ba ile ba fit̄ha ka lona letšatši le la a ba butšitšego gammogo le ba lelōko la gabō. Le bona baratho ba ile ba ba gona gammōgō le mmago bona.

6998 Dipolabolo tša mabidietšē. Morena le khōta. Le bitšitšē ke nna, ka baka la phapano ya ka le baratho baka. Ba kile ba utiya. Bjale banna ba re ba swanetše go lefa. Go fit̄hela le le hono e šu ba lefe. Lehono ba thomile taba e ngwe. Ke kōna ba tiya dijito tša bona. Ke ile ka babu-tšiša. Ba ~~mpetša~~ ^{mpetša} gore ke bona banna ba swanetšē go e pōnēla. Ka moragō ba ya ba boya ba tswere mapara a bona. Nna ke ile ka tšhaba

K34/82

ka baka la go gopola t̄ha maloba. Ka manalla ka mothare, ka bōna ba bula lešaka la dikhomoba di gapa. Bjale ka moswana wa gona ka bōna ba tiya n̄to ya mma. Ka ba romēla t̄hebuka t̄ha gore ba buišē dikhomo. Ba t̄šo gana nat̄šo. Bjale ke le-bitšeditšē taba e we ya thopō ya dikhomo. Ke moka ke feditšē.

6999 Dipolabolo t̄ša Diale. Ke nnete go bjale, ka moteng re t̄šwile le dikhomo re di gapile. A ra gapa t̄ša lapa la mankapa, re gapile t̄ša lapa la mmago rena. Lebaka la khapō ya dikhomo, ke gore di swanetšē go dula mo we mmago rena a nago gona. Mogolo wa rena o t̄a no t̄a a di bōna le go di laola ka mokhwa o we a t̄a go di laola ka gona. Le rena re badišī ba t̄šona. Mong wa thoto ke mma le yēna moja-lefa. Ke moka a fetšā dipolabolo t̄ša gwe.

7000 Dipolabolo t̄ša Mangwedi. Bana ka m̄ka ke baka. Bjale mogolo wa bona o dira t̄še nke-go a nya ke ke nna. A na taba le nna. Ge ke thabēla mankapa gore ngwana a ba mmone ke mopopo. Ngwana o thōma go nthogaka. Dithoto t̄ša lapa laka o nyaka mo di jelwa ka lapeng la mmagwe wa bo bedi. Dikhomo t̄še we di ka t̄he ke

K34/82

tša jiwa ke motho. Mong wa tšona ke yêna. Di dutšai lapeng la bo tšona. Ke mōha nna ke feditše.

7001 Ditaba di ile tša gafêlwa banna. Ba ile ba re, tšebaka tše ka tše ke tša bolabola bjale ka ge ba fapane ba tša ganetsane. Banna ba ile ba bōna baratho phōšō. Le dirile phōšō ya go gapa dikhomo. Ke thoto ya go šiya papagwe. Zêla molaō ke gore ge mmago lena mo a tša phela, moja-lefa o swanetše go di laola le mmagwe. Peelo ya mmago e ta we mo o ka tšeya mosadi ka dikhomo tše. O swanetše go dira bjale. Ba riale ba botša moja-lefa. Moja-lefa a ka a kwana le polabolo ya go tšeya mosadi. Gona o swanetše go ya khorong yo go lokolêla dikhomo.

7002 Bakhoro ba mmotša gore o swanetše go tšeya mosadi wa lapa la mmagwe. Ke yêna yo we a ta jêlago lefa la lapa la mmagwe ka gona. Molaō a o dumele gore o tšee lefa la lapa le lengwe, o jêla ka lapeng le šele. Moja-lefa o ile a bōna gore ditaba di bāma. Ka kowa lapeng la Mankapa, o tentšhitše leoto ka le gapeng la marokolo. Taba e ile ya fêla ka go lethetša

K34/82

dikhomo di dutsi gona mola morakeng wa baratho. Molaudi wa tšona e le yēna. Mafe. Ilo a taba.

S. 1: Barwa ba mohu, ba ka, ba magakwa.

7003 Monna wa basadi a ka hwa a šiya basadi le bana ba bona. Bjale ka ge go ngodilwe kae le kae diēma goba melaō e: (a) Lapa a leji lengwe. (b) Boya khomo ke bo boya khomo. Ka gare ga dintō tše we tša mohu, gona le ntō e kholo. Ke yōna e we e tswalago moja-lefa. Go ngodilwē gore moja-lefa o ja thoto ya papagwe. A ka the ke a ja le ya malapa a mangwe. Ge malapa a we a mohu a kwana, ga gona morwa yo we a swanetšego go ba legakwa. Ka kwano e we ya bona ba ta šumiša boya khomo ke bo boya khomo. Ge kwano e the gona, ba ka the ke ba šumiša (b)

7004 Moja-lefa yo mogolo. Ke yēna morwa wa ntō e kholo. Bo moja-lefa ba malapa le bona ba gōna. Moja-lefa a ka ba le gakwa mo phapagwe a ka hwa a the na lefa. Le gakwa ke monna wa go the be le mosadi. Ba mo tswantšha bjale ka meeti a a gakilwego. O ba le gakwa ka baka la go the kwane le bo mo-

46

wa rragwe.

7005 Moja-lefa wa le huhudi. Moja-lefa a ka ba le leonya. Leonya la gwe e le la gore lefa ka moka a nyake go le bokella go yêna. Khanthe ge papago bona a ka hwa a thešû a ba tšeišê basadi. O swanetšê go tšeya mosadi, ka moragô a tšeišê baratho ba gwe. O ba tšeiša ka go thatamana ga bona. Bjale mašaledi a ka šala a ja ga bote. Ka go the kwane le yo mongwe wa baratho, a ka mo ganêla go motšeiša mosadi. Dito tša moratho o swanetšê go di beya godimu ga ba bagolo. Ke bona ba we ba swanetšêgo go tšilo bôna dito tša gwe.

7006 Ntefane o ile a hwa a šiya basadi ba ba bedi. Heina la mosadi wa ntô e kholo ke Mašhapane. O ile a ba le ngwana ka o thii wa mothankana. Heina la gwe bare ke Madome. Mosadi wa ntô ya bo bedi ke Malephaka. Yêna o ile a ba le bana ba ba bedi. Maina e bona ke bo: Thebašê le Mogoti. Papago bona o ile a hwa a šiya ba thale dikhōpê. Bona ba be ba godilê, bjale go thoka thā go ba tšeiša basadi. Ka gobane e be e le modidi.

7007 Madome a ka a okwa barwa ba n̄to e nyana. Khōi ke t̄he t̄aēla. Ke gare o swanetš̄e go-kwa mo we banna ba bolabolago. Papago bona ba buluki ba ile ba t̄hapiš̄wa diat̄a ka khogo. Letš̄atš̄i la t̄hobošo, a ba ka ba t̄hoboša bana ba mohu, ka ba-ka la gothoka t̄ha bo bedi. Bjale ba ile ba š̄upa yēna madome go ba moja-lefa. Ba ile ba laya barwa ba mohu. Papago lena o hwile, lehono papago lena ke yono re meilego mo gare ga lena. Bana ba komana boloto bogōi ke go bopana. Re bolabola ka mokhwa o we, re dirēla gare le t̄hušaneng. Ka go t̄hušana mo we ga lena* le t̄a hwetš̄ana basadi. Ka moragō ga mo ba palakane, ba š̄ula ba bolabola ka mokhwa o we ba swanetš̄ego go š̄oma ka gōna. Yo mogolo mo a gana a ke a re n-nng. O ile a dumellana na bō. Fēla a ka a nyaka go dira mo we ba dirago.

7008 Barwa ba n̄to e nyana ba be ba na le khatš̄edi. Khatš̄edi e we ya bona bare ke matwee. O be a t̄hale yo monyana. Bona e le banna. Khōpē wa o kwa e letš̄a lekwala, ka buntš̄i makwala. O bōna gare ka š̄akeng di-khomo di gona. Lekwala la mothoki ke go-š̄oma. Ba ile ba š̄oma ba vēha diputš̄enyana t̄ša bona. Thebaš̄e a ba a t̄š̄eya mosadi ka t̄š̄ona. Ngwanenyana ke mokhu-

ra, matwee manaka a be a šetše a metše mahubeng. Masogana ba mmôna gore ke mosadi. O ile a nyadiwa. Thebaše a tšeya dikhomo tše la tša le berêkô a di dira gore ke tša matsô a khaitšedi ya gwe. O ile a mo šupa lapa la mosadi wa gwe. A re dikhomo tša go di tšo tšeya mosadi yo. Ka go mo šupa lapa ke gona a fetolantšê dikhomo.

7009 Thebaše a tšeiša moratho mosadi. Ka moragô ga mo a fetolantšê dikhomo, a šupa moratho wa gwe dikhomo tšê lesome. A re ka tšona o swanetšê go tšeya mosadi. Ke dikhomo tšê la ra go ba re di berêka. Dikhomo tša matsô a khaitšedi ya rena ke tšere waka mosadi ka tšona. Moratho o ile a leboga mo we mogolo a mmotšago. Ke moka barwa ba lapa le lenyana ba ba le malapa a bona.

7010 Madome o ile a ba bo mma-thaka-a-di-fele. Bagwera ba gwe ka moka ba tšeya basadi. Gwaŋa o mongwe mphathô, a ba bagwera ba bona. Le bona ba tšeya basadi. Ke moka a no šala a gakiwê. Go ba phula mogopo gona o be a the phula mogopo. O be a berêka fêla the we a the berêkago the tha bone ke motho. Molato ke gore o ile a kitimêla go šegela a thešû a tšee wa

gwe

mosadi. Ba ile ba mo rêla leina le Nkhêgêrê, Ba re o ta gola leng mankwele, bagwera le baratho ba gudile. Ke moka motomo wa gwe ya ba wa go no fêbana le ba lefoka. O ile a felegetšwa ka thešũ ka gobane o be a the na mosadi. Mafello a taba.

7011 Madome O ile a šitwa go khopêla dihomo ga barwa ba lapa le le nyana ka baka la gore o ile a the nyake go šoma ka makhwa owe ba go ba ba šoma ka ōna. Le bona ba ile ba la thêla ~~teu~~ teu. Khomo go trušwa e e leka-go.

7012 Phošoko o ile a hwa a šiya basadi ba ba bedi. Mosadi wa n̄to e kholo ke Mahodu. O ile a ba le morwa ka o thii. O be a têla ke thavi ya banenyana. Bona o be a ena le banenyana ba ba thaaano. Mosadi wa n̄to ya bo bedi ke mpja. O ile a ba le ngwana ka o thii wa mosetsana. O ile a têla ke thavi ya bařhankana. Maina a bana ba bařhankana. Pholobê, Masoke, Marunthwane le Dikolane. Ba ngodilwê ka gořhāřamana ga bona mabelegong. Pholobê o ile a hwa a thešũ a be le mose-

di. Khoši ya tōga ngwe e ya šala. Masohe
a ba madulong a mogolo.

7013 Masohe o ile a ba moja-lefa wa lapa la
mmagwe. Ke molaō wa gore ge mogolo a ile a hwa a
tšešu a ba le lapa la gwe, moratho o tšeya madulo a
gwe. Moratho go tšeya yo we a ilego a moloma tše-
tse. Papago bona o ile a hwa a tšešu a ba tšeiše
basadi. Masohe e no ba moja-lefa wa lapa la mma-
gwe. Mong moja-lefa yo mogolo ke morwa wa maho-
du ka gobane ke wa n̄to e kholo.

7014 Tēpatēpa a ba moja-lefa. Ka moragō ga
lehu la papago bona, ba šupa ngwana wa n̄to e
kholo goba yēna moja-lefa. Lefa la dikhaitšedi tša
gwe la wēla ka matsogong a gwe. A na yo we a ba-
kišanago naē.

7015 Masohe a lwa le maruntšwane. Dikhomo tša go
nyala khaitšedi ya bona, di ile tša lefa molato wa
boloi. Motno mo a go tšalifile o ka tše ke wa khōna
go mmolaya. Mpja o be a nyaka go bolaya Mamokha-
di. Bjale Mamokhadi a tša nyake go mo tšwēla. A
ya ga yo a kwanago naē, a re ke rumile ke Mamo-
khadi, o ile ke tē ke go bolaē ka tše thare tše. O be
a gopatše gore o tša tše tšeya, a likiše ka yēna

K34/82

Mamokhadi. Go the tšeya gona o ile a the tšeya. Ka mowana a ya ga Mamokhadi, a re o nyaka go mpolaêlang. O ile a thaloša le ka mokhwa o we a hwetšānago the thare ka gona. O ile a re a ke the tebe.

7016 La tšeya khane le a lwa. Basadi ba we ba ile ba thōma go tšeya khane. Khane ya bona e be e le khaufsi le golwa. Maphaše a re go bona la the ke la tšeya khane, ka moragō ga khane a ya le na le ta rogana. Ka moragō gwa ba ntwa. Motho yo we a gubutšitšego a dula matšumeng. Thepelang go yēna. Ba ile ba ya. Mpja o ile a dumela gore ke nnete ke file ke wena. Mamokhadi o ile a theka a lla. Le ga go le bjale di ile tša mo twanēla.

7017 Ba ile ba tšwa ba ya dingakeng. Ka moragō ga tetemetšo e we, Mamokhadi a ya a tšibisa batwadi ba gwe. Ba ile ba tšwa ba le khorong ya mošate. Ditaola di ile tša tiya mpja. Ka baka la gore a bolaya motho, ba ile ba mo lifiša ka dikhomo tše thaanō. Mohu Pholobe o ile a hwa a šiya dikhomo tše ntabe. Dikhomo tše we, e be e le khomo bjale ya tswalla. Ke khomo ya madiš'i. Fēla tša go kfa molato wa mmago bona ke tša matšo a khaitšedi' ya bona.

7018 Dintwa ^{thā} ~~ga~~ barwa ba lapa le lenyana. Marunthwane o be a thā kwe mogolo wa gwe. Ka baka le we, a mmotšā gore ge o thā o kwe the we ke go botšago, mosadi o ka the ke wa mmōna. Ka baka la bothankana a ka a šala mantšū a mogolo wa gwe morago. O be a o kwana le Dikolane. A re o thā lomēla ke moratho wa go lerotē pele. Ya gola e nyaka moledi. Marunthwane a golela ke ntswana ya gwe. Ke lebaka la gwe la gore a fiwe mosadi. O ile a botšā mogolo wa gwe, gore ke a makhala ke golēla ke ntō e le yaka. O ile a mo fetola ka gore, e rafa mana. Ke gore ga e le nozi, a e na base, e fo ba le diboko. Goriale mo we ke gore o wa gana. Wa e kokonēla thong o thā e la thā le dinama. O ile a mmotšā, a re mogolo wa ka ke gudilē ke nyaka go ba le laka lapa. A mo fetola ka gore, mogolo wa go, o dutšai thabeng, thepela o mmotšā.

7019 Marunthwane a tšibiša ba bagolo. Ka moragō ga mo a bōna gore mogolo a nyake gokwa mantšū a gwe, ke ge a yo tšibiša ba ga malome^wa gwe gammōgō le rakhadi wa gwe. Ba ile ba mmotšā gore, boēla moragō, re thā thā ka tšutšai la gore. Le bona dipelo tšā bona

di ile tša o kwa botho, ka gobane o ile a
ba botša a dutši a lla.

7020 Ba ile ba fitša ba sola mogolo. Ntwa e we
e bolwabolwago ke ntwa ya molomo. Ge ba fitšile,
ba bitša mogolo ba dula nae thopeng. Ba re mo
o re bōna re le bjale, re tše ka baka la dullō
tša moratho wago. O re wena o gana go mo tše-
iša mosadi. Ke nnete go bjale. Mogolo o ile a
dumela. A re molato ke gore a mpone le gore
ke nna mogolo wa gwe. Ka baka le we o swa-
ntše go e pōnela. Ba re o wa kwala. Fela le ge
o bōna gore a go bone, nhaba o mo tšeiše mosadi.
Ka moragō ga mo o bōna gore o na le lapa la
gwe, o dirē gore a tšwe ka mofeng, a yo aga
wa gwe mošša.

7021 Tshipi ya gata ngwe e ya menama. Mo
ga go menama go bolabola yēna moja-lefa.
A re go bona, mo la gwa the be lena, nhaba nka
the mo fē dikhomō tša go tšeya mosadi. Ke le
kwile, ke ta mo tšeiša. Ba ile ba togela
moja-lefa, baya ga marunthwane. Ba mo-
tša gore o wa bōna, papago o hwile. Lehono
papago ke yo no mogolo wa go. O swanetše
go thelešša the a go botšago. Mosadi o ta

go tšeiša. Fêla ge o ka tšwela pele le go tšwe-
nya mogolo wa go, o ʒa tšwa ka moʒeng. Ke mo-
ka ba ya bu laêla moja-lefa, ba boêla magae
a bona.

7022 Marunthwane o tšwa le mosadi wa gwe
ka moʒeng. Ka moragô ga mo ba bola botšê le
mogolo wa gwe, a šala a lokolla p'êlo ya gwe
a tšeiša moratho mosadi. O ile a šitwa go thô-
mpa mogolo. Mo a e tšwa bjale o roga mo-
golo. Bjale mogolo a bôna gore ka tšatši le
le ngwe re ka ba ra go-batšana. O ile a
thopedi^{ša} moratho. A re dipôô a di be pedi moʒeng,
e ngwe e ka gobatša e ngwe. O ile a mo ntšha
ba la a go ka a ba bitša ba dutši ba le gone.
Ke moka di taba tša bona tša fêla di ʒa mo
we.

✓ Temana ya 9: Paballô ya moja-lefa go
mašakha.

7023 Moja-lefa a ka baballa mašakha. Bjale
ka ge go ngodilwê kae le kae, gore munna mo a
ile a hwa a šiya mothahu, mothahu o we ka
moka ga ôna o swanetšê go abêlwa dintô tša
mohu. Go na le thoto e ngwe ya mafiša.
Thoto e we, e šala e khobakanya ke moja-

46

lefa. Yōna a e abiwī, ke ya moja-lefa. Thoto e we ya mafiša, o e thakanya le ya moabē wa lapa la mmagwe.

7024 Paballo ke thoto ya moja-lefa. Mo moja-lefa a ka baballa mašakha, a šea gore ke molaō, ke thoto ya moja-lefa yo we. He ge a tha ka a ba phumula megōkhō a go molato. Ba we batswalegilego ba di-ra go thoboša batho ba we ba mašakha. Ba dirēla fēla gore moṭe o wa agiwē. Ka gobane ditopō le dipelaēlō a di age di a ruta. He badimus ba tēna. O ta ba wa ntšha mo we mmelaedi a belaēlago gōna wa mofa. Ka baka la gore o mo file, o ta bōna le ^{tijer} ~~thit~~ ke phefō.

7025^(a) Khōkhō le dipelaēlō tša mašakha. Khōkhō ke go the nyake go fana. Baheng tha lentšū le khōkhō, go ngwadiwa go fana. Mofani, mona le khōkhō. Mona le khōkhō a khone go thoboša mašakha. Mofani o khōna go thoboša mašakha. Bjale ka ge go ngodiwē khōkhō le dipelaēlō tša mašakha. Moja-lefa wa khōkhō, moṭe wa gwe a o tšī ke phefō. Ke gore malwetši a o tšogele. Malwetši a we a nyaretsā ke ba belaedi. Ba belaedi ke bona mašakha a moṭe o we. Mašakha a bjale ka khadi le bo malome gammō-

K34/82

gô le ba ga makholo. Ke ôna mašakha a mago-
lo. Khadi e kholo ke khaitšedi ya mohu. Khadi-
nyana ke khaitšedi ya moja-lefa. Dikhadi a di
be pedi moteng, tša ba pedi di ka lwa. Khai-
tšedi ya moja-lefa a nyarele, go nyarêla khadi
e khogolo. Khadinyana o tša ba khadi ka moragô
ga mo khadi e kholo e hwile.

7026 Dipelaêlô tša khadi e kholo. Ge khadi e ka
kwatama ka matolo ya lala e belaêla, e nyure-
tša tšê dikholo ka gare ga moše. Malwetši a ba-
tho le malehu a diruiwa. Môya wa badimu le
ôna o ka tšeke wa robala. A ka tšeke a lala
a kwatamile a belaêla pele ga gore a go botšê.
O tša thôma a botša yêna moja-lefa. Ka mora-
gô ga mo a bôna gore a šale dipolabolo tšê gwe
moragô ke gona a ka nyaretšago dipelaêlô. Kha-
di e nyana e ka no nyaretša dipelaêlô, empa di
ka tšagiša fêla mathatswa lethêlô.

7027 Dipelaêlô tša mašakha a: Bo malome le ba
ga makholo. Moya moteng o ya ka nawana la
motho. Mašakha a a ngodilwego ka mo gôdimu,
a tšentšha dipelaêlô tša bona ka baredi ba bo-
na. Badimu ba bona ba tšogela baredi ba bona
maatla. Malome o tšêna moteng ka mmago moja-le-

fa. Le ge moja-lefa a ile a tšeya motswala wa gwe. O khōna go tēna moteng ka baka la moredi wa gwe. Go bjale ~~ma~~ ka mahholo fēla. Dipela-êls tša gwe di tēna ka baka la moredi wa gwe.

7028 Khoši e kholo ke yōna khadi e kholo. Le ba na ba ba ngodilwego ka mo gōdimu le bona ba swanetsē go thomphiwa ke moja-lefa. O ka kwa ka tšheema tša khadi e kholo. Ba re, mphini wa khadi go betiwa o molelle, khadi e na le malala-mabe le ka mošo wa noka e ya lema. Le ga moja-lefa a tēba ka mōkhwa o we mašakha a a tēnago ka ōna moteng, mona le khōkhō a nyake go ba tšoboša. Mašakha a bjale ka bo mmame goba mme-mogolo. Ōna a na tēla ya go tēntšha dipelaêls. O ka no ba tšoboša fēla bjale ka ge e le bo mmame goba bo mme-mogolo. Le bona ba tša go tšhepa gore ngwana wa rena o wa re tēba. Mašhatse a tša ba nago.

7029(b) Letsogo la mofani ke moratho. Mona ke bo baja-lefa ba banago le dipelo tša botho. A ba tšaelwa mothušo. Mogopolo wa bona ke wa go aga moše. Matsogo a bona a dula a otulugile a le bjale ka moratho. Ge noka e tšetše, yo mongwe le yo mongwe o gopola mo we moratho

o lego gona. Motho yo mongwe le yo mongwe o kwê-
la moratho bothoko gore wa the ke wa robêga. Na-
molla letogo la go, le peelo ya go e rate mašakha
e go. Le bona mašakha a ta go gudiša. Leina
la go le ta gudišwa bjale ka le moratho.

7030 Natela o ile a hwa a šiya basadi ba
ba bedi. Mosadi wa ntšo e kholo ke mmathari.
O be a na le barwa ba bararo. maina a bo-
na ke a a latelanago ka go thatamana ka
mabêlégó a bona. mosebu, madibeng le maru-
ping. Dikhaitšedi tša bona le tšona di le tharo.
motšatši, matšatši le malwane. Mosadi wa ntšo
ya bo bedi makhapa. En yêna o be a na le
ngwana ka o thii wa mothankana. Leina la gwe
mohale. Dikhaitšedi tša gwe di le pedi. Mapholo
le mmôtana. Khaitšedi ya mohu manapjadi.

7031 Mašakha a bo moja-lefa. Bagolo ba mmatha-
ri le baratho ba gwe. Ke bona mašakha. Mogolo
wa Mmathari e be e le mangwedi. Banja ba Mma-
thari ge ba mmôna ba re mme mogolo. Mmane
wa bona e le mokhadi. Bo malome wa gwe
Theevane. Bo makholo wa gwe Mongale, Madi-
agane le mokhatha. Ke mo we barwa ba Mma-
thari ba go tšeya basadi ba bona.

7032 Batho ba ba ngwadilwego ka mo gôdimu ke ôna masakha a magolo a bo moja-lefa. Ke bona ba we ba swanetšego go tšhabêlwa tšhelo mo ba ile tšhe emelong. Moja-lefa a swanêla go khanya mo a ba bôna. O swanetše go e kôkôbatšâ. Le ge go tšhoka tša bo bedi, o swanetše go šekellana nabô. Khogo yôna ke molaô o swanetše go ba tšhobêla. A swanêla go ba utumêla ge a e nwa bjala. O swanetše go utulla a ba fê. O tšhaba gore ba tšhe ke ba tšama ba letša mantha. Ka moragô ga mantha go tšhaga tšhe dingwe. Khati ya pele ga e ba be go ba ba ya moragô. Khôkhô e la ya gwe ke yôna khati. Gwa tšhaga tšhelo ka dipelaêlô tša ba litši ba mantha, ke yôna khati ya bo bedi.

7033 Mosebu o ile a ba moja-lefa. Ka moragô ga tšhelo tša mohu papagwe, ba ile ba khobakana. Ba tšupa yêna ngwana wa pele go ba yêna moja-lefa. A gwa ka gwa ba le motho yo a belaelago. Mohale ke morwa wa nto e nyana. Ke yêna motsela wa moja-lefa. O swanetše go gotšetsêtšâ moja-lefa mollô. Ke moka tšhupô ya moja-lefa ya fêla e tša mo we.

7034 Mosebu o ile a ba le khōkhō. Mangwedi ke mma mogolo wa gwe. O ile a t̄a maemong ka moragō ga mo t̄hello t̄he fedilē. O t̄ile t̄hello t̄he fedile ka gobane o be a e t̄swa khole. Bogadi bja gwe e be e le ga mathakwana. O ile a t̄swa a rwele diphafa t̄se pedi t̄sa bjala. Mosebu ke mma monyaka t̄sa bangwe, t̄sa gwe di mo baba. O ile a thaba kudu mo a enwa bjala. Ka morwana bja re gotha, mmagwe a mmot̄sa gore morogō a o gōna. O ile a fetola mmagwe ka gore a ke mokhi wa morogō. Mmagwe a re a ke re morogō wa mathare, ke be ke ra mo o ka ba gadikēla khogo. A ka a fetola mmagwe. Mmagwe o ile a kwa bothōho, a tswara ya gwe khogo a gadikēla mogolo wa gwe.

7035 Mosebu a thute go t̄swara phaga, o t̄we-re pedi di t̄hagala. Ke mmagwe o anegēla mogolo wa gwe. Mmane wa gwe le yēna o ile a t̄swa a mo rwalet̄se bjala mo a e t̄a go mo ēna mathong. O ile a t̄oga a lebelet̄se gō-dimu. Ba ga makholo wa gwe le bona. Ke malome wa gwe. Nna a ke t̄ebe gore ke ngwana wa mohuta mang wa go t̄he t̄ebe mašakha. Mola-

K34/82

to a wa ka wa ba gona. Ba ile ba no tloga ba lebeletš'e gōdimu. Keoto ke mphanama. Goriale ke mma-mogolo wa gwe. O re o ta lathêga ka tšiatši le lengwe a mo hwetsšana, le yêna a modira.

7036 Manapjadi o be a tšerwe heboeng. Ba ile ba boloka mogolo wa gwe. Ka moragô ga mo ba bulukile mohu, ba roma motho wa go mmoš'a. O ile a re go hwetsšana lentš'u, a lala a kwatamile ka matolo. Bja re go tša a wêla tšela. O ile a re go fitha ba mo anêgêla le hula mohu. O ile a nyaka go bōna lebiša. Ba ile ba mo iš'a a ya a le bōna. Ke yōna khadi e kholo. Modirō wa tšhobošo le tšhupō ya moja-lefa o ile a ba gona.

7037 Mosebu a ka a nyaka go tšhoboša Manapjadi. Khadi e we e ile ya lebella moja-lefa gore o ta bōna a mo fa tše we, a ta phumulago megōkhō ya gwe ka tšhona, a no bōna a tše na taba nae. Khopolo ya gwe ya re, ke bakeng la bongwana. O ta letšwe. O ile a mmoš'a gore a ka tswanêla go tloga fêla. Moja-lefa a re ka goriale mo we, o ra goreng. A re ke swanetaš'e go phumulwa megōkhō ka mothahu wa mogolo waka. A here mothahu ka moka

ge òna. Wena o ka no bōna the we o ka nthobošago ka thona. Moja-lefa o ile a re uka the ke ka khōna go gofa, ka gobane o moradi, o na le bogadi bja go. O ile a napa a mo ganēla.

7038 Manapjadi o ile a toga a lla moloo wa lehu. Batho ba ile ba makala. Ba kitima ba mo gumiša. Ba re go yēna, molato keng o e tšwa ka moteng o lla. A re ke llēla mogolo waka. Re botšoe unete. Ke wena yo mogolo, a se wena yo we o ka tšwago ka mo moteng o lla. A re ke bolabotšoe le ngwana wa mogolo waka. Bjale a nyake go kwa mo we ke bolabolago. Le bolabolang. Ke ile a thobošoe lehu la mogolo waka, o wa gana.

7039 Ba botšoa moja-lefa gore a mo thobošoe. Moja-lefa a re, uka mo thobošoe yo rakhadi, bjale re fapana dipolabolo. O nyaka ge ke mo fa the we a ta gapago. Ke mo we re fapana-go gōna. Ke re oja le mang. Mo la a be a o kwana le go bolaya mo, ukabe ke bolaitle. Ba re go yēna a go na taba, mo fe. Khadi a ya swanēla go lla moteng. O ile a gana go mo fa. A ba ka ba ba le maata a go

gapeletsā moja-lefa. Khadi ya boēla bogadi e lla. A bolabola le gore ba bolaisile mogolo waka ba latella go t̄a šala ba ija thoto ya gwe.

7040 Mokhwa o ile wa ba gōna moteng wa Mosebu. Ngwana magana go botša, o wetšē dihomeng a re dikōma ke tšēšu. Mosadi wa moja-lefa a retele bjale ka mokate. O ile a ba le ngwana ka o thii wa mothunkana yo we leina la gwe e lego matsikinyane. Ke moka mo a re o wa ima, madi a thešega. Monna a thwaa e lwa le mosadi a re ke kwababane. O mo tiya fēla e le gore dingaka di a mmotša gore khadi e ya belaēla le mōya wa mohu a wa robala. Go nyakēga khomo e ntso. Khadi e yo phasa ka yōna madimung. Ke moka tšē we ditaola di mmotšago a di ragēla moragō.

7041 Baratho ba ile ba fapana le mogolo wa bona. Madibeng a tšeya mosadi. O ile a no ba bjale ka meila. Mo a thepela le dingaka tša motša khomo e ntso. Gupē le batswadi ba mosadi ba belaēla. Ba re a le re bone. O ile a bolabola le ba ga makholo wa gwe. Ba ile ba phasa madimung a gabō mosadi. Badimu ba we ba ile ba robala. Badimu gwa

Sala go eme ba ka moteng.

7042 Maruping a tšeya mosadi. Ke ge ba ve khwata ya tsogo mo we e gatilego le ya koto e gata gona, tše a še tšona. Mosadi wa lekhōthwane la bona, o ile a ima. Fêla o ile a nyaka go hwa le mpa. Ngwana o be a gana go fologa. Khanthe a gane, o hwetše ka teng. Ba ile ba diyo gôga. Ba hwetsana e le gore o huile bo tala. Baratho ba galefêla mogolo wa bona. Ba ve re swanetše go tšwa ro tšama re e kwa gore the the dirago mote o keng. Mogolo o ile a leka go phetaphetêga. Ba mmotša gore gona o swanetše go bolaiwa, ka gobane ke wena o dirago.

7043 Mosebu o ile a tšhaba. Pele ga go tšhuba ga gwe, o ile a ba dumêla. A re ke tša rekiša khomo, gore ro tšama re o kwa. O ile a rekiša dikhomo ka moka. Dikhomo ka moka e be ditšhaano. A dira gore bareki ba digapê. Ba re nka baka lang o di rekiša ka moka. A re ke nyaka gore ro goma phafola. Ka moragô ga mo a bôna gore ba-reki ba gapilê dikhomo tša bona, ke moka a rwala tšha-lete a tšhaba nayô. Ka moswana mo boeta ba lebella gore ba ta bôna a e tšwa ka ntō-

ng. Ba no bōna go e tšwa mosadi fêla. Monna wa go o kae. A re a ke tšebe. Ke no o kwa a re le tša šala le di bōna tša tšela kholo ya lefoto. Ge e le nna mothekha wa mpje ke nangantšhe. Ke moka a tswalla lebati.

7044 Ka moragō ga lebaka la mengwaga, ba mo kwella gore o Bolobedu. Gona o ile go fitša, a tšeya mosadi. O ile a ba le bana. Le ga na lefono o tša sobeletšhe. Le gore o wa phela goba o hwile a di tšebe ke motho. Barwa ba gwe a ba tšebane nabō. Le mo we a dulago a ba go tšebe. Baratho ba ile ba tšhaba go mo nyakišiša, ka go tšhaba gore mothomong a ka ba bolaya. Taba ya moja-lefa ya napa ya fêla e tša mo we.

7045 Baratho ba ile ba bitšha Manapjadi. Ba ile ba thōma ba nyakišiša khomo e utso, e we a e belaēlago le badimu ba e belaēlago. O ile a re bjale ka ge e le lena, ke tša tša. Mo la e be e le mogolo wa lena, e be nka tšhe tšhe. O ile a ya. Ba fitša ba mo šupa khomo e we a swanetšhe go phasa ka yōna badimung. O ile a re re tša di bōna ka morwana.

7046 Manapjadi o ile a wa malopô. Ke le baka la mo ba šetšê ba e ya malaong. Ba ile ba tso-ga ka moka ba motšete. molaô a o dumele gore moropa o lle khoši e tša tšebe. Ba ile ba tšibiša ntona, ya ba lokolla gore ba tiê meropa. Batho ba metšete e šele ba okwa meropa e lla. Ba tso-ga ba le malaong, ba ya mo we meropa e lla go. O ile a e-pella koša ya mothekha wa mpje. Mefulukwane ya ba mefulukwane. Ba dutšai ba phuphu-thêla ka magofi. Ba re khole khole makholo. Ge e le badimu ba robale. Mo le tšile malapeng eno. Ga bošete bošete makholo waka ke noši. Moša wa gwe wa boy. Go boya ga moša wa motho wa go wa malopô, ke go-kwa mo a thôma koša a e pella.

7047 O ile a thôma koša ya mothekha wa mpje. Yêna o tšwela pele le go tšabella. Ba-ôpendi ba mo šala moragô. Mothabendi ke nyaka mothekha wa mpje. Baopëdi ba re e₁wa, e wa mothekha. Mothekha wa mpje wa robella. E-e wa, e wa mothekha. Ko êma fe ka bitšua bo rare. E₂wa, e wa mothekha. A ke lepelle ka go tš bôna badiya. E₃wa, e wa mothekha. Ke molependi wa khale. E wa, e wa ke nyaka mothekha. The bônê nakana tša pudi

go batagana. E wa, e wa ke nyaka mothekha.
 Bolwane ka gare bo gona. E wa, e wa ke nyaka
 mothekha. Badimu ba mpontšha mašako. E wa, e
 wa ke nyaka mothekha. Mothabendi o no tšwela
 pele le go tšhabella ka mokhwa o a ka khōnago.
 Go ile gwa ba yōna kōša ya gwe bošego ka moka.

7048 Ka moswana ba ya badimung le khomo e
 ntso. Ba ile ba mo nyakella mothekha o la e wa
 mpje. Ka gobane o ile a lala a e pella a re
 o nyaka mothekha wa mpje. O ile a tšhomela
 ōna tšhogong ya gwe. Ba fitša ba tšhaba khomo.
 Ke moka a phasa. Go phasa una manapjadi.
 Ke re mōya wa ka o thabile ge bana ba mo-
 golo waka ba ntibile. Badimu lalang. Bana ba
 tiē ke pefō. Ke moka gwa fēla. O ile a re mo
 a e-pella a gopola le pudi. Ba ile ba mo fa
 pudi. O ile a leboga kudu. Ke moka a boēla
 bogadi bja gwe.

7049 Ba ile ba šala ba tiya ke pefō. Basadi
 ba bona ba tswara bana bjale ka basadi bu ba-
 ngwe. Barwa ba mmathari ba ile ba makala.
 madibeng a šala a ditšhi legatong la mogolo.
 Ke nnete mo ba re, mphini wa khadi go beti-
 wa o molelle ka gobane le ka mošo wa noka

o wa lema. Go ba le khokho le masakha ke go nta mote. Dijō ke ditshila tša menō, madibeng o ile a hwetsana thuto e kholo. O ile a tswara masaka a gabō ka matsogō a mabedi. A bōna dilō tša gwe ka moka di mo lōhela. mafello a taba ya bona.

7050 Maphikulugē goba Mothomi o ile a hwa a šiya basadi ba ba ^{baro}bedi. Maina a bona ke bo: makopi ke yēna mosadi yo mogolo wa go ntšha monna thakeng. Ngwana wa gwe ke Muselo goba Mongadi. Mosadi wa ntō ya bo bedi ke Motšhekhi. Morwa wa gwe wa pele Phivima. Wa ntō ya boraro ke Thokwane. Morwa wa gwe wa pele ke Mahello. Papagō bona mong leina la gwe ke Maphikulugē, ke la go rēla ke baduledi. Ka mothomi o ile a di yo e thēla ka noši.

7051 O ile a šiya a thabetōe barwa ba gwe theema the: Morifi mo a tshela le gora, o bone o mongwe. Bana gantši a ba šale diēma moragō. Ke ngwana wa pelo ya we o ka bōnago a šala diēma moragō. Papago bona e be e le motho wa go-lōka. Goloka ga motho ke go fana ga gwe, le go amogēla baeti. Baeti a go bolwabolwe fēla masakha, a owa le ditšwa di bina. Batho

ba ile ba re ke mmagô batho. Bjale yēna are ke^{nna} mothomi. O be a fēla a re, e he, e hee, khokolo khokolo ke thito ya mofouma, ya mothōmi e goloka ke makotukutu a ma tšeya tšhanyane, a tšeya tše thako mothaba o thota. Ke ge ba mmitšā gore ke kholoko. Kholoko ba e ra thito ya mothumi. Ke moka ya napa ya ba leina.

7052 Mongadi o ile a ba moja-lefa ka moragô gathello tša lehu la papagwe. Ba leloko ka moka ba ile ba knobahana. Ge ba nyakišiša nto e kholo, ba hwetsana gore ke ya Makopi, ka gobane ke yēna a go ntšha mohu thakeng. Ke ge ba šupa maselo go ba moja-lefa.

7053 Thoto ya mohu ba ile ba abaganya dintō tša mohu. O be a na le mehuta ya mašaka ka moka. Ba ile ba hwetsana masome a mabedi a dikhomo le dikhomo tše nnē. Ka šakeng la dipudi e le lesome le dipudi tše mabala-a-nkōkōtwana. Ka šakeng la dinku e le dinku tše di šupago. Ka šakeng la dipōkōlō e le dipōkōlō tše tšhano. Nto e ngwe le engwe ya fiwa dikhomo tše mabala-a-nkōkōtwana. Dipudi le tšona

ba fiwa ka go lekana. Ntabe, ntabe le ntabe. Di-
nkung moja-lefa a hwetsana tse tharo. Nto ya bo
bedi ya hwetsana tse pedi. Nto ya boraro le yona
tse pedi. Dipokolo ka moka di ile tsa ba tsa mo-
ja-lefa. Ke moka kabaganyo ya thoto ya moho
ya fela e ta mo we.

7054 Thoto ya mafisa. Maphelukugê o be a na
le thoto e nti ka baka la manaka a pula.
Ge a be a e theta ka makutukutu a matse-
ya tshanyane. O be a tha bole miaka. Ba loba
pula e be e na. Ge nka e tsetse meeti a ku-
tubana. A tseyu the thengwe le the thengwe
the the emego teleng ya ona. Moja-lefa o ile
a khobakanya mafisa a gwe. Mafisa a dikhomo
a le manê. Ke gore dikhomo tse nne. Dipudi ma-
some a mabedi le pudi. Ke moka tsa phatsha-
gana le tse la tsa moabê wa nto ya bô.

7055 Masele e be e le motho wa khikhô kudu.
Khikhô ya gwe e be e the mašakheng fela,
le ba leloko la khoro ya gabô. Ge a bola-
ite khogo, mosadi wa gwe le bana ba šeba
ka motopi fela. Ge a ka re a tha tšwi-
le, a hwetsana a tsoete tsoetse yo mongwe wa
moene, ke moka o wa ngala. Mosadi o swa-

netše go ja khogo ka moka ga yona. Ka morago a yo nyakela e ngwe a e bolae. Ke moka o lifile molato. Ke ge ba mo rēla leina la mongadi.

7056 Malome wa gwe o ile a ta go khopela pudi ya pheko. Ka lona letšatši le we a ilego a ta ka lona, o ile a hwetsana a bolaila pudi. O ile a hwetsana yo we motogolo wa gwe a tšhaile go tšama a khopela mabjala. A hwetsana mosadi wa gwe a tšola buušwa. Ke molaō wa gwe wa gore mo a bolaila tšelo, a yo nwa bjala. Mosadi o ile a šekella moene, a re buušwa bo gona, bjale a bona tšha go-šeba. Pudi e bolailévê, o fiyo a peya tše nakane fêla. Malome wa gwe o ile a ripa tše nakane a šeba buušwa ka tšona. Bjale ka ge a tšilo khopela pheko, o ile a mo letela.

7057 Maselo o kwa ditšhaa, o gopotše tše nakane. O ile mo a fitšha gae, a hwetsana malome wa gwe a mo letetše. O ile a fitšha a dumedišana le malome wa gwe. A ka a nyaka gore mosadi a mo fê buušwa. Khopolo ya gwe e be e le ya go ripa tše nakane, tše šale. Ke moka a tšee tše tšhengwe

le buušwa a yo ja le malome wa gwe. O ile mo a t̄ēna ka nt̄ong, mosadi a t̄ēna naē. A mmotšā gore malome wa go ke yēna a ripile-go t̄he nakane t̄he. Masele o ile a kwat̄ela mosadi wa gwe. A re ke wena, ka gobane malome o be a t̄ha t̄he t̄ebe.

7058 Nama ya betwa e ya begwa. Malome wa gwe a ka a nyaka go let̄ela go bigiwa. Peelo ya gwe e ile ya o kwa boṭhoko. Ka baka la gore o nyaka go tiya mosadi ka baka la gwe. A re go motogolo wa gwe, ke una yo we ke ngathile-go. O t̄ibile bjang. Mo we go bolailwego phōlōfōlō re bōna ka mats̄ana. Moja-lefa o na le phōšō. A swan̄ela gore O t̄ibile bjang a e re malome wa gwe. O be a swan̄etšē gore le t̄ibile bjang. Gwa bontšhagala gore o kwat̄ile. O ile a ngaletšā mosadi pudi.

7059 Khop̄elō ya pudi ya boēla moragō. Molato ba ōba ka khonwane. Malome wa gwe o ile a gakan̄ega. Ka baka la go ōba molato, a šitwa le go mmotšā gore e be ke t̄ile go khop̄ela pudi ya pheko. A thōma go roma ra ngwane wa gwe gore a yo mo rapella. Rangwane a fetola mofekudisiwa gore a gona molato, wena

thepela gwe. Go ngala ke go fa. Ge nnete e le
taba o ta bôna mo a go romêla motho. Malome
wa gwe a ka a mo laêla. O ile a napa a wêla
tela ya go ya gae.

7060 Maselo o ile a tiya mosadi wa gwe. Mosadi o
ile a tsoga a bega rangwane wa Maselo. Khoba-
di, o ile a ya le mosadi. Ke bôna mosadi wa
go a e tšwa a hubelane, e ka ba molato ke-
ng. Monna^{are} o ile a go botšhe gore o dirile keng-
O ile a re ke teile ke wena, o ntiêla the naha-
ne thea pudi e le gore go ngathile malome wago.
Monna a re go bjale ka ge a bolabola. Malome
ba tibile bjang gore ka mo pitseng go na le thelo.
Ke yêna a ba filego. Rangwane wa gwe, a re
o motho yo mogolo, ka mokhwa o, o dirago ka ôna
o re thegiša batho. A ja pudi ka moka. Taba
ya mohuta o a e nyakege. Molato wa go nga-
letša mosadi ka pudi wa fêla.

7061 Mašakha ka moka ba ile ba mo tšhaba. Mo-
tho wa go honana o na le dipeelo nkho. Le bona
no ba na le bjale a tšhoga a nyaretše, e be
ba mo kôna. Ke moka a togé a ômana. Mafe-
llo a taba o ile a no ja thea ka lapeng la mosadi
wa gwe fêla. Le kile la mmôna ka e motho

wa go tshoka bo makholo wa gwe. Ge ba mmôna
 bafre mokonani mongadi o wa ata. Motho a re
 mo lethetseng, the we the diilego gore a tē, the
 ta ba tha re a togē. O ta ya a kokomala go
 fithela a toga. Bana ba dintō tše dinyana ba
 kwana le batho. Mafello a bontaba, barwa ba
 dintō tše dinyana ba ile ba tšwa ka moteng, ba
 ya ba aga wa bona moṭe. He moka he mafello
 a taba.

7062 Batho ba gopola leina la mohu. Leina la
 mohu le fêla le gopolwa ka mokhwa wa
 morwa wa gwe. Ba gopola mokhwa le mediō
 ya mohu. Bjale ba lebele ya morwa wa gwe,
 ba hwetsane e fapana le ya papagwe. He mo
 we o kwago ba re khomo ya mafri a e tswale.
 Ge o ka o kwa ba re, a le dumi le tšwa ntšung.
 He gore moja lefa o šoma ka mokhwa o we
 papagwe a go ba a šoma ka ôna.

7063(b) Mofani o bolaya dipelaélō tša mašakha.
 Moja-lefa mo a tšeba mašakha, le bona ba ta
 mo tšeba. He yōna kagisano ya moṭe. A go-
 na le phithi e we e ka fêthago moṭe. Le
 yēna moja-lefa ba ta mo tswara ka matsogo
 a mabeli bjale ka ge le yēna a ba tswara

ka matsogō a mabedi. Ke mo'we o kwago ka re
 morifi mo o tshela le gora, o bone o mongwe o
 tshela. Ke òna mothane o we. Ke gore molaš.
 mantha le dipelaélo' ka moha di a fêla. Thinyi
 thinyi e a e thinyetša, agi agi e ya e kagêla.

7064 Thobošo ya mašakha. Mašakha a thobō-
 šivi. Go thobošwa ga bona ke lona letšatši le
 la ba thobošago bana ba moho. Ba swane-
 tše go tšwa ba rwele mabêlê ka dirotwa-
 na. Ba swanetše go ba tšiba letšatši la
 thobošo. ke bona ba yo thobōga. Paballō ya
 moja-lefa go mašakha, ke go thuša yowe
 a tšwago a lla. Bjale ka ge a nyaha the-
 lo tša pheko. Lebaka la tala. Ke mowe mo-
 ja lefa a swanetšego go baballa mašakha.
 Dirotwana tše la ba tšwago ba rwele mabê-
 lê ka tšona, ba swanetše go fahella
 di-namana. Butši a buji boja mabuka.

7065 Babolang e be e le moja-lefa wa go kwêla
 mašakha bothoko. Mmagwe o ile a rakima bo-
 gadi ka baka la boloi. Mmagwe e be e le
 wa ntō e kholo. Go ile gwa hwa ngwana
 mo we bogading bja gwe. Bjale ba tšwa ba ya
 ngakeng. Ke ge ditaola tšo tiya mmago Ba-

bolang. Ba ile ba fo tšwa ka motše wa bona fêla. Ba ile mo ba tšo baya, ke moka a mo raka. O ile aga motše wa gwe go šele khaufsi le batswadi ba gwe.

7066 Moloji a na le šupi. Ke gore e tšhale mo ba mo raka bogadi, a ka a tšwela pele le go loya. Bjale gwa bônagala gore monna o ile a mo raka ka phošô. Monna wa gwe e be e le mafiri. Mosadi wa ntô e kholo a rakiwa ka motšeng, a tšha na molaô wa go boêla. Morwa wa gwe a ka tšhe ke a hwetsšana kabêlô ya mothahu wa papagwe. Go ile gwa ba bja-le ka Ba-bolang.

7067 Babolang o ile a babja kudu. Ge mma-gwe a rakiwa bogadi ke ge a gudilê. Ke yêna yo we a go agêla mma-gwe motše. Go bêtêga ke go fêha maanô. Motše o ile wa bitšhiwa ka leina la Babolang. Leina le we o ile a le hwetsšana bolwetsing bja gwe. Ge ba tšilo tšošetša molwetšhi, mma-gwe o fêla a ve babolang. Ke gore tšhepô e be e tšhe-gôna ya gore o tšha phela. Ke moka leina gwa napa gwa gola Babolang. Ke mo a fudile gwa ba lona leina le legolo. Mong

leina la gwe la napa la hwella.

7068 Babolang a ba ngaka. Bolwetši bjo la bja gwe bja mo fa bongaka. O the ke wa bōna motho wa khanya ka yēna. Go ile gwa fita monna yo mongwe, a e tšwa Bolobedu. Ke lebaka la mo Ba-bolang a babja. O ile a tēna meṭe e mmedi ba mo ganēla go mo šutella. Ke ge letšatši le di ketšē. Bjale a ya a tēna ga mma-go Babolang. Ba ile ba makatša ke molwetši. A re mma fang motho yo we tša goja, o la-pile, o tšwa kholē. Ke moka a homola. Mmagwe o ile a dira ka mokwa o we morwa wa gwe a bolabotšego ka gona. Ke moka ba napa ba šutella monna yo we wa moene.

7069 Moeti o ile a o kwa bothoko. A ka a robala a e phina ka baka la molwetši. Mmagwe o be a fo lala a dutši bošego ka moka. Monna a hwetsāna gore ba mo amogetšē ka mokwa wa molaō. O ile a troga ka mo la ntong e la ba dirilego go re a robale ka ga yōna. A ya ka ngwakhong wa molwetši. Go tšhomēga bjang mma. A retse motho wa moene, ke tiela o bolē tōu ya mmošana. Ke moka mo ke dutši ka maragō ke du-

tši go fithêla bo tlo tša.

7070 Monna a tšholla dithako tša gwe. O ile a di lebella, ka moragô a re go mokhehlo, di ollê. O ile a di olla. Ke moka a goma a di tšholla fathê. A re ngwana o tshekhile ke badimu. Ba nyaka go mo fa bongaka. Ke moka a mo fa motantane a nwe. A re o tša rōbala. Re tša tsoga re di bōna ka moswana bo tšele. Ke moka a goma a boêla malaō. Molwetši a šala a khomêla. Mmagwe le yēna o ile a boga boroko. Monna wa mothipidi le yēna o ile a khomêla. Moso a o na le šidi ke moka bo tšele.

7071 Mothepidi o ile a tsoga pele. O ile a hwetsana barwa ba bangwe ba gotšitše mollô khorong, ke moka a dula nabô. A bōna letsatši ke bile le ya gōdimu, ba bile ba tšogêla mollô khorong. O be a tšhaba go ba kōkôtêla. Moene o naka di maripa. O ile a roma yo mongwe wa barwa. Thepela o utaelle ga mokhehlo ke nyaka go feta. Morwa o ile a bula lebati. A hwetsana mmagwe a tša diyo ôma le boroko. Ke moka a mo šikinya. O ile a phafoga tše nhego o wa lora. Ka moragô ga mo a phafugile, a isa letsogo ga molwetši.

K34/82

O ile a o kwa môya o le gōna, le go fiša a fiša .
Morwa wa gwe a re monna yo la wa difate, o re di-
fate. Thepela o mmitšā ngwana, a tē ka mono.
Ke moka a ya a mmotšā gore ba go bitšā.

7072 Molobedu o laola molwetšī. O ile go fiša ka
ntong a ba tsošetšā. Mokhehlo a re e thale ga
na mo la o mo fa motantane, re ile ra šala ra
robala. Ke diyo makala mo ngwana a ntšhikinya.
Ke gona ke bōnago gore bo thele. Go bolabola
a ba tōle a še makhura. A re bōnē bolwe-
tšī bja ngwana. Ba tšholla ditaola. O ile tša
bolabola bjale ka bošego. O ile a fa mmago
molwetšī pheko. A re le ta phasa ka yōna, le
ta bōna a fōla. Le mo phase ka ~~ph~~ khomo
e ntso le nku. Lešakha le lengwe le le lengwe
le tēmellwê makhopana wa khomo le wa nku ma-
tsoyong. Banna le bathanka ka letsogo la bona
la the nna. Basadi le bona ba dirē bjale. Go
belaēla makholo wa gwe wa the-nna.

7073 Molobedu a thōma go mōnamōna le molwetšī. Molwe-
tšī a hwetšāna boroko. A re go bona mošabi a robale,
a robala ba tšeya tšete. Le šale le dia ka
makhwa o we ke le butitšego. Ba ile ba leka go
mo thibēla. A re ke ta ta ke mmōna mo ke

tšo boya. Ke moka a tšoga. Ba šala ba phasa a tšugile.

7074 Babolang a hwetsana ditaola tše pedi ka mathogong. Ka lona letšatši le we ba ile go ba mo phasa ka lona. Bošego bja mo ba tšo mo phasa, o ile mo a tšoga a hwetsana ditaola tše dinē. Ba ile ba di boloka ga boṭe. Ba letela Molobedu mo a boya. A ka a di ēga mo we a go ba a ile. Ka morago ga matšatši a the makae, ba bōna a fiṭha. Ba ile ba mo šupa ditaola. Ke moka a di tšhela fathe. A re o file ke badimo. Ke moka a mo nweša. Gonweša go bolabolwa ka the thare the moetsā peelo wa dithako. Ke moka Babolang a napa a ba ngaka. O ile a ntšha dikhomō tše pedi a fa Molobedu.

7075 Babolang o ile a tuma kudu bongakeng bja gwe. Papagwe mafiri o ile a hwa. O ile a re mo ya thellong wa the wa bō a lete go bitšwa. O ile a ya go boloka papagwe. O ile a lama lehu la papagwe matšatši a mathano. Ke moka a laēlana le bo morwa rragwe, a boēla mošāšeng wa gwe. A ka a ba le lehufa bakeng the thoto ya papagwe. Fela o ile a o kwana le bo morwa rre-

gwe. Ge ba t̄hoka t̄helo o be a ba t̄huša. Ka moragō ga mo ba t̄he bone, ba re ba buiša, a re a gona taba.

7076 O be a khōna go baballa mašakha a bo. Khaitšedi ya gwe a t̄wa a lla, o be a khōna go mo fa t̄helo t̄he we a lla go ka t̄hona. O be a t̄hena lentš'i mufsing. Ke gore o be a t̄ha t̄haole. Lešakha le lengwe le le lengwe o be a le kwêla bothoko. Ge ngwana wa lešakha la gwe a babja, o be a khōna go mo celafa ka nte le tefō. Nama ya betwa e ya songwa. O be a baballa ba we ba t̄ago ba mmotš'a malwetš'i a bana ba bona. Fêla ge a ka re o t̄ošetš'a lešakha, a hwetš'ana ba t̄ha t̄oge, o be a khōna go nyakêla motantane, a fê molwetš'i. Ke ōna mokhwa wa gwe o we.

7077 Lehu la mmagō Babolang. O be a šetše a na le thoto e ntš'i ya bongaka. Mosadi o be a na le ka o thii. O ile a boloka mmagwe ka khomo le nku. Khomo ya bo bedi a e bolaya, a e bolaêla ~~ba~~ kaemedi. Ke gore morogō wa ba lami ba lehu. Lešakha le lengwe le le lengwe o ile a

leha ka maata go le thoboša. Gammôgo le mašakha a mohu mmagwe.

7078 Ditoto tša mohu mmagwe, o ile a di gašanya ka mašakha. Khomo o ile a bega ba ga malome wa gwe lehu la mmagwe. Khomo e we e be e gapa di-bjana tša mohu. Mmamogolo wa gwe o ile a mo fa pudi le kobô ya mohu ya bošego. A re le ta 'lela gôna. Dilo tša go thobošwa a di lebogwe. Mmane wa gwe a mo fa lehudu le mothe le thethô le ntepa. A re ke mo we le ta šalago lellela gôna. Mabêlê a go šala ka morago ga mo thello the fedilê, o ile a a baganya baredi ba mohu. Memôya ka moha ya mašakha o ile a e thabiša. Dipelaêlo tša the be gona ke memôya ya badimu ya robala. Modirô wa gwe wa bongaka wa gola. Mafello a taba ya Babolang.

7079 Ge ntô e kholo e the^{na} ngwana wa mothankana, morwa wa ntô e nyana o swanetšê go ba moja-lefa. Ntô e kholo e ile ya fo ba le bana ba basetšana. Bjale ka ge go thalusišwe kae le kae gore thoto ya monna wa oasadi, e swanetšê go abaganywa ka

dintso tšar mohu. Moabê o we wa ntō e kholo,
o swanetše go laola ke yēna moja-lefa. Ka
go laola mo we ga gwe, ke go kwana le mosadi
wa ntō e kholo.

7080 Moja-lefa o swanetše go bega ntō e kholo.
Ga gona taba e we moja-lefa a ka e dira
go ka ntē le mosadi yo la wa ntō e kholo. The
thengwe le the thengwe o swanetše go bega
ntō e kholo. He yēna mosadi wa ntō e kholo
a ka the ke a dira the thengwe ka ntē le
moja-lefa. Moredi wa ntō e kholo yo mogolo,
ge oa nyaka ba ka mo fa the go mo thobosa
lehu la papagwe. Fēla ga gona le the we
a the belaelago ke tswanelō ya bona ya
gove ba mo fē, ka gobane ke yēna yo
mogolo. O diyo tswenya ke bakeng la bosadi,
nkabe e le yēna moja-lefa.

7081 Ditaba tša motše ba swanetše go
mmotša. Kudu ditaba tše mabapi le dikho-
mo. Moja-lefa o thomilē a rēra le mmago
moredi yo we pele. Ke moka yēna ba mmo-
tša ka mokhwa o ba rerilego ka gōna. Ge
e ke a kwane le ka mokhwa o ba rerile-
go ka gona, a ka ba ganetša. Ke moka

a ba botša ka mokhwa o we^b a swanetšego go dira ka gona. He bona mo ba bōna gore o wa o kwala, he moka ba dumelana naē. Ge ba bōna gore a o kwale, ba ṭa goma ba vēra la bo'bedi. Go fithēla ba ṭa ēma mo we ba o swanago.

7082 Mpe o ile a hwa a šiya dintō tšetharo. Ntō ya mathōma e be e le ya mamabugo - ba Thipita. Mosadi wa ntō ya bo'bedi motsebove. Na ntō ya boraro mmatheroka. Ntō e kholo e ile ya ṭhoka ngwana wa mothankana. Thari ya gwe ya ba ya oasešana. Moredi wa gwe wa pele e le madi-mabe. Ntō ya bo'bedi yōna e ile ya ba le ngwana wa mothankana. Keina la gwe e le mošwene. Ntō ya boraro le yōna e be e ne le bana ba ba-ṭhankana.

7083 Kabaganyo ya mathahu wa mohu. Mohu o ile a šiya mathahu wa maata a gwe. A sa a o a-bajanya, ba ile ba šala ba abagana yēna mong a hwilē. Ka satheng la dikhomo e be e le 13 ya dikhomo. Ka la dipudi e le dipudi tše 27. Ka la dinku e le dinku tše 4. Ka la dipōkōlō e le dipōkōlō tše

pedi: Ke yona thoto ya motu e we a go siya.
~~At~~ Ntō ya pele ya hwetsana + ya dihhomo, 9 ya dipu-
 di le 1 nku. Ntō ya bo bedi ya hwetsana + ya di-
 khomo, 9 ya dipudi, 2 ya dinhu le dipōhōlō tse
 2. Ntō ya boraro ya hwetsana + ya dihhomo,
 9 ya dipudi le 1 ya nku.

7084. Moja-lefa o ile a laola le thoto ya
 ntō e kholo, ka gobane a gona ngwana wa
 mothankana yo we a ka e laolago. Thoto ya
 ntō ya boraro e ile ya laola ke morwa wa
 pele wa ntō ya boraro. Bjale thoto ya ntō
 e kholo o e laola ka moiaō wa lapa la ntō e
 kholo. Bjale ka ge go ngodiwe kae le kae, gore
 thoto ya lapa la go tshika morwa wa mothankana,
 e swanetšē go nyakela mosadi yo
 a swanetšego go tšilo tšōa lapa le we.

7085 Thoto ya ntō e kholo ke yona e tswanetšego,
 go tšilo tšwala moja-lefa. Moja-lefa a
 ka tšeya basadi ka mokwa o we a ka hōnago
 ka 3na. ka morago a tšeya thoto ya ntō e
 kholo a ya a tšeya mosadi. Mosadi yo we o
 tšilo ba golēa ka moka ga bona. Thoto ya
 lapa la go tshika ngwana wa mothankana
 e iewa ka go okellwa. Ke gore o swane-

tše go kwana le lapa le we, ka morago ga mo a
tše re mosadi, ke gona a ka khonago go ija
O swanetše go e jêla ka lapeng la bo yôna.

7086 Moja-lefa o ile a fa madimabe khomo ya
tshadi le pudi. A re go yêna ke thoto ya go
šiya papago. Le wena o ta ba o'êla gona. O
ile a e ntšina ga na kowa moabeng wa ntšo
ya mmagwe. Ke na kwano ya moja-lefa ke mmago
madimabe ge o ta mo fa khomo le pudi. Ba ro-
ba dipelaêlo. Ke yôna khadi e khoto a swanêla
go belaela. Moja-lefa o ile a šumišana le
melao ya ntšo e kholo. A tšeya mosadi wa go
tšoba lapa la ntšo e kholo, ka thoto ya ntšo e
kholo. Madi-mabe o ile a fêla bogule ka baka
la mogadibô wa gwe. A thaba kudu. Mošwene
o ile a ba tulong ya gwe, ya boja-lefa go
fithêla a e hwa.

7087 Go toga ka nyadi a se go vereša. Moja-le-
fa o tšhômêla ba we a apišanego na bô.
Ke bona ba we a o kwêlago bošhoko. Ba
we ba ilego ba tšwa ka lešata ka motšeng
motšeng a na taba nabô. O ba-ba-lla ba
we ba ilego ba tšwa ka ntšê le le šata.
Ka gobane a ba ile go ya ka meboto

le bona e t̄ha le batho ba gwe.

Temana ya 10: Moja-lefa o ja le dihadimō t̄še
we di t̄he šigo di buišwē.

7088 Diholoto t̄ša go šiya ke mohu, di ^{bolwabolwa} ~~venwa~~ ka lona letšatši la t̄hobošo. Ke ka lona letšatši la peyo ya moja-lefa. Bjale ka ge go ngodilwē hae le hae gore letšatši la t̄hobošo ke lona la go lukiša dilo ka moha t̄ša moteng wa mohu. Diholoto ka moha ga t̄šona di swanetše go bolwabolwa pele ga khobō, gore yo mongwe le yo mongwe a o hae. Moveri wa t̄šona e t̄a ba moja-lefa. Ka moha ga t̄šona ke t̄ša moja-lefa.

7089 Diholoto di na le di t̄ela t̄še pedi. (a) Dihadimō t̄ša mohu go batho. (b) Diholoto t̄ša go koloto ke batho go mohu. Mohu o hwile ba t̄hešu ba mo lefēlē, ke gore go di buiša. Ke melato e a e dirilego bathong, le bona e t̄hešu a ba boetšētšā. Ka moha ga t̄šona di gōdimu ga t̄hōgō ya moja-lefa. T̄ela ka moha melato e we, e swanetše go t̄halōšwa ka lona letšatši le la la t̄hobošo.

7090 Boya khomo ke bo boya khomo. Theema the the ngodilwê hae le hae. Ke gore monna a ka adima dikhomo tša go nyala mosadi, ka moragô o swanetše go di boetsa ga mongwa tšona. Theema the we a the šupi di-khomo tša go adima o lefa molato, aowa the šupa dikhomo tša go adima o nyala mosadi. Bjale lehu a le tšibi, le gôrôga re lebetše. Baadimani ba kwane gore dikhomo di tša boya. Ge mohu a ka hwa a tšesü a lefe, kadimô ya gwe, di šala di ošna ke moja lefa. Mošnomong ba ile ba kwane ka go fana mosadi, o swanetše go šala a dira bjale. O swanetše go no fa moredi wa yêna mosadi yola wa go tšeiwa ka dikhomo tšago adingwa.

7091 Ge moadimi a gana go fa mongwa di khomo, ke molato. Moja-lefa o swanetše go tšibša ba gabô. Ke oona ba we ba swanetšego go mo reriša molato. Ge a šwela pele le go gana, ba swanetše go iša tšaa khorong. Ge moadimi a kaya a lefa, di gapelwa ka šakeng le bo moja-lefa. Ge a ka lefa ka mosetsana, o swanetše go tšeiwa.

7092 Dikhomo di hwetswa ka ditela tse: Dikhomo tsa maata a monna. Dikhomo tsa mats'o a baredi le tsa melato goba le tsa maata a mosadi. Ka morago ga mo molato o veriwē, ba swanetše go oela gae, ba yo dula fathe. Bjale ba swanetše gore ba tšebe gore dikhomo tse we tsa go ba di adingwile di hwetswane ka e fe tla. Ge ba hwetsana gore ke tsa maata a monna, ka moka ga tšona ke tsa moja-lefa. Batno ba ia ba go ba ba morerisa molato, o swanetše go ba tšapisa diata, ka go tšaba e ngwe nomo. Ke ge e le mosetsana ke moka ke wa moja-lefa. Ge dikhomo e le tsa mats'o a moredi, di swanetše go wela ka lapeng la moredi yo we.

7093 Mašumu o kile a adima dikhomo ga Mofola. O ile a tšeya mosadi ka tšona. O ile a kwana le mong wa dikhomo gore o tša di buisa. Go boya ga tšona ke gore mosadi o tša ba le ngwana wa mosetsana, ge a nyadiwile, o tša mo fa dikhomo tsa gwe. Ba ile ba kwana ka mokhwa o we. Ke ge a mo fa dikhomo a yo tšeya mosadi ka tšona.

7094 Makōše o ile a ba le ngwana wa mose-
tsana. Ke yēna mosadi wa mašumu. O ile a
e tšibula ka ngwana wa mothankana. Ba ile
ba mo rēla leina la mofola. Ke tšhupō ya gore
dikhomo tša go tšeya mmagwe di tšwa di ga
mofola. Ka moragō a bēlēga matēbē. Ke ngwa-
na wa mosekana. Ba ile ba dira bjala bja go
bega ngwana go mong wa dikhomo. Dikhomo tšela
tša go di tswetše. Mong wa dikhomo o ile a le-
boga go bigiwa ngwana. O ile a ba bōlaēla
pudi. Ka moragō ga mo we, a re mōkhopa o
wa pudi, le ē le šogē thari ya go bēlēga ngwa-
na na yōna. Ke tšhe ke la tšhubiōa ngwana mo-
llō. Ke mōka ba rwala magapa a bjala ba
boēla ga mašumu. Ba ile ba fitha ba anē-
gēla mašumu mantšu a mofola.

7095 Phiri ya rwala Mofola. O ile a rwadiwa
ke phiri pele ga gore a hwetšane dikhomo tša
gwe. Ka moragō ga lehu le we la gwe, ba
šupa Matšobane go ba moja-lefa. Ka moragō
ga saaganyo ya lefa la thoto ya mohu, re
mōka ba tšena tubeny ya dikhomo tša go adima
ke mašumu. Ba ile ba hwetšana gore dikho-
mo ke tša maata a mohu. Kwano ya boja^{na} e

le ya boya khomo ke bo boya khomo. Taba ba ile
ba e gafêla moja-lefa.

7096 Matsobane o nyaha dikhomo go Mašumu. Ka
moragô ga mo modirô wa thobošo o fedile, batho
ba palakane, a nyaha go kwa nnete ya Mašumu.
O ile a ya a na le morwa rragwe. Ke tšie mo na
toto e we o iiego wa adimana le moho papa.
Mašumu a re, a o phošê, o wa kwala. Ke ile
ka adima dikhomo ga moho papago. Kwanong
ya rena, ke ile mosadi o tša nya dikhomo ka
mo fa. Ke be ke di nyaha. Ke nyaha gore
toto ka moha e khobakane. O ile a tšetša
moja-lefa ka gore, ka moha tšie we o di bola-
bolago di a o kwala. Bjale dikhomo a ke na-
tšo, bjale ka ge ke bile ka tša go adima dikho-
mo tša go nyala mosadi. Dikhomo tša go ke
yêna ngwana yo.

7097 Matêbê o ile a nyadiwa. O ile a letêla
gore ngwana yo we a mo supago, a nyadiwê.
O ile a goša, masogana oa mmôna. A kwana
le mothôka wa fwe. Mothang banyadi ba nya-
lago, ba ile ba bitša Matsobane gore u tšê
a phôpêlê moredi wa mathepa a dikhomo
tšie go riya ke papagwe. O ile a phôpêla.

K34 | 82

Banyadi ba nyala ka mohlwa o ba ka khōnago.
Ke moha go fedile. Ba phopeeli ba boēla magae
a bona gammōgō le yēna matsobane.

7098 Marumo o fa matsobane dikhomo tša moku
papagwe. Ka moragō ga mo ba nyadi oa nyetšē,
a nobakanya oa lelho. Ba ile ba nobakana.
Ke bitša re nna oa gešy. Ke hiie ka le ooša
gore ke a dimile dikhomo. Mong wa dikhomo o
ile a mpha dikhomo tša gwe ka tōeya mosadi.
Ke tšona o ile a mpha a di rata. Lehono ke
re, dikhomo tše tša go nyala moredi wa iena,
di gata khoro di a feta. Ba ile ba re ke botha-
kha le kagišano. Ke moha ba bitša matsoba-
ne. Ba ile ba mo šupa dikhomo tše tšuaano.
Ba re ke tšona dikhomo tše re ilego ra di
adima. O ile a leboga. Ke moha molato
wa fēla o e tša no we. Dikhomo ka moha di
ile tša ba tše moja-iefa.

7099 Matsobane o ile a fa Dipoleng khomo. Ke
mowa ragwe. O oe a o swana naē. Ke mo
a mo roma o be a tša gane. Ke mo a tšama
a rera melato, o oe a e ya naē. Bjule dikho-
mo tša re go fitša, a mo šupa khomo. O
ile a šala le dikhomo tše niē. Mafellō

a taba.

7000 Tsetsetse o ile adima dikhomo ga Motala.
Motho a ke a yo adima dikhomo ga batho ba šele.
Di adingwiwa ga ba leloko le mašukheng. Bjale
ka mofola le mašumu ke leloko ka le thii. Bala
le bona ke leloko ka le thii. Tsetsetse ke ngwa-
na wa mogolo. Mo a bōna motala o re, ngwana
wa rangwane. Jēna o re ngwana wa ra-mogo-
lo. Ba ile ba adimana ka lentšu le, boya kho-
mo ke bo boya khomo. Mosadi yo we tšo mo nyulago,
ge a ile a ba le ngwana wa mosetsana, o ̄a
nyadiwa, ke moka a boetša dikhomo. Ke ge a
mo fa dikhomo tše di ntebe. O ile a tšeya
mosadi. Keina la mosadi Ntibane.

7101 Tsetsetse o ile a fallēga dikhomo tša
go nyala le tša go moalafiša. O ile a re
go mmeke, a ̄a a ēma kudu. Nōga ya
pupi e ̄a amogele. Ke gore o ile a no-
ba motho fēla. Monna o tšeya mosadi gore
a tē a mo gudiše ka go mmeleḡela bana.
O ile a thōma go falatša thoto engwe
ya go mo alafiša. Ka bakeng la diḡhave
nōga ya ba ya amogela. O ile a bēlēga
ngwana wa mosetsana. Ba ile ba morē-

K34/82

la leina la mabore. Ke moka nōga ya napa e ngaletš'e ruri. A napa a noba le yēna ngwana ka o thii fēla.

7102 Motala o ile a hwa dikhomo di tšešu tša lifiwa. Ba ile ba lla tšello tša mohu go fithela tše fēla. Ka letšatši la tšoboso, ba ile ba abaganya dintō tša mohu mothahu wa go šiya ke mohu. Ka moragō ga mo kabaganyo e fedile, ba ile ba tšalošetša moja-lefa thoto e we ya go adima ke ramogolo wa gwe. Moja-lefa ba ile ba šupa motetete. Ke yēna ngwana wa ntō e kholo. Tšupō le kabaganyo ya lefa ya fēla e tša mo we. Batho ba ile ba boēla magae a bona. Thoto ya go adingwiwa ba e beya matsogong a moja-lefa.

7103 Motetete o bolabola le ramogolo wa gwe. Ka moragō ga matsatši a tše mahae, a noba šupa moja-lefa le kabaganyo ya thoto ya go šywa ke mohu, a ya ga ramogolo wa gwe. Ke tše mo ramogolo mabapi le manamane a la la go adimana le mohu papa. O wa o kwala ngwana wa moratho wa ka. Le nna ke mo tšetsing, a ke tše be gwe nna dira bjang.

K34/82

Ke tšere dikhomo ke tšeya mosadi. Bjale pêlê-gô e ya gana. Ke divile melato e mentši mo bathong, ke likiša gore mothomong o tšwara bana. Bana a ba gona.

7104 Mabore a re ngwana wa rangwane ntšee dikhomo di boêlê šaheng. Mantšu a papagwe a ile a mo kwışa bothoko. Le gona e be e tše mathômô mo a bolabola le moja-lefa. O be a fo dula a šehela lebaka ka moka. Moredi wa gwe a fêla a di kwa. O ile mo a šhella moja-lefa. Ke moka a re, papa le nkwiša bothoko ka baka la melato e no. Ga di ile, ge la e be di tša ile, e be ke tšaya ke apeela ya ngwana wa rangwane. Magane a bona a ile a fêla. Ke moka bapalakanane. Moja-lefa o ile a laêla a boêla gae.

7105 Tsetsetse a šala a dira bjala. Ka moragô ga mo ba palakane, a bitšä banna ba go tiya gore ba tše ba moeletšö lentšu la moredi wa gwe. Ba ile ba ba gona. Bjale a ba botšä gore ke na le taba le ngwana wa moratho waka. Ke taba ya kagô ya moše. Ke ile ka adima dikhomo ga morwa re. O ile a

mpha ka ientsu le, boya khomo ke bo boya khomo. Motetete o be a tile mo, mabapi le thoto e we. Ge ke dutsi ke sekela. Ngwana a re ngwana wa rangwane ntšee dikhomo di boelê šakeng. Ke le bitšetsa yona taba e we gore e ya dirêga. Ba ile bare ngwana o wa thotšoe. Wena dira bjala o bega lentšu, o ta kwa gore bona ba reng.

7106 Ntibane o ile a dira bjala ka taêlô ya monna. Monna a re go mosadi, ke kwile lentšu la ngwana. Mmago ngwana a re le nna ke le kwile. Go leka noka a še go e tshela mogatšaka. Dirra bjala re iše lentšu la ngwana. Re ta o kwa gore bona ba reng. O ile a dira.

7107 Motetete o ile amogêla lentšu. Ba ile ba khopêla barwadi ba bjala. Barwadi ba ile ba ba gona. Ba ile ba rwala magapa a a phe-thago menwana medi. Ba ho ile ba felegetšoa ke mokhekolo yo we a ta fithišago mantšu. Mphulukwane wa lla, bjala bja tšwa ka khoro. Ba ile ba fitha. Bathakanetsi ba thakanetsa. Barwadi ba iša maduma. Maduma a bona a ile a kwala. Bja le mokhekolo a nyaretšoa

lentšū le we ba ba rumilego ka lona. Ba ile ba amogêla bjala. A re ke ta di bōna ka moswana, mabapi le lentšū le we le tšilego ka lona.

7108 Therola ke molato. O ile a bitšā ba gabō ka moka gore ba tšē, a ba bege taba ya therola. Le yēna Tsetsetse o ile a mmitšā. Ke molaō wa gore a mmitšē ka gobane ke ramogolo wa gwe. He ge a ka tše ke a nyaretšā lentšū, a gona taba, khane ke mo a le gona. O ile a ba bega therola. Ke lebitšētšā therola, tše tše mabana. Tše tšwa ga ramogolo. Molato wa tšona ke o, mo hu papa o ile a adima ramogolo dikhomo tšā go nyala mosadi. Lehono, moredi wa ramogolo ore, ngwana wa rangwane ntšee. Therola tše tše tše ka mokhwa o we. Keletšō gōdimu ga taba e.

7109 ~~Tsetsetse~~ o ile a tšeya mabore. Banna a ba ka ba tšwa ba ganetšāna. O ile go fetšā go laudišā ka mokhwa o we therola tše tšilego ka ōna, ke moka bona ba dumelana le taba. O ile a leboga therola ka khomo. Ke gore o ile a ba tšabêla khomo. Ka moragō ga mo we a ya a nyala. Ka gobane dikhomo tšā go adima e be e le ntšabe, o ile a ntšha tše

thaano. Ke mōka moja-lefa a beka mosadi.
 O ile a dula le yēna moja-lefa. Dikhomo e
 be di tšwa ka lapeng la mogadikane wa bo
 moja-lefa. Bjale lapa e be le the na ngwana
 wa mothankana. Mafello a taba.

7110 Thekhôbêla a-dima Thebašê dikhomo. Ba
 ba ile ba diyo adimana ka baka la go kwana
 ga bona. Kwano ya bona e be e le ya go tšeya
 kharebe. Thebašê o be a na le mosadi; a kha-
 thiwa ke mothepa o mongwe. Moredi wa mosadi
 wa gwe wa pele e be e the le yo monyana. Ka
 tšatši le lengwe, Thebašê le Thekhôbêla ba ga-
 thana. Ke mōka a thōma go anegela mony-
 ana ka mothepa o we. Ke thoka dikho-
 mo e be ka ta mo tšeya. Thekhôbêla a re
 dikho mo nka go fa, ge o ka dumêla ge ke
 tšeya moredi wa go.

7111. Magane a dira taba. Ka morago ga
 magane a we a bona, ba palakana. ketsatši
 ke mo ie iie. Mongwe le mongwe o e kela gae
 ga gwe. Thebašê o beile mantši ka pelong.
 Ka tšatši le lengwe, a botša mosadi wa
 gwe. Monna yo la wa monkana waka o re

o nyaka lapa le lago. Mosadi o ile a re, ke ta mo fang. O balabola ka yo moredi wago mogatsaha. A re nna ke diyo khona go bêtêga, ngana a se waha ke wago. Go lukile mogatsaha, ke ta dira gore a mo tsee.

7112 Monna a ya go monkana wa gwe. A re go yêna mogo ngwana o dumêla gore o ka mo tsey. Bjale ke tile mo ga go, gore o thuše ka dikhomo ko tsey mosadi yo la. Di a kwala pholo e ngwe. Ditaba a di ke di no fêla le le ba ba bedi, le nna ke tha šala ke e khopola. Ke moka ba ema mo we. Thebaše a laêla. O ile a mo dumella. A re mantšu a go ke a kwile, wa the ke wa fêla pelo o ta bona ka nna. Ke moka monkana a boela gae, a ya a dula.

7113 Mekhōbêla a šala a khobakanya ba gabō. Ba ile ba khobakana. A re go bona le bitša ke nna ba bina noko. Lelu ke letete. Letete ke gore boroko. Ke boroko bjo motho a no o kwago mmele wa gwe o šephile, ke moka a napa a khomêla. Ke bone monna yo a kaha go thebaše. O re o na le letolo. Ka letolo le we la gwe, o nyaka gore ke mo fê dikhomo

o na le molato. Ba ile ba re ke molato wang. Molato wa gwe, ke wa go tšeya mosadi. O kwane le mothepa yo mongwe, bjale a na dikkhomo tša go monyala. Amogêla motho yowe. Bogosi ke batho, motho a ganiwi.

7114 Thekhôbêla o fa Thebaše dikkhomo tše mabala-a-whokotāna. Ka moragô ga mo a butsitšê ba gabô, ke moka a ba šupa dikkhomo tše we a swanetsêgo go mo le tšona. Ka moka ga bona ba ile ba di bōna. Bjale a romêla thebaka tša go botša moadimi gore a tšê a di bonê. Thebaka the ile tšaya. O ile a tša go bōna dikkhomo. he yēna o be a na le ba gabô. Ba re go fitša ba ba šupa dikkhomo. Ke moka ba gapa dikkhomo ba tšoga natšo.

7115 Moredi wa Thekhôbêla a hwa. Papagwe o be a setšê a nyetšê mosadi yo la a go ya go adima dikkhomo ka baka la gwe. Ka nnete lehu a le na mphathô. Papago mohu a ya a bega lehu, ga Thekhôbêla. O ile a roma motho gore tšepela o botša Thekhôbêla gore ba ga makholo wa go bare a ba dišê. Mosadi yo la wa bona o re tšogetšê. Morumiwa o ile a ya, a fitšetša mantšu a la a go

rumiwa ka ôna. Ba re re di kwile. Ke ma-
di-mabe a rena le batswadi ba gwe. Ke mo-
ka baya le morumiwa go boloka mosadi wa bo-
na.

7116 Lehu a le thadiwi. Ka moragô ga mo thello
the fedilê, batswadi ba mohu ba ômêla bjala.
Bjala bjo we ke bja go thobota mokhonyana. Barwa-
di ba bjona ba ile ba ba botša gore thepelang,
lo botša mokhonyana, gore lapa le la le hwile. La-
pa ba lebelle la mosadi yo la wa go tšeiwa ka
dikhomo tša go tšwa go bona. Barwadi ba bjala
ba rwala. Ba ile ba bolabola ka mokhwa o we
ba laetswego ka ôna. Ba ile ba ba fetola ka
gore di a kwala. Lehu a ba thale. Re tša
lebella ga na mo we ba re šupilego. Ba ile
ba leboga polabolo ka pudi.

7117 ~~Theknôbêla~~ a hwa. Lehu le lona le šoma
~~wa~~ modirô wa lona. O ile a hwa mosadi yowa
la wa go tšeiwa ka dikhomo tša go tšwa ga
gwe, a thešü a be le ngwana. Ka baka-
le we ke gore dikhomo di be di thešü tša
boya. Ka moragô ga thello tha mohu, ba
šupa madome go ba moja-lefa. Thoto e
we a go ba a išile, ba ile ba e a-baga-

nya dintō tša mohu. Ke mōka moja-lefa a thakšetswa dikhomo tše we di ilego tša adima ke tšebase. Le gore ba kwane ka go tša tšeya mosadi.

7118 Madome o ile a kokota ba ga makholo wa gwe. Ka moragō ga mo batho ba palahane, a bitša ba bagolo. Ba ile mo ba khobakane, a ba tholōsetša tše bitšetswa. Le bitša ke nna. Ke gakanegile, a ke tšebe gore ke tswanetše go kokota bjang mo we dikhomo tša go šiya papa di nego. Ba re wena o swanetše go ya le pudi. O tša fitha wa dula khorong. Ge taba e tša le gona, o tša bona ba tšeya lepara lago. Ba tša re mo ba go beile ka ntong, ke mōka wa re ke lata mothala wa dikhomo tša go šiya papa. Bona ba tša go fetola.

7119 Madome le makhate wa gwe ba ya le pudi. Ba ile ba fitha ba dula khorong. Mosadi yo la wa go tšeiwa ka dikhomo tša bona, a tšeya mapara a bona. Ke mōka le bona ba šala mapara a bona moragō. Ba fitha ba dula ka ntong. Ke mōka ba iša maduma. Maduma a bona a ile a amogelwa. Ka moragō ga maduma, ba re, ka pudi e we, re lata methala ya dikhomo. Ba ile ba

re le a kwala. Dikhomo tša go šiya papago lena, lapa la tšona ke le. Ge le ka ba le ngwana wa mosetsana le tšata le mo tšeya. Ke kwano yaka le mohu. Kena le reng. Ba re le rena re emega na mo la polabolong ya mohu. Ke moka o tibile lapa la gwe. Ba laēla ba goma.

7120 Thebaše a hwa. Ka moragō makhoho wa bona a hwa. O hwile a ba šupile lapa. Bakhonyana a ba ka ba bigiwa lehu la makhoho wa bona. Ba ile ba fo o kwa ka batho. Bakhonyana ba re ke ba banyana, ba tšaletšwe. Moya lehung la o wa-bš, a lete go bitšwa. Ba ile ba ya. Ba ile ba boloka yo we makhoho wa bona. Ba alama lehu matšatši a manê. Ke moka ba re, re leu le ubetše. Ke moka ba bšela gae.

7121 Madome ke makhonyana. Ke makhonyana bja-le ka ge a ile a ya mohu a tša phela a mo šupa lapa la gwe. Ka moragō o ile a ya a twere pudi. O ya go emela lehu la makhoho wa gwe. O ile a fitha a dula khorong. A gwa ka gwa ba le motho ka o thii yo we a ilego a tšeya mapara a bona. The we tša gore bae, tša ba tša dira gore ba gomê le pudi ya bona. Ba bšna ga boše gore ditaba di eme ka lešele. Ge

e le phuthi e trogetsê moragô.

7192 Madome o ile a khobakanya ba leloko la gabô. Ba ile ba khobakana. A re go bona, bjale ka ge ke le butsitšê gore ko êmêla mahholo. Ka re mola-ô, ke go ya le pudi. Ke ile ka ya. The we the ile-go kee, the ile the ba the dira gore ke gome ke le khorong le pudi yaha. Ka baka le we gwa ntšhupa gore bogwê bo hwile. Ke yôna taba e we ke le bitšetsago yôna. Ba ile ba re o wa kwala. Bjale re ka šitwa go bolabola nabô bjale ka ge ba the le thellong. Re ta bona taba ka moragô ga mo thello the fedile. Ba ile ba boetsa taba moragô ka baka le we. Moja-lefa o ile a dumellana nabô.

7193 Bahu ba hwile le bogwêra bja bona. Ka morago go mo thello the fedile, ba bile ba supile le moja-lefa, Madome a goma a ba bitša. Ke kwa gore ba bile ba theobositšê bana ba mohu. Ba bile ba beile Thepudi go ba moja-lefa. Nna a ba nkhopola. Ke tšhupô ya bo bedi, ya go šupa gore bahu ba hwile le bogwêra bja bona. Ba re ge motho a thele phifalong a na muano. Lehono ba thebogile. Go bile gona le moja-lefa. Ke

yêna yo we batho ba ka khônago go bolabola naê, ka gobane ke yêna papago mote. Thepela o likiša gapê ka bothakha. Ge ba ile ba the go amogele, gona go ta bônagala taba.

7124 Madome a ka a amogêlwa. Ka moragô ga dipolapolo tša banna, a khôka pudi e la ba goya ba goma nayo. O ile a bitša makhate wa gwe. Ke moka baya. Ba fitša ba dula khorong. Ba bôna ba the setše ke motho. Mothipidi o iša maduma a dutši khorong. Le bona ba ile ba iša maduma: maduma a ganiwi, go ganiwa taba. Ba ile ba dumêla maduma. Ba no bôna ba the ba iši ka ngwakhong. Bjale madome a nyaretša lentšu. Ke latie methala ya dikhomo. Ba re ke tša ga mang. Dikhomo tše gešu, tše we di ile go tša adima ke mohu papago lena. Ba mo fetola ~~ka~~ gore a re di thebe. Lebîta la gwe le kowa...

7125 Madome le makhate ba gôga pudi ba boêla gae. Ba ile go ba šupa lebîta la mohu ke moka ba khaogana nabô. Ba ile ba šala ba ta-etše kowa khorong. Makhate a re, a re gomê, ge e le oogwê a bo gona. O ba bone le wena ge ba re šupa lebîta la mohu. Reelo a e

K34/82

bolae. Madome nka be a hwile ka peelo. Ma-
khate o ile a gôga pudi, a mo šiya a t̄ha du-
t̄ši khorong. O ile mo a le noheng ya mphathane-
ng, a bolabola. A kwa a t̄ha fetole ke motho.
A lebella moragô, a bôna a t̄ha mmone. O ile
a t̄éma pudi, a goma. A mofhwetsana a t̄ha
dut̄ši gona khorong. A mo tsware ka letoogô. Ke
moka ba t̄oga. Ba ile ba fit̄ha gae ga bona
le pudi ya bona.

7126 Madome o laudis̄ets̄a ba gabô. Re t̄šo boya
mo la ra goba re ile. Re ile ra no dula khor-
ing. Ra bôna ba t̄ha re šet̄še. Ra ba ra iš̄a ma-
duma. Ba ile ba dumela. Ka moragô ga madu-
ma, ba khaogana le rena. Ka bôna gore go t̄o-
ga re no homola go ka t̄heke gwa dirêga. Ke
ile ka ba bot̄ša gore re lata methala ya dikhomo.
Ba fetela ka gore ke t̄ša ga mang. Ke ile ka
ba t̄halošet̄ša. Ke moka bona ba nt̄shupa le-
bit̄a le mohu. Ke t̄šona t̄še we re t̄šo boyago
nat̄šo.

7127 Bahu nka be ba tsoga nka be re ba šupa
modivô o wa bona. Banna ba re bjale ke t̄aba.
Ba ile mo ba e hwa ba re le t̄a šala le di bôna.
Bašadi ba gopola gore ba ra nama ya makhura.

K34/82

Re swanetš'e go ba romêla motho. Motho yo we a yo ba botša gore re nyaka go gaṭhana nabō re bolabudišane. Molato o thekiwa thebibing. Ka tšatši la gore re ta ba gona. Le bona ba tibiš'e ba gabō. Morumiwa o ile a ba botša. Le bona ba ile ba thabêla lentšu la bona.

7128 Ba ile ba gaṭhana khorong ya Thepudi. Thepudi ke yêna moja-lefa. Ke morwa mosadi wa mo-hu thebaš'e wa pele. Mosadi wa bo bedi a na ngwana Madome o ile a thaloša ka mokhwa o we dikhomo di ilego tša adingwa ka gona. Ba bangwe ba gabō ba ile ba mo tātša mantrung a gwe. Ba oangwe ba bo Thepudi ba ile ba dumêla. Bjale moja-lefa a re, bjale ditaba di a kwala. Mosadi yo we le bolabolago ka yêna, ke yo. E šu a be le ngwana. Le bellang yêna.

7129 Madome o ile a gana go lebella mosadi. Ka moragō ga mo moja-lefa a feditš'e go bolabola, Madome a êma. A re morena. Taba e we a e bolabotš'ego, nna a ke kwisiši. Mo la e be e thale malōba, gona e be ke ta re o bolabola taba. A mphê dikhomo tša ka ke lapanê le lebita. O ile a mo fetola ka gore o wa kwala mo o nyaka dikhomo. Dikhomo tša go ke yê-

914

K34/82 2432

na mosadi yo. Ge o t̄ha dumele gore di khome o t̄a di hwets̄ana ka yēna mosadi yo, gona nna a ke t̄ebe. Ba ile ba t̄ogēlana ba t̄ha kwana.

7130 Madome o ile a iša taba khorong ya ga Mašumadi. Ba khoro ba ile ba amogēla taba. Ba botša mmigi wa taba gore a boelē moragō. Ba mmotša lets̄ats̄i le a t̄a go go boya ka lona. Ke bona ba s̄ala ba roma motho go t̄h t̄ibisa Thepudi gore o wa nyakēga. morumiwa o ile a ya a mmotša, gore ka ts̄ats̄i la gore o wa nyakēga ka khorong, ka molato wago le madome.

7131 Lets̄ats̄i la katholo. Madome o ile a laudisa ka mokhwa o we dikhomo t̄ša goya ka gona. Biale phapanō ya ka le bona, ke ile kaya t̄he emelong ke tswere pudi. A ba ka ba nka-mogēla, ka ba ka goma nayō. Ge ko botša ba gešu, ba mmotša gore motho mo a t̄ha le phifalong, o wa t̄allwa. Ka moragō ga t̄hobošo, ka goma ka ya le pudi e la gapē. Ke ile ka iša maduma ke dut̄si khorong. Ka bōna ba t̄he nthokomele. Ke ile ka nyaretša lent̄su. Ke ge ba nt̄shupa lebita ba ve ko le tsoša ke

K34/82

bolabolê nalo. Ge re boetsê le banna ba gešu, ke gona, a ntšhupa mosadi yo we wa go tšeiwa ka dikhomō tše we ba go di adima ga mōhu papa. Ke ile ka gana ka re ba mphê dikhomō tša ka ke fapanê le lebita. Le yêna a gana. Ke mōkhwa o we ke tšilego ka ôna mo. Morena lekhōta la ba bina tōu.

7132 Thepudi o tswa tša ka ganong ga gwe. Morena lekhōta la ba bina tōu. Ke nnete mowe mmoledi a bolabotšego. Ke ile ka mo šupa lebita ka baka la gore taba e be ke tša e tšebe. Ke be ke dirêla gore khoba e be gona, ke tše ke hwe gore dikhomō tše we di ile tša tšepela ka mōkhwa mang. Ka nnete go ile gwa ba bjale. Bati-tibi ba ile ba tšhalōša ka mōkhwa o we ba tšebago ka gona. Ke ge ke ~~no šupa lapa la dikhomō tša~~ ~~ba A ka a dumêla bjale ka ge a šetšê a tšhaluētšê~~ Morena lekhōta.

7133 Ditaba tša gafêlwa banna ba lekhōta. Ka moragô ga mo ba feditšê go laudiša ka mōkhwa o we ba fapanago ka ôna, ba gafêla banna taba. Monna yo mongwe wa lekhōta, o ile a butšiša Thepudi potšo. Wena o ile wa reng, bjale ka ge a ile a gana go šupiwa lapa. Nna ke ile ka re

mo o t̄ha dumele gore dikhomo o ta di hwetsana
 ka yēna mosadi yo, nna ga ke t̄ebe. O t̄wela pele
 le go bolabudisana naē. Ke mang yo we a swane-
 t̄iego go t̄eba. Ke nna yo we ke swanet̄iego go t̄e-
 ba. Nna baka lang o mo fetola ka gore a o t̄e-
 be. Monna a ka a-raba put̄išo. Nna ke go bōna
 phōšō Thepudi. O be o t̄ha t̄wanēla go mo fetola
 ka mōkhwa o we. Taba ya bo bedi wa mo šupa le-
 bita. Ke ta šielā banna ba ba melomo ya di kwa-
 bēlō. Ke mōka a dula fat̄he.

7134 Lekhoṭa le ile la bōna Thepudi phōšō. Go
 khangwa ke mare ke gore dituola di go teile. Nna
 baka lang, o t̄ha ka wa araba polabolo ya t̄he bolabu-
 di t̄he t̄he be go t̄he go but̄iša. Ke e fe. O it̄se
 nna baka lang o mo fetola ka gore a o t̄ebe. Ke
 šitilwēgo mo araba ka gobane ke nna yo we ke
 t̄wanet̄iego go t̄eba. Go šupa motho le bita ke phōšō.
 O swanet̄ie go mo t̄a dikhomo t̄oa gwe, a khaoga-
 ne le lebita.

7135 Meeti a e kelwe, motho o no hwa a raga-
 raga. Thepudi o ile a khopēla go but̄iša di-
 put̄išō. Ba ile ba mo dumella. Ke t̄wanēlō ya
 go nyat̄ša lent̄šu goba mant̄šu a bahu. Ba re le-
 nt̄šu la mōhu goba bahu a le nyat̄šwi goba a nya-

tšiwu. Bahu ba hwile ba kwane go ta tšeelana. Nkabe o thakhe mong wa dikhomu, nkabe o kwala. Thinyi thinyi e a e thinyetša. Agi agi e ya e kagela. Wena o swanetše go ntšha dikhomu tša monna yo o mo le. Ke moha re feditše.

7136 Ba ile ba isa taba go morena. Morena a re ke dikhomu tše kae. Ga ra butšiša thōbela. Ke moha a ya a butšiša, ba mmotša gore ke dikhomu tše 8. ^AJa a botša morena. Thepelang le mmotše a yo boya a gapa dikhomu tše 9. Ka tšatši la gore di a nyakêga mo. Ba ile ba mmotša ka mokhwa o we morena a bolabotšego ka ona. Thepudi a re, dikhomu a ke natšo. Ite be ke re bohaone ke gore a fete le mosadi. Nama ya betwa e a begwa. Ba goma ba boetsa lentšu go morena. Thepelang lo butšiša mong wa dikhomu mo a o kwana le go tšeya mosadi. Ke yena mosadi mo a dumela go ya bogading bja bobedi.

7137 Diputšišo gōdimu ga Madome le mosadi. Morena o re, o we dumela go tšeya mosadi. Madome a be ga ba gabō. Ba ile ba ya thopeng. Bjale ba re, butšišang mosadi. Ke ge ba butšiša mosadi. O ile a re, nka diya bjang, ka gobane a ke ne ngwana yo nka ba fago. Bolabola lentšu goba aowa goba e. Ke

a dumêla ka baka la go thoha ngwana. Wena wa monna bolabola nnete, mo o dumêla go tšeya mosadi. Madome a re bogosi ke batho, motho a ganiwi. Batswadi ba mosadi lena le reng. Ba re ngwana wa rena ke moopa, bjale monna yo we moswa, a ka dule a khitêla ka therôba. Rena re bôna e ke baka mo fa dikhomo tša gwe, a yo e thekêla ya gwe kobô.

7138 Thepudi e ya bonyela mpja. Ka moragô ga mo makholo wa gwe a bolabotše, ba motša bonyela mpja. O ile a bitša makholo wa gwe, a ya na bô thopeng. O ile a e tumêla molato. Ba mmotša gore morena o setše a bolabotše. O swanetše go tšisa dikhomo tše we ka lona letsatsi le la. Madome o ile a butšwa gore a boê ka lona letsatsi le we ba tšaga dikhomo ka lona.

7139 Thepudi o ile adima dikhomo ga makholo wa gwe. O ile a re ga makholo wa gwe, nkhadineng dikhomo, nna ke tša šala ke šomêla lona. Ba ile ba kwana. O ile a mo fa dikhomo. Ke moka a iša dikhomo khorong ka lona letsatsi le la ba khorro ba gore a di tšise ka lona. Ba khorro ba šupa madome dikhomo tša gwe. Khomo ya khorro e ile ya êmêla go šele. O ile a ntšha

khomo ya manganga thaa a banna, a twalla khoro ha yōna. Ke moka molato wa bona wa fêla.

7140 Madome a gapa dikhomo tša gwe. Ka moragō ga mo a tswalelōe khoro, a gapa dikhomo tše di supago a ya natšo gae ga gwe. O ile go fitša gae, ba dula fathe ba bolabola. Ba hwetsana gore dikhomo ke tša moja-lefa. O ile a thaba khomo ya bušupa ya ba ya manganga thaa a banna ba gabō. Ke moka molato wa Madome le Thepudi wa fêla o e ta mo we. Mafello.

S. 1: Monyala ka pedi o nyala wa gwe.

7141 Motho a fele. go bolwabolwa ka monyalo. Ba tšeelele ke ba ratane. Khomo tše pedi o wa beka mosadi. Mosadi a bēlēgē ngwana wa mose-tsana. Ke moka a nyadiwe. Dikhomo tša go monyala ba yo fetšiša mmagwe ka tšona. Ke leeto le letelele. Ka baka le we mokhonyana o na le molato. Ge makholo wa gwe a ka hwa a thešū a fetša monyalo, moja-lefa o swanetše go šala a rēra mokhonyana, ka gobane ke yēna makholo wa gwe. Ke makholo

K34/82

wa gwe ka gobane o dutš'i legatong la makholo wa gwe wa go hwa.

7142 Mophôphêdi wa dikoloto tša dikhomo tša monyalo. Mosadi yo we wa go bikiwa ke monna wa gwe a tšheš'u a mo fetša go nyala, ke yêna mophôphêdi. Ge a bôna gore monna o hwetšane dikhomo, o tša mmotš'a gore gapê o di tše be gore una ke fo apeya mo, e š'u o fetš'e go nyala. Le ge moja-lefa a nyaka dikhomo tša monyalo wa gwe, ke yêna yo we a tša go tša moja-lefa. Ge o ka bôna mosadi a nyaka go apeya le dikhomo tša go monyala, o bôna gore ka lapeng la bo a gona ngwana wa mothankana. Taba ya bona e fêla ba le khorong.

7143^(a) Maphikulugê o ile a šiya dintō tše pedi. Ntō e kholo e be e na le barwa ba banê le khaitšedi ya bona. Ntō ya bo bedi ya ba le bana ba basetsana fêla. Pele ga lehu la gwe, o ile a goma a tšeya dikhomo tša baredi ba ntō ya bo bedi a tšeya basadi ba ba bedi. Ke gore ke matš'o a*bare-di ba ba bedi. Ba ile ba ba fetš'a monyalong wa bona. Baredi ba ba bedi, a ba ka ba ba fetš'a. Makholo wa bona a ba beya

K34/82

molato. Ba ile ba setha le para. Ke tihupô ya gore mokhonyana o na le molato. Lepara ke molaô wa thegologolo. Go sethiwa fêla dikhomotšê a kolotago. Bjale makholo wa bona a hwa, bakhonyana ba thešû ba fetsiša mothe-kô wa bona.

7144 Teka a ba moja-lefa. Ka moragô ga mo thelo the fedilê, ba goma ba khobakana. Ke gore nka moragô ga tšatši la thobšo. Moja-lefa o be a nyaka go teba ka thoto ya mohu papagwe. Ba ile ba mmotšha batho ba we ba go adima thoto ya mohu. Gammôgô le bakhonyana ba we ba go the fetiša monyalo wa bona. O ile a khobakanya thoto ya go adingwa ka moka ga yôna.

7145 A dira mabjala a mabedi, a go rêra dikhomotšê go bakhonyana. Ke molaô wa gore ge motho a rêra mokhonyana molato, o ^{smela} ~~mala~~ pi le monyalo, a dirê bjala. O ile a dira bja ^{bjale} ta, bja rwadiwa, bjaya ga hewe. O ile a botšha barwadi, gore ke bja go butšiša monyalo o la wa go šala. Ba ile ba rwala bjala baya.

7146 Barwadi ba bjala ba ile ba fiṭha ga bote. Mphulukwane o ile wa leṭša ke barwadi, ba boṭša ba moṭe gore re a ṭēna. Le bathakaneṭši le bona ba ṭa ṭeba gore ṭherwalo ṭhe ya ka e. Bathakaneṭšē ba ile ba ba ṭhakaneṭša. Ke moragō mo ṭefēla ba šibi, batsumi peelo di a baba. Ke moka ba fiṭha ba ba rovela ka nṭong. Ba ile ba iša maduma. Maduma a bona a ile a amogēlwa. Ka moragō ga maduma, ke moka ba iša lenṭšu la ṭherola ṭha bjala. Re rumile ke Teka o iṭše re ṭe re mmuṭišeṭše manamane a la a go šala mo le ṭšeya mosadi wa lena. Makhonyana a re ke di kwile ba ga makholo. Ke moṭhegare, ke ṭa le feṭola ka moswana.

7147 Makhonyana o ile a khobakanya ba leḷoko la gabō. Ke moragō ga mo ba khobakane, a ba boṭša lenṭšu la ṭherola. Le biṭša ke nna bagešū. Ba ga makholo ba nṭišeṭšiṭše ṭherola. Ke mola-to, ba re ba buṭšiša dikhomo ṭša bona ka ṭhona. Bjale ke ba buṭšiṭše gore ke ṭa ba feṭola ka moswana. Ke yōna taba e we ke le biṭšediṭšē-go yōna. O wa o kwala mokone, ke nnete manṭšu ba ṭa hwetṣana ka moswana. Ke moka a ba bolaēla pudi. Ba ṭēna bo tagweng.

914

K34/82 3441

7148 Tala e apesilwé ga e lewe ka mphaka. Ka moswana bja re go t̄ha ba kitimēla moteng wa lewele. Ba ile ba khobakana e t̄hale ka moswanyana. Ke s̄ets̄e ke le t̄halošeditš̄e mabana. Lehono ke t̄wanēlo ya gore barwadi ba hwetsane lentš̄u la go boēla ka lona morago. Di a kwala monna wa ga lewele, rena re di t̄ebe t̄ša go t̄heletš̄a wena. Ke nnete mowe makholo a bola-bolago. Ke ile ka ntš̄ha dikhomo t̄še t̄haano mo ke nyala mosadi yo. Makholo wa go hwa, o ile a s̄etha lepara la dikhomo t̄še ntabe. Ke ōna molato waka o we ke o t̄ebago. Ba re o wa o kwala, mo o le natš̄o ba f̄ē. Dikhomo a ke natš̄o, ba t̄a lebella motogolo wa bona mothang a nyadiwago. Ke moka a fetola barwadi, ka gore molato ke a o t̄eba. F̄ēla dikhomo a ke natš̄o. Le ba botš̄e ba t̄a lebella motogolo wa bona mothang a nyadiwago.

7149 Barwadi ba botš̄a Teka mantš̄u a mokhonyana. Ka moragō ga mo mokhonyana a ba fetotš̄e, ke moka ba bula di fate. Difate di ile t̄ša bulēga. Ke moka ba rwala magapa a bona ba boēla gae. Ba ile ba fitha ba laudisētš̄a moja-lefa ka mokhwa o we, mokhonyana a ba ketotsego ka ōna. Le yēna o ile a

leboga mantšū a mōkhonyana. Go leboga ga moja-lefa ke go lebella mo we mōkhonyana a mo šupilego.

7150 Moredi wa Motsatsi a nyadiwa. Motsatsi ke moredi wa maphikukulugē wa n̄to e nyana. Lega molato o the gona, ke molaš wa gore a bitše ba ga makholo wa gwe, ba tē go phōphēla dikhomo tša go nyala motogolo wa bona. Ba ile ba mmotša Tekha. O ile a ya go phōphēla dikhomo. Banyadi ba ile ba nyala ka lesome la dikhomo. Ka moragō ga mo ba feditše modirō wa go phōphēla, ke moka ba bulēla mabjala banwa. Tekha a laēla mōkhonyana wa gwe, ke moka a boēla gae.

~~7151~~ Motsatsi a fapana le monna wa gwe. Ka moragō ga mo banyadi ba palakane, monna a re go mosadi, dina madi a di twarege. O rang mogatsaha. Ke ra gore re swanetše go iša dikhomo tše la tša go go fetsiša. Ke a go kwa, dikhomo tše wē tšo ja ke mang. Mma o hwile le papa. Lehono wena o gopola gore tšo ja ke mang. A ke re maloba e be bjala bo tile mo, ke mang ya we a go ba a tšitše bjala. Motsatsi a re a ke ne taba le taba e we. Bjale o nya-

914

K34/82

3443

ka gore dikhomo di dirê bjang. A re ke apeya
natsô.

7152 Lewele o bitsa banna ba gabô. O be a
nyaka go o kwana le mosadi. Ka moragô ga mo ba
o kwane ke moka a bitše banna ba gabô go
tšilo ba šupa dikhomo tše we di swanetsēgo go
ya go nyala. Ba ile mo ba khobakane, ke moka
a ba botša ka mokhwa o a tša kwanego le
mosadi ka ôna. Banna ba ile ba re tša ê-
ta ke namagadi go ya lewa ke ga tšona.
Re bolabola ka mokhwa o we, ka baka la-
gore ge monna a yo iša taba khorong, ba
khora ba yo go tšema. Khano ya mosadi wa
go, ~~abe~~ a be a ganêla yêna moja-lefa,
dikhomo tšona di tšene ka khoro. Banna
ba ile ba fetša polabolo ya bona ba eša
mo we.

7153 ^{monyadiwa} Moenyad a laole dikhomo. Ka mora-
gô ga mo banna ba palakane, moja-lefa a
šala a gopola mantšu a banna. A bōna ka
noši gore mosadi o nyaka go mo iša ka lewe-
ng. Bōna mosadi, ge dikhomo di ka gapi-
wa ka maata, ke moka a gona lentšule
re ka lebolabolago. Bokaone ke gore re

ba fê dikhomo. Mosadi o ile a dumêla mantšū a monna. Bjale ke ge ba leloko la gabō a ba butšitšē, a nyaka makhate.

7154 Lewele a iša dikhomo tša go fetsiša mosadiwa gwe. O ile a ya le makhate. Ka moragō ga maduma, a ba botša gore ke tšilo fetsiša monyalo wa mosadi waka. Le a kwala taba e we re ta e bōna ka moswana. Bjale ka ge e le banna ba ile ba goma ba boēla magae a bona. Ba ga makholo wa gwe ba šala ba botša ba gabō. Ka moswana ba goma ba boya. Ba ile ba hwetsšana ba ga makholo wa bona ba khobakane. Ke moha ba ba fa dikhomo tše la ba go ba ba kolota. molato o ile wa fēla.

7155 Teka a bitša Motsatši. O ile a mmotša gore a ke go bitšetše bjala. O swanetše go ta o le moši. Moredi yo mogolo wa nto ya bobedi e be e le morukhwe. Le yēna o ile a mmotša. Ba ile ba fitša ka lona letsatši le a go ba botša gore ba tē ka lona. A re le bitša ke nna, hudu ke botša wena mogolo. Ba ga Lewele ba tšitšē dikhomo tša go fetsiša yo moratho wa go. Bjale ke re le reng ka tšona. Morukhwe

K34/82

a re dikhomo o swanetše go mo nyakella la gwe lapa. Moja-lefa a re di kwala. Ke ta mo nyakella la gwe lapa ka tšona. O ile a nyala mosadi ka tšona. Ge a bikile mosadi, a goma a ba bitsa. O ile a xupa Motsatsi mammuwi wa dikhomo tša gwe. Ke moha ta-ba ya bonaya fêla e ta mo we.

7156 Lewele le mosadi ba na le lapa la bona. Monna a re go mosadi wa gwe, a moja-lefa a dira ga boṭe. A re o dirile ga boṭe. O tše ke wa fêla o gopolêla motho yo mongwe bobe. Mo la a di gape ka ngangano, lehono nkabe a tša dira ka mokhwa o.

7157^(b) Teka a dira bjala go rera monyalo ga Masumu. Masumu o ile a beka moratho wa Motšatši a tša fetsa monyalo. Therola tše ile tša tšena ka khoto ya Masumu. Masumu o ile a no bolabola le mosadi wa gwe fêla. Mosadi a re nna dikhomo tša ngwana waka a še tša go rufa mênô. Monna o ile a o kwana le dipolabolo tša mosadi wa gwe. Bakeng tša bjala o ka bôna gore o ka dirang. Goriale ke mosadi o bo-tša monna. Ke a go kwa mogatsaka bjale go

nyakaga lentšū le re ʒa go fetola barwadi. Ke bolabotšē, ke re lapa a le ji lengwe. Ke kwile mogatsāka.

7158 Mašumu o ile a ʒhabēla ʒherola pudi. Ka moragō ga mo a bolabotšē le mosadi wa gwe, a re ke swanetšē go ba ʒhabēla pudi. Ba ile ba o kwana. Ba lelōko la bo mašumu ba ile ba fo ya ka go khopēla. Ba ile ba botšā barwadi ba bjala gore ʒhepelang le mmotšē lapa a le ji le lengwe. Barwadi ba bjala ba rwala magapa a bona ba goma. Ba ile ba fiṡha ba anēgēla moja-lefa ka mokhwa o wē ba ile-go ba fetola ka ōna. Moja-lefa a re ke ʒa di bōna. Ke mōka barwadi ba palakana.

7159 Teka o bitšā mašumu le mosadi wa gwe. Ka moragō ga mo barwadi ba mo ʒhalošeditšē mantšū a mokhonyana, a bitšā banna ba gabō. Ba ile ba ʒa ka lona letsātšē le la a go botšā mokhonyana gore a ʒē ka lona. Mokhonyana o ile go fiṡha le mosadi wa gwe, a dira gore ba mo allē le gogō ka ntō. Ba ile ba dira bjale. O ile a dula le mosadi wa gwe ka ntong. Maduma ke molaš. O ile a dumedišā. Maduma a

gwe a ile a o kwala.

7160 Moja-lefa o thalošetša banna taba. Le bitsitiē ke nna ba getu. Bjale ka ge le tēba. Ke ile ka dira bjala bja go ya ga marumu, go butšiša dikhomō tša monyalo wa Maune. Barwadi ba tšo boyā le lentšū le, lapa a le ji lengwe. Ka baka le we ba gana le dikhomō. Ke yōna taba e we ke le bitsētša-go yōna. ke yēna mōkhonyana o ka mo ntong le moradi wa gwe. Ke mmitšeditšē gore a tē a nthalošetšē ka boēna. Ba re mantšū a o kwala. Bjale re ka kwa yēna gore o reng. Ga ba nyake go mo thompholla, ke mōkhonyana. Ke yēna a ka e thompholago ka noši. Goriale mo we ke gore ba ile ba mo romela thebana.

7161 Thebaka thaya the rwele mantšū a:-
Bjala ke marumu. Ke rumile batho ba tše ba rwele bjala. Ka bjala bjo la ke butšiša dikhomō, tša go fetšiša moradi yo we. Thebaka thaya tha fithetšā mantšū. Mōkhonyana o ile a ba le ditšong, a šitwa go araba. Moradi wa gwe a re, lentšū re ile ra botša barwadi ba bjala. Ke nyaka lona.

Goriale ke thebaha. Re ile ra ba botša gore lapa a le ji lengwe. Ke moka thebaha tha boetša mantšu ga banna. Ba mmotha gore thepela o ba botše ba tšwe ka ntong ba tē mono go dutšigo banna. O ile a ba botša. Ke moka ba tšwa ka ntong.

7162 Moja-lefa o botša mohlonyana. O bitša ke nna mohlonyana, mabapi le motheko o la wa go šala mo o nyala mosadi yo. Bjale ke kwa gore wena o bolabola gore lapa a le ji lengwe. Ke nnete. O ka thaloša ka mohlwa o we o ganago ka ona. Moja-lefa a fetsa polabolo ya gwe.

7163 Mašumu o ile a bega mosadi wa gwe. Maune o wa bolabola. Ke nnete, ke nna yo we ke bolabolago gore lapa a le ji lengwe. Mma o hwile le papa bjale ke mang yo we a swanetšego go ja motheko wa lapa la mma. Ke moka ke feditše. Banna ba re, a re nya-ke polabolo ya mosadi, re nyaka go o kwa lentšu la mohlonyana. Mohlonyana a re, nna a ke ne lentšu le nka le bolabolago. Ke moka ya ba o feditse polabolo ya gwe.

7164 Diputšišo gôdimu ga mokhonyana. Mantšu a we a bolabotšego ke mosadi wa go, e ka ba le wena o eme gôdimu ga ôna. Mokhonyana a re go bjale, bjale ka ge barwadi ba bjala ba butšitišwe. Bjale wena o gopola gore motheko o lewe ke mang. Motheko o ka the lewe, o swanetše go nyaka mammuwi wa dikhomo tša ka. Ke mang yo we a swanetšego go nyaka mammuwi wa dikhomo. Ke yêna mosadi wa ka bjale ka ge a šetše a bolabotše. O apeela mang. O ta apeela yêna, ka gobane ke yêna monna wa gwe. Wena o morwa mang o ta jago mothaku wa khoro ya gešu. Mokhonyana a ka a raba. O the manaladi. O re botša gore a ona polabolo, khanthe ke wena o gana go le dikhomo. Moja-lefa ke Teka ke yêna morwa mohu. O swanetše go tšiša dikhomo tše we ka swele.

7165 Mokhonyana a bitše mosadi wa gwe ba ya thopeng. O wa di bôna mogatšaka, banna a ba na taba nago. Taba kholo ba rakiša nna ka moragô. Go tšotšoupa ke batho bjale ka ge nke ke nna the taêla a ke di nyake. Ke swanetše go ba fa dikhomo tša bona. Mosadi a re o ka no ba fa.

fêla nna ke ʒa ʒoga. Le ga o ʒugile a gona taba, ke ʒa no boya ka gapa dikhomotšha. Ke moka mokhonyana a fetola ba ga makholo wa gwe, gore ke di kwile, le nna ke ʒha yo bolabola le ba gešu. Ba ile ba mo kwêla.

7166 Matummu o ile a bitša banna ba gabo. Ba ile go fitša ke moka a ba botša taba. Ba ile ba mmotša gore, tša éta ke namagadi pele go ya ka lewa ke ga tšona. Monna yo we wa moja-lefa o lukile kudu, moja a fêlê peelo a iše taba khorong. Ba khoro e be ba ʒa go kwiša bothoko. O swanetše go mo fa dikhomotše ~~we~~ ba kolotago. Ke yêna makholo wa go. Maadi ge a nyaka go bolabola o ʒa ya a bolabola le khaitšedi ya gwe. Wena o tšwile molatong.

7167 Mokhonyana o iša mašaledi a monyalo. Ka moragô ga mo banna ba mo sotše, ke moka a napa a dira gore a ba šupê dikhomo tše we a ʒa go diš^{iša}. Ke moka a roma batho ba⁺ di iša. moja-lefa o ile a amogêla mašaledi. O be a šalutše ke dikhomo tše niê. O ile go ba fa tšona. Ke

914

K34/82 3451

moka moja-lefa a ve, le e le ba botšē, ke le-
bugile. Ba the ke ba tšhaba go tša ba mpōna.
Ke nna makholo wa bona bjale ka ge makholo
wa bona a hwile. Mafello a taba.

7168 Mosadi wa go tšhala, mosadi mo a ile a tšha-
la, monna a hwa ba tšhešū ba mo fē thoto ya
gwe, moja-lefa a ka šala a rēra thoto e we.
Mosadi yo we a ka the ke a bitšwa mothologadi,
ka gobane o tšhadile monna wa gwe a tšha
phela. mothologadi ke mosadi yo we wa go rwa-
lla monna wa gwe tšhware. Ke yo we o kwa-
go ba rē mothologadi a thibelwe the fate. Ke
gore yēna mo a ka tšwa ka molaš ka gare
ga mote a na taba. Bjale wa go tšhala mo-
hu a tšha phela, moja-lefa o na le maata
a go rēra dikhomō.

7169 Ditoto ka moka ga tšona ke tšā moja-
lefa. Ge moja-lefa a ka rēra dikholoto tšē
we tšā mosadi wa go tšhala mohu papagwe, ka
moka ga tšona e tša ba tšā moja-lefa. A ka
dira ka tšona ka mokhwa o a ratago, a gona
motho yo a ka mo šalago moragō. Bakeng tša ta-
ba e, a še bo moja-lefa ba bantšī ba e šalago

K34/82

moragô, ka gobane bo mmage bona ba ba tšhoša.
 Di xitile mohu papago. Ge o thōma taba e we o
 kwa thōgō ya go e a spa. Batho ba la ba loya.
 The we the llogo papago o wa the teba. Ke
 moka moja-lefa o lobiša thoto ya papagwe ka
 baka la go tšhaba go loiwa. Molaō ona o e-
 mellana le moja-lefa gore a di rērē.

7170 Madipadi o be a na le basadi ba ba-raro.
 Mosadi wa ntō e kholo e be e le Magabollē. Wa
 ntō ya bo bedi e le Mamohube goba marulēla.
 Wa ntō ya boraro e be e le Khasa. Mamohu-
 be e be e le ma moratwe. O ile go beka
 Khasa ke moka a nyota mamohube. Ke ge
 a re go monna rulēla o tišē, wa tšhoša
 go rulēla o tšā naiwa. Monna a ka a sala
 nyepō ya mosadi moragō. Ke moka a napa a
 thala monna wa gwe.

7171 Marulēla o ile a tšhaba^{le} Mahole. O ile
 a tšhaba le modidi. Monna o ile a nyaka
 dikhomō tšā gwe go makholo wa gwe. Ba
 ga makholo wa gwe ba ile ba dira gore
 mokhonyana* yo we moswa, a tšā nyale.
 Dikhomō tšā go tšama di a dingwa a di ke
 di fetšā motheko. O ile a nta ntšha dikho-

mo tše tšhaano. Ba ga makholo wa gwe, ba mmo-
tša gore, mmata the romo o tšhinya tša gwe. O
swanetše go nyala. Monna wa gwe o be a monye-
tše ka lesome la dikhomo le khomo. A re ntswa-
releng ke tša tšhama ke tiya dikoto.

7172 Dikhomo tše we tšhaano ke tša go gapa
mosadi. Ba re go yēna o tšhama o tšhinya malapa
a batho, o the na tša bo bedi. Mosadi o go šī-
tile. Ka baka le we mosadi o swanetše go
boetswa monneng wa gwe ka dikhomo tše tšha-
ano tše. Ba dira gore mosadi a boelē ga monna
wa gwe. Mosadi a re, mankhōbō ke tšatšitše
a ke tša nyaka go khapōla. Moxhonyana wa
pela a ya go nyaka dikhomo tša gwe. Ba ile
ba gumiša ka dikhomo tše la tšhaano.
Ba re marumu fa the, re tša lwa le mothi-
nyi wa malapa a batho.

7173 Madipadi a thabegēla go hwa. O ile a
gapa dikhomo tše la tšhaano. A re dikhomo tše
we tša ka ke a di nyaka. Le ile la mpōna tše-
tši le ke nyala, a ka ka ka nyala morothēla.
Ba ga makholo wa gwe ba šala ba e lwa
le moxhonyana yo moswa. Ka moragō ga ma-
tšatši a the makae, ke moha madipadi a

thabêga. Mafello a bolwetsi bja gwe ya ba lehu. Marulêla a ka a ta mo we thellong tha mohu. Basadi ba la ba bedi ba ile ba rwalla monna wa bona thware.

7174 Melato ka moha e ile ya êma. Ba ile ba lebella thello tha mohu. Ba ile ba lla thello tha mohu go fit'hêla the thello the fêla. Ka letšatši la thobošo, ba supa matšurutêla go ba moja-lefa. Ba ile ba mmotša molato o we papagwe a ilego a hwa a o rêra. Ba re lehono molato o we o matsogong ga go. Goba o wa o rêra goba a o rere, tše we ka moha digōdimu ga go. Ke moha thobošo ya fêla. Lešaba la palakana.

7175 Moja-lefa a tšōša molato. Ka moragō ga mo batho ba palakane, a botša mmaqwe taba ya mosadi yo la wa go thala. Mmaqwe o ile a re thōgō ke tšhemo, ba thagolêla. Taba e we e šitile papago. Le the we the mmolai lego a the tebe ke motho. Moja-lefa o ile a re ke a di hwa. Fêla lehu a le tšhabiwini. Ba we ba hwilego le bona e be ba nyaka go phela. Nna ke tswanetš^{27.5.55}e go rêra thoto ya go ŋiya ke mohu papa. Thepela o rêra

dilo tše we tša go, nna wa tše ke wa mpošša. Goriale ke mmago moja-lefa. Moja-lefa a roma motho, tšepela o ba botša ke nyaha mašaledi a la papa a go šiya ba tše šu ba mo fê. Thebaka tše ile tšaya.

7176 Ba ga makholo ba fetola tšebaka. Thebaka tša re, ke rumile ke moja-lefa, o re o nyaka manamane a la, mohu a go hwa le tšesu le mo fê. Ke molato wang. Ke molato wa tšalo. moredi wa lena o ile a tšala mohu a tša phela. Goriale ke tšebaka. The-pele o mmotša molato o we, o ile wa re šita le yêna mong papagwe a tša phela. Thebaka tša ya tša mmotša ka mokhwa o we ba mmotšitšego ka ŋna. Mmaga moja-lefa a re o wa di kwa ngwana. To-gêla taba e.

7177 Matšurutêla a iša molato khorong. O ile a re go mmagwe, lehu a ba hwele. Mongwe le mongwe o hwa la gwe. Nna ke rêra dikholoto tša ka. A topa le para la gwe, a tšwa ka khoro. Khanthe ke moka o ya khorong. A fitša khorošya ntona Mašumu a bega taba. Ba ile ba amogêla taba. Ba mmotša letšatši le a tša go boega ka lona. Le bona

ba šala ba roma motho gore a yo ba tšiša..
morumiwa o ile a ya, a ba botša gore ka tšatši
la gore le a nyakega khorong. Ke moha ba motswa-
rêla khogo. Ke ya maoto a gwe.

7178 Letsatši la katholo. Ka lona letsatši le la
ba khoro ba gore ba tše ka lona, ba ile ba ga-
thana gona khorong. Mmudi wa lekhoša a re
diholobê tšase. Baathodiwa ba ile ba dula ka
tšase. Baathodi ba dula ka khakula. ~~Bjale a re~~^{Bjale a re}
go lekhoša, ke le khopêla ditêbê le melomo.
Batho ba ba fapane. Ke moha a begêla
ba fapane taba. Ka moragô ga mowe a
boêla a dula fatše. O ba file tšebaka
tša gore ba bolabolê.

7179 Dipolabolo tša Matsurutêla. Morena
lekhoša la ba bina tšou. Ke nna yo we ke
tilego mo khorong. Papa o hwile bjale ke
dutši tulong ya gwe. O be a na le basa-
di ba bararo. Bjale mosadi wa ntšo ya
bo bedi a thala, moha papa a tša phela.
Ba ile ba mo fa dikhomo tše tšaanu, ba
šalla ke tše ntabe dikhomo. O bile o hwile
ba tšesu ba di lefa. Lehono ke itše ke
a di nyaku, ba re molato o ile wa ba šita

K34/82

le mohu papa. Bjale ke tle mo khorong go tlo bega taba e we. Morena lekhota, mo a riale a dula fathe.

7180 Dipolabolo tša Maphōvu. Maphōvu ke papa-go marukela. Mo ngwana yo a bolabolago ke nnete. Moredi waka o be a tšere ke mohu papagwe. O ile a thala monna wa gwe a tha phela. Ka lwa kudu le monna yo we wa go thadiša mosadi. Ke mmotša gore a nyale. O ile a nyo ntšha dikhomo tše thaano fêla. Ka mmotša gore e šu a dirê thelo. Ke moka monna ke polaya-o-njê. Le lehono e šu a tšise thelo. Mohu o no hwa a hwe-tšane tšona dikhomo tše thaano fêla. Le nna a ke tha teba gore motho a ka dirang ka yêna. Ke moka ke feditše babina fou.

7181 Banna ba lekhota ba ile ba ganetsa Maphōvu. Taudišo ya go e khomediša batho. Oilo ka moka tše o di bolabolago a di kwale. Motho mo a go thinyetšitšê, o mmotša gore a go lefêlê, a gana. O dirar bjang ka yêna. A re o šiwa khorong. Bjale wena o ile wa šita keng. Ke ile ka gakantšha ke lehu la mokhonyane.

K34/82

waka. O wa kwala. O ile wa mo fetola bjang moja-lefa mo a be a go rometše motho. Ke itše nna o ntšhitile. Ke tswanelo ya gore o mo fetole ka mokhwa o we. Nna ke bone e ke ke tswanelo. Mmutšisi wa dipotšo, a re banna ba gona ba tšwela pele le taba.

7182 Ba tšwela pele le go butšiša maphōru diputšišo. O re ke tswanelo ya gore o fetole moja-lefa ka gore, o go šitile. A re ke bone e ke ke tswanelo. Bjale wena a o belaele ge ngwana wa go a apeela le fela. Ke a belaele, bjale a ke tšebe gore nna diang ka yena. O wa o kwa o bolabola maaka a o belaele mokhonyana yo we moswa o go nyaletše. Bjale a gana go fa mmelaedi dikhomo tša gwe. Re bolabudiša ke bakeng la mmelaedi mo. O šitile ke^{ng} gora mmelaedi gore a re rwale dithoka lo lwantšha mokhonyana wa go. O swanetše go ntšha dikhomo o fê mong wa tšona.

7183 Ba iša taba tšhelepeng. Morena a re, tšhelelang le mmotše, a ntšhe dikhomo a di fê mong wa tšona. Yena o tšala a nyallana le mokhonyana yo we wa gwe moswa. Ke moka

ba ya ba mmotša. Monna o ile a^e tumêla mola-
to. Ba gona ba ya ba botša morena, gore o wa
dumêla. Morena a re, mmotšeng, ka tšatši la
gore a di tšise. Ke botše le mmelaedi le yêna
a be gona. Ba ile ba ba*botša ka mōkhwa o
we morena a bolabotšego ka ôna. Ke mōka ba
palakana.

7184 Maphōru o isa dikhomo khorong. Taba e ile
ya moimêla kudu. A re go fitša gae, a tšama
a kwatamiša letolo. Ke gore go bapatsa more-
di wa gwe. Raganya o ile amogêla letolo.
O ile a ntšha dikhomo tše ntabe a mo fa.
O ile a fitša a šupa ba khoro. Ke mōka ba
khoro ba šupa mong wa dikhomo. O ile a ntšha
khomo a tswalla khoro. A boêla gae a gapa di-
khomo tše tšhaano. Ke mōka molato wa bona
wa fêla o e tša mo we. Mafello.

7185 Pamosa a hwa a šiya basadi ba ba bedi.
Mosadi wa ntō e kholo Makoše. Wa ntō ya bobedi
Mathephoko. Monna wa bona o ile a tšena ke
ntêré. Bjale mathephoko a tšhaba le Kohobetsa.
Ke mang yo a tša ba šalago moragô. motho wa
go ba šala moragoo ile a tšoka, ka gobane

K34/82

monna wa gwe o wa ba-bja. Monna a beya ta-
ba gôdimu ga morwa wa gwe. O ile a khobaka-
nya banna ba gabô. A re le a mpôna boêpa bo
dutsi ke bja mokhoba-lobi. Mosadi waka o tshabile
le Kokobetša. Ge nka hwa morwa yo waka a
ê a rêrê dikhomo.

7186 Ka moragô ga matsatsi a the makae Pamosa
a hwa. Ba ile ba lla thelo go fithela the fê-
la. Batho a ba ke ba rêra molato ba the le phifa-
long. Ka letsatsi la thoboso, ba botša moja-lefa
mantšu a mohu papagwe. Moja-lefa ba ile ba^{beya}
Ntolo. Ke yêna ngwana wa pele wa nto e kho-
lo. Mohu o ile o šale o rêra molato. Le wena mo
a bolabala o ile wa mo kwa. Ba ile ba palaka-
na ba boela magae a bona. Ba dula ba thaele-
tšitšê ge moja-lefa a rêra molato.

7187 Batswadi ba mosadi a ba na maata a go
rêra molato. Ba na le maata ge ba bôna mokho-
nyana wa bona a ba šetšê nthago. Ge a no
homola le bona ba fo homola. Motheko wa ngwa-
nana a ba ji ga bedi. Le bona batswadi ba
mosadi ba dutšê ba beletšê bakhonyana mo ba
tšilo tiegetša molato.

7188 Ntholo o ile a lobisa thoto ya go siya ke papagwe. O ile a botša mmagwe. Bjale mmagwe o ile a mo tšhoša. Ke moka a napa a le tšhetša le go rera molato. Pitša e bela ka go butšele-tša. Malome wa gwe gammogō le ba lelōko la ga-bō, ba ya ba mmotša gore o reng ka thoto e la ya mosadi wa go tšhala. O ile a ba fetole ka gore thakadu e hwile le maata a yōna. Nna ke nna thakadu-nyana. Mo ke gudile le nna ke tša ēpa yaha melete. Ke moka ba mo tšogela a le bjale. Ke moka thoto ya napa ya lōba. mafello a taba.

7189 Lepono o ile a laela ba mote wa gwe pele ga lehu la gwe. O ile a ba khobakanya gammogō le barwa ba gwe. A re le a mpōna ke a ba-bja. Bolwetsi bjo, a ke bone gore bo tša mphedi-ša. Le ntheletšeng, le gona le tšale le rera. Mpepi o ile a adima khomo le pudi a yo be-ka mosadi wa gwe. Pudi e bile ya mokhoko. Khomo ya ba tšwetsi. Mokhoko o ile a kolota lehudu. Ka mmotša gore ke pudi. A re o tša mpha mothō a e bone. Moditšane o ile a kolota utepa le tueto. Ka moka ga tšona ka mmotša gore ke nku. Ke yōna thoto ya-ku e e lego mo bathong. Le nkwile. Ba re

ve di kwile. Ke mōka le ka ga go apeya
tša go ja tša lena. Ke be ke le botša yōna
taba e we. Ba boēla ka malapeng a bona.

7190 Ka moragō ga matsātši a tše makae ke mo-
ka a ba šiya. Ba boloka tšogō ya batho ba le
ka khomo. Gwa ndiwa tšello. Letsātši la tšo-
bošo la fitša. Ba ile ba šupa makatane
go ba moja-lefa. Ka moragō ga mo ba mo
šupile, ba tšōma go rēra ka lefa la mohu.
Ge ba letša go rēra ka lefa, monna a
khopēla 'go bolabola. Ba ile ba mo dume-
lla. Monna yo we ke mpepi. A re a ke bola-
boie taba ya go tšinya tšebaka. Ke ile ka
adima khomo le pudi ga mohu. Bjale o hwi-
le ke tšesu ke mo fē. Ke lona lentšu le
we ka go ba ke nyaka go le botša. Ba ile
ba leboya.

7191 Le ka bolabola batho ba we ba ile go
ba adima dilo tša mohu. Mosadi wa nto
e kholo a laudisa ka mokhara o we mohu
a go ba laēla ka šna. motho wa pele yowe
a go mmolabola, ke yēna yo we a setšego a tša-
lušitše ka mōmwa o we a go adimana le mohu.
motho wa mohuta o we ga bonwe. Ka moragō ga

gwe, a re mokhoko o ile a adima le hudu. A le a-dima gore o ta le buisa, aowa o ile a le kolota. O itše o swanetše go ntšha pudi bakeng tša lehudu. Moditsana o kolotile ntepa le thetho. O tlo ile a mmoša gore ka moka ga tšona ke nku. Ke moka ke yōna melato e we ra go kwa a re botša. Ba ile ba re dilo tše we ka moka di swanetše go bōna ke moja-lefa. Ke moka modirō o fedile. Kešoba ka moka la palakana. *

7192 Makatane o ile a šala a khobakanya thoto e we ya go šiya ke mohu. Ha morago ga me batho ba palakane, a re go ba moše wa gwe, ke tswanetše go tšama ke rēra thoto e la mōpapa a go e bolabola. Ba ile ba re dilo ka moka di tšaba ke wena. Batho ba la ba go adima ga mohu ka moka ga bona a ba ka ba mo tswenya. Ba ile ba mo fa ka ōna mokhwa o la mohu a go bolabola ka ōna. Dilo ka moka di ile tša ba tša moja-lefa. mafello a taba.

Temana ya 11: Moja-lefa o lefa melato ya papagwe

7193 Bjale ka ge moja-lefa e le moji wa thakha

le mo-reri wa thakha ya mohu papagwe, ke yéna yo we a swanetšego go lefa dikoloto tša mohu papagwe. Motho yo we a tšwago a lla o swanetšé go ya ga gwe. Ka moka ba we mohu a go hwa a tšhešú a ba lefêlê melato ya bona, ke yéna moja-lefa yo we a swanetšego go ba lefêla.

7194 Melato ya mohu mo bathong. Mohu a ka khôna go tšhalošetsša ba moše wa gwe. Bahuba ba ngwe ba no hwa ba homotšé le melato ya bona ba tšhe ke ba e bolabolo. Moja-lefa a fo makala ka go bôna motho a tšilo mo rera. Mohu yo a hwilego a tšhalušitšé melato ya gwe, ba swanetšé go gopola melato ya gwe ka letšatši la tšhobošo.

7195 Mothahu wa mohu o abaganywa dintó tša gwe. Bjale ka ge go ngodile kae le kae. Mo go ngodiwa ka baka la dikoloto tša mohu. Ge melato ya mohu e ile ya tšibiwa, mothang wa kabaganyo ya thoto ya mohu, ba swanetšé go e gopola. Ba swanetšé go ntšha tšé we di swanetšego go lefa melato ba di beele go šele. Mašaledi ke ôna a we ba ka abaganyago dintó tša mohu.

7196 Ge thoto ya mohu e ka the le hane melato, moja-lefa o swanetše go tšama a tiya methate. Mothomongwe mohu o hwile e le modidi. Ka bakeng la bodidi bjo we bja gwe, a šiya melato e mentšhi ka khakala. Boima bjo we ka moka ga bjona bo swanetše go ba matsogo ga moja-lefa. O swanetše go lefa melato e we a go šielä ke mohu papagwe ka moka ga yōna. Go iša molato khorong, ke go gana molato. Ge moja-lefa a dumèle melato e we ya go dira ke mohu papagwe, a diyo thoka tha go lefa. Moreri wa molato a swanèle go iša^{m.s.} moja-lefa khorong. Go diyo gola melato tša go lefa tša thoka. O ta no ba nyuhella di thoto tša bona a ba fa. Le monyalo wa baredi ba gwe a ka no ba a lefa ka šna. Mogato golo yo mongwe o ile a re mo a e hwa a re, le ta šala le di bōne tša ~~mašoto~~ le tša teta kholo. Bašadi ba gopola gore o ra nama e makhanya.

7197 Mpoi o ile a adima khomo ga Madome. Monna yo we Mpoi o be a dula a tiya mosadi wa gwe. Batswadi ba mosadi ba tena ke modirō wa mokhonyana wa bona. Ba botša moredi wa bona gore ge a ka tšoga a go tiya, o tšhabèle khorong. O ile go mo tiya, a napa a tšhabela khorong. O be a tha mo tiya-

nyana, o be a ma teile kudu. Ba khoro ba nyaka batswadi ba mosadi.

7198 Batswadi ba mosadi ba ile ba ya khorong. Bjale ba khoro ba re re bōne ngwana wa lena šo. O bolailwe. O re o bolailwe ke monna wa gwe. Bjale re šitwa go amogela molato wa ngwana yo wa lena. Molaō o re ge monna a ka tiya mosadi; o swanetshe go tshabela go batswadi goba ga yo mongwe wa leloko la ba monna. Batswadi ba re ke rena ba we re mo lkolotšego gore a tē mo khorong. Ditaba tša tšyō ya mokhonyana wa rena, di re tennē. Ba khoro ba ile ba amogela molato ka baka la batswadi.

7199 ~~7199~~ 7199 7199 pai a temiwa ke ba khoro. Molato wa madi a o thekiwi. Go o fudiša gona ba o fudiša, gore ba bonē yo a nago le phōšō. Ba ile mo ba o fudiša ba hwetsana monna phōšō. O tiya mosadi wa gwe ka baka la gore o re ke the febi. O foma gopolēla e šu a ke a motwara le yo mongwe. Ba lekhota ba re go thwa le thanthodiša di a tiwenya. Monna o na le phōšō. Le gona madi a ile go falla. Morena

a re mo temeng.

7200 Mpoi a tšhaba. Masogana ba mo rakiša. O ile go kwa ge morena a re a temilwê, monna a tšoga bjale ka ge nke ke phuti e tšoga thegolong. Lentšu la re motwareng masogana. Dimpja tša mosate tša gana go kwa. Ba ile ba mo rakiša. A fitša a wêla ka moeding wa lengwapa-nkwe. Ba fitša ba mo tsware. Lengwapa-nkwe le ile la mo ngwapa. A boya a na le madi. Ba fitša ba mote mo tšema le thito ya mogo. Ka moragô ga mo a temilwê, ba ntšha bjala ba bo beya khorong ba nwa. Tha go hwetsana o êmê šako a le na botogêlo.

7201 Tholo ya pholo e hwa mo letšatši le ya madikêlô, kudu ba re ka merithi. Ge ba dutši ba e nwa bjala, le yêna o re nkheleng. A ba ka ba šala mantšu a gwe moragô. A re banna ba la ba tšo ntswarago, ba mpolaila. Merithi e ile mo e sokologa, mo temilwa a re, ke di kwile. Ba re bolabola nnete. Ke na le pudi kowa gae, ka yôna ke re ntemolleng. Ba ile ba mo kwela. Ke moka ba mo temolla. Ba mmotša gore tefô ya mosadi wa

gwe ke khomo le pudi. Pudi ke le fofa la go thatswa dintsho tša mosadi. A go badiwi le pudi e la ya go the temolla. Ba re o fiwa matsatši a mabedi, ka tsatši la boraro dilo tše we ka moka ga tšona o di tšise. Ke moka a boela gae. Mosadi wa gwe a ya le batswadi ba gwe gae.

~~720~~

7202 O ile a tšwa a gapa khomo le dipudi tše pedi. O ile a re go fitša gae, a tsama a kolota khomo. Ke ge madome a mo kolota khomo. A re ke ta re go e bona ka e buša. Ba ile ba kwana ka mokhwa o we. Ka letsatši le la ba khoro, ba gore a di tšise, ke moka a di isa. Ba ile ba bolaya khomo. Ke moka ba tšeyamphapha o mongwe ba fa mosadi. O mongwe ya ba wa khoro. Pudi ya go thatswa dintsho e ile ya feta le mosadi. Ke moka molato wa fela o e ta mo we.

7203 Mpoi a hwa a thešū a bušetše madome khomo ya gwe. Mohu a ka a thalōšetša ba mothe wa gwe molato wa gwe. Ka moragō ga thello, ba šepa mpoinyana go ba moja-lefa. Di ka mahatša ka maina a mpoi le mpoinyana. Mpoi o ile a ba le kholwa. Moratšo wa gwe

a šala a tšeya basadi. Ge moratho a ka ba le ngwana wa mothankana o mo rēla leina la mogolo wa gwe. Mogolo a ba le wa mothankana, o mo rēla la papago bona. Ke yēna moja-lefa. Bjale Mpoi a na mosadi, o ile go boya bogwara-gwara, a fiṭha a dula le ba-gatša moratho. Ka gobane moratho o hwile mogolo a le bogwaragwara.

7204 Mpoi a ba moja-lefa. Leina la Mpoi-nyana le hwile, bjale ke mpoi ka gobane mpoi o hwile. Ke yēna moja-lefa. Ka moragō ga matsatši ga ~~matšatši~~ a tše mahae. Ba bōna madome a e ta. O ile a hwetšana ba dutši khorong. O ile mo a dumedišane nabō, a bitša yo mongwe wa ba-rwa. A ya a dula naē thopa. Ke tšilo butšiša khomo, e kile ya adima ke mohu a yo lefa molato wa mosadi.

7205 Ba ile ba bitša mpoi. A re ke kwa mokhalabje yo, o re mohu o kile a adima khomo a yo lefa molato wa mosadi khorong. Bjale o re o tšile go butšiša yōna. O wa kwela molato o we ke ile ka o bōna. Ge leina la khomo ya mokhalabje yo, e be re i bitša khwatsana. Ke nnete papa a le tše ka phošō. Ke moka

K34/82

ba bolabola ka t_hegae t_ha bona. Ba napa ba o kwana gore a šupiwé khomo. Ba ile ba mošupa pholonyana. O ile a le-boga, a re khomo ke khomo a e fidelewe. Ke moka molato wa fêla o e t_a mo we. mafello.

7206 Lekhowa o ile adima dikhomo le ditšhalete ga Nkwane. Monna yo o be a na le basadi ba ba bedi. Mosadi wa n_to e kholo Telaya-lehu. Wa n_to e nyana maune. Monna e be e le phula mogopo. Fêla e be e le ngaha. Tšhalete ya bongaka bja gwe e be e fella mabjaleng a dinateng. Le melato ya dinateng le yona e be e ~~ma~~ imêla. Nateng ke bjala bja gore kisiwa. O ile a o kwana le mong wa dikhomo ka go tšeelana. Bjale ngwaga wa tala o a ya, ke moka ba mo fa khomo goba tšhalete.

7207 Lekhowa o ile a hwa mareleng. Batho e be ba mo tšhaba. Ke gore e be ba t_ha e go nyaka ditšhare go yêna. Ka baka la gore alafa, ke moka ~~moaf~~ moalafiwa o rwele mo rwa-
to. O mo fa tefô ya ditšhare tšau gwe, a no tšwe-
la pele le go mo rêra. Ke baka le we ba

go ba ba mo tšhaba ka lona. Bjae a thōma go lapa. Ba we a ilego a nwa mabjala a bona ba mo rēra dikoloto tša mabjala a bona. Ke ge a e tšwa a yo tšama a šaba. Ba o kwa ka mokhoši wa gore o huile. Ba gabō ba ile baya. Ba ile ba mmoloha gona mareheng.

7208 Taudišo ya lehu la gwe. Ge ba fithile ba nyaka go kwa mothala wa moku. Dingaka a di ratane. Goriale ke batho ba ka mareheng. Go be gona le nyaka ya ga Raganya. Bjae o be a nyota ke kethowa. Ke a bona o ile a lihisa go mo foša ka ditšhare, ditšhare tša šitwa. Bošego bjo we a ta go tšoga a thabegile, a ba ka ba robala bedi ga bona. ~~Go~~ letše ba e nwa bjala. Mata go tša ke moka a thabēga. Ge letšatsi le ya madi-kelō ke moka a napa a hwa. Gwa bona-gala gore o mo tšheletše. Ke moka ba fetša taudišo ya bona.

7209 Ba khopela mong wa moše go boloka moku khaufsi le moše wa gwe. Mong wa moše o ile a ba dumella. Ke moka ba boloka motho wa bona. Ka moragō ga mo ba mmuluhile, ba nyaka go tšeba ka thoto e a go ba a e šaba.

Ba ile ba fo hwetsana lesome le the thueno ka khotwaneng ya ditaola. Ke moka ke yona thoto ya gwe. Moratho wa gwe, a re le the ke la mahala mo le hwetsana a the na thoto, ke teba mekhwa wa gwe. A tēna bjaleng bja naleng a nyuke go toga. Ke moka ba laelana le mong wa moṭe, ba boela gae.

7210 Ba fitha ba pjaya leeta ka lapeng la ntong e kholo. Ke moka ba thoboga gore ke nnete monna wa bona o hwile. Ba thōma go lla thello. Ba ngwe ba lla thello the mōhu. Bangwe ba lla go lōba ga bona. Ke ba we a go nwa mabjala a bona dikoloto. Ba teba ga boṭe gore ~~ke moka~~ ba lobile. Ba ile ba lla thello the mōhu go fithela the fela.

7211 Mokete a šupiwa go ba moja-lefa. Ba ile ba khobakana ka lona letšatši la thobošo. Ke ge ba šupa morwa yo we, a ngodilwego ka mo gōdimu go ba yēna moja-lefa. Ke yēna morwa wa nṭo e kholo. Mōhu o hwile e le modidi. A gwaṣka gwa ba le thoto e we ba swanetsēgo go abaganya dintō tša gwe. Melato e we a dirilego mo bathong, e ta bōna ke wena. Ba ra moja-lefa. Ke moka

go fedile. Batho ba palakana.

7212 Nkwane o ta go êmela ba ga makholo wa gwe. Go tibiwa ga makhonyana ke go nyala. E a thešü a nyala, e thale motabo. Bjale ka Nkwane e be e thale mo tabo. Le gedi-khomo tše we tša go tšeya ke mohu e be e le tše dintši. Ka baka la gore a ka a phophelwa ke motabo. Makhonyana ke yo we a go ha a khobakanela ke batho ba phophela dikhomo tša gwe. O ile a tema pudi a ya ka yona. Pudi e we ke go thota madiba. O ile a fitša a e goka khorong. Ke moka a iša maduma. Maduma a kwala. Bjale a re, ka pudi e ke tšilo le éma mathong ba ga makholo.

7213 Mantšu a Nkwane a ile a ba bipela. Ka baka la go bipelwa mo we ga bona, ba šita go mo araba. Moja-lefa a re, mantšu a go re a kwile. Ka khopelo ke re go wena boela gae le* pudi ya go. Re tha šala re e tšheba. Menna a goga pudi ya gwe a boela nayō gae. Le bona ba šala ba tibiša ba bagolo gore ba tše ba eletsane ka taba ya Nkwane.

7214 Kopano ya ba leloko. Ka lona letsatsi le la moja-lefa a go ba botša gore ba tše, ba ile ba kopana ka lona. Moja-lefa e ba tšhalošetsa tše bitsitšwa. Le bitsitšwe ke nna ba gešu. Ke le bitsitšwa taba ya Nkwane. Ka tsatsi la gore o ile a tša mo a khohile pudi. Ka yōna a bolabola gore o tša tše emelong tše makholo wa gwe. Re ile ra sitwa go mo amogela ka baka la go tše tše makholo wa gwe. Ke yōna taba e we le bitsitšwago yōna. Ge a riale a boela a dula fatše.

7215 Ditaba re swanetše go dikwa ka basadi bango riya ke mohu gammogō le mmagō mohu. Mmagō mohu a re, monna yo we wa ga Nkwane a bole maaka, o wa o kwala. O ile a adima khomo ka baka la tala. Ba kwana gore khomo o tša e buiša. Tala ya tšwela pele. A goma a boela, a re ke na le letolo. O ile a fiwa dikhomo tše pedi. Bjale a mo fe o wa nyala. Dikhomo tše pedi, a mo fa ka baka la molato wa go imiša mosadi. O ile a lefa molato ka tšona. Thoto ya ditšhalete ka moka ke

diponto tše ntabe dinago le lesome la mašele-
ng. Thoto tše we e be di lewa ka baka la n̄to-
ya bo bedi. Ke moka ke mowe nna ke t̄e-
bago gona.

7216 Basadi ba gwe & ba t̄haloše mowe ba go t̄e-
bago. Mosadi wa n̄to e kholo o t̄haloša a gwe ma-
ntšū. Nna khomo ya mathōmō ke ile ka e bōna.
O ile a e rehiša. Bareki ba ile ba reka ka
diponto tše n̄nē dinago le lesome la mašeleng.
O ile a re t̄hella t̄ala ka yōna. Dikhomo tše pe-
di, ke ile ka fokwa. Tšona di ile tša j̄elwa
ka lapeng la n̄to ya bo bedi, ka baka la gore
o na le bana ba basetšana. Dikhomo tše pedi
tša go lefa molato we mpa, ke ile ka di bōna.
Ke ~~n̄ta~~ ke tše we ke di t̄ebago.

7217 Dipolabolo tša mosadi wa n̄to ya bo bedi.
Khomo ya go re t̄hella t̄ala ke a e t̄eba.
Khomo tše pedi ke a di t̄eba. O ile mo a yo
tšeya dikhomo tše we pedi, a re o t̄a ba fa
mosadi. Ke nnete di ile tša j̄elwa ka lape-
ng laha. Dikhomo tše pedi o ile a lefa
molato we mpa. Ke moka ke mowe ke
t̄ebago.

7218 Diputšišo. Mōkhonyana yo we e šu le ke le mo alla magôgô. Ba re, e tšha le ba no dira bogwêra bjo we bja bona e šu a ke a e ta. Goriale mo we ke gore e šu ba ke ba mo alla magôgô. Ke lona le baka le we re ilego ra šitwa go mo amogêla. Bakeng tšha dikhomo le a kwana ka moka ga lena. Ba ile ba dumêla. Bjale re kwile dikhomo le tšhalete e e lekanago diponto tše di supa ntabe le lesome la masêleng. Tšhalete e we lena basadi a le tšhebe. Basadi ba ile ba re, a re tšhebe. Wena mmagô mohu, e ile ya tšhepela ka mōkhwa mang. Ba ile ba tšša diponto tše tharo ba re ke tša mathedi tšala. Di ile tša tšeya ke mohu matsogong gaka. Diponto tše tharo le lesome ba re ke tša dihobô tša mosadi wa bona. Le tšona o ile a di tšeya di le matsogong gaka.

7219 Tswala banneng a e farelwe. Rangwane wa bona a gafêla khoba taba. Ba re ditaba tša dikhomo di na le ditšela tša tšona. Bjale a re kwišiši ga boše tabeng ya ditšhalete. Wena mmagô mohu, thoto e be ba e tšša ka lapeng la go. O ile a dumêla. Go be go tšša tšhebaka goba mong wa thoto.

Go be go tšāa tšebaka. O be o tše alla magō-
gō. O ile a dumēla. Thoto e amogēla ke mang.
A re ke nna. Mohu goba basadi ba mohu e be
ba le gona. Ba be ba tše gona. Ke be ke
diyo bitšā mohu, ke mōka a tše a tšee. Ge
o e fa mohu thoto o na le mang. Ke be ke
no mo fa. O mo fa o na le mang. Ke le nnoši.
Go iša ka bo lapeng la bo yōna, goba go botšā
bakhonyana gore ba yo ntšha ka lapeng la bo
yōna, o be o tšhabang.

7220 Ditaba di marara - nhodi. Mokhehoko a re
nna e be ke nore o ya a šupa mmagō ngwana
. Bakeng tša go ba šupa lapa la bokhare be
ke ile ka tšhirēga. O wa bōna ditaba di ma-
rara nhodi. Ke mang yowe a swanetšego
go di rarolla. Mokhehoko o ile a re lehu le
re bontšha mašakō. Ke mašako a go e tirē-
la.

7221 Nkwane o swanetše go fiwa thoto ya
gwe. Goba o swanetše go hwetšana mosadi.
Moja - lefa a bega mosadi wa ntō e nyana.
Magotšiane ke morwa wa ntō ya bo bedi yo mo-
golo. O ile a re taba e ya o kwala. Bjale
ka lapeng le šu go liwile[†] dikhomo tše pedi le

K34/82

mphapha wa khomo. Ke tšona tše we di swa-
netšego go lifiwa ke nna. Mphapha o mongwe
o ile wa lewa ke ba nto kholo. Banna ba re di-
khomo tše pedi tša go lefa molato wa mpa o di
beike kae. Tše ke tša di bolabola le mogolowa
ka. Ba ile ba butšiša moja-lefa. O ile a du-
mêla gore re tša bolabola. Bjale baheng tša
tšhalete le reng ka yōna.

7222 Barwa ba mohu ba gafêla makholo wa bona
molato. Ka moragô ga mo banna ba butšišitše ba-
heng tša tšhalete. Barwa ba mohu ba re tše
we rena a re di tene. Mokhekolo o swanetše
go lefa molato o we. Dikhomo o natšo. Le ngwu-
na wa ~~maetsana~~ o naê. Ba re go makholo wa
barwa, tša di kwa. Mokhekolo o ile a dumêla
go lefa molato. Ke moka dipolabolo tša bona
tša fêla di e tša mo we.

7223 Nkwane o ile a fiwa thoto ya gwe ka
moka ga yōna. Moja-lefa a romêla motho wa
go bitšha mong wa thoto. O ile a bitšha le ba
gabô gore ba tše ba bônê mo a fiwa thoto
ya gwe. Le yēna mong wa thoto o ile a
tša le ba gabô. Ba mo šupa dikhomo tša
gwe tše thomo di nago le diponto tše.

914

K34/82 3479

utabe le lesome la maseleng. Ke moha a ga-
pa thoto ya gwe a toga. Ke moha molato
wa bona wa fela. mafello.

7224 Magomane a adima khomo ga Natala.
Magomane o be a na le basadi ba bararo. Ma-
moratwê ya ba mosadi wa nto ya bararo. O ile a
adima khomo ka baka la tala. Monna mo a go-
getše ka ntong ya mosadi yo mo-nyana a nyake
le go tšwa. Mong wa khomo o ile a mo adima.
O ile a rēha masaka a manē a lotša ka
yōna. Dinto tše dikholo tše pedi o ile a di fa
lesaka le saka. Nto e nyana a e fa masaka
a makedi.

7225 Basadi ba ile ba fapana le monna
wa bona. Ba re go mosadi wa mamoratwê,
o swanetše go botša monna wa go, a re
ntšha-gantšhe lesaka la bonē. Ge o tša
ka wa mmotša, wena ke wena wa go tšipiwa
Mosadi wa mamoratwê a botša, monna wa
gwe. Monna a re go bona, le a mmōna
gore yo e thale yo monyana. Lena le na
le bakhonyana. Ke baka le we le ka
khōna go ilēla bakhonyana ba lona

ba le thuša. Ba ile ba dira le²⁵ šata. Le
šata la bona a la ka la ba thuša. The
we tha go ba diya gore ba dirē le šata
tha goma tha ba dira gore ba homolē. He-
saka la lopa lapa le le nyana.

7226 Magomané a hwa a thesu a boetsa-
khomo. Ka moragō ga matsatsi a the ma-
kae, ka moragō ga lešata la bona, monna
a thabēga. O ile a bōna gore bolwetši bjo
bo mo swerego, bo ka theke bja mo phidi-
ša. A re go ba motē wa gwe, le bonē
molato wa khomo. Bana ba ka la theke la
likiša go ya ngakeng go o kwa ka lehula
ka. Nna ke bolaile ke motē wa ka. Ke moka
a ~~fatša~~ ditaélō tša gwe. Ka moragō ga ma-
tšatš~~ā~~ a the mae, a napa a hwa.

7227 Mogale a šupwa go ba moja-lefa.
Ba ile ba lla the-llō tha mahu. Ka mora-
gō ga thellō, ba goma ba khobakana. Ke
ka letsatsi la thobošo. Ke ge ba šupa
morwa wa ntō e kholo yo we e lego moga-
le go ba moja-lefa. Ba ile ba mmotša go-
re ke wena yo we o swanetše go bōna
molato o la wa khomo. Ke moka modirō

wa thobošo o fedile, ba boela magae a bona.

7228 Natala o ya go butšiša khomo ya gwe. O ile a bona gore modiro wa thellō o fedile. Ka gobane moše o na le mong wa ona. Ka gobane mo ba thale phifalong, o be o bitšiša moše wa taweng. Bjale ba šupile moja-lefa ke moše wa mohale. Ke tile mo ka go butšiša khomo yaka. Mohu papago lena o ile a e kolota ka baka la tala. Moja-lefa a re molato o we, le rena o ile a re botša. Re a o tšeba. Ba napa ba mo šupa khomo. Mong wa khomo a gapa khomo ya gwe. Ke moka molato wa fela. Mafellō.

7229 Talemane e be e le monna wa ngaka. Monna yo e be e le ngaka. Bongaka bja² we bo ile bja tuma kudu. Bjale a thinya ka go phatshanya le boloi. Boloi bja gwe o ile a bonyaretsa kowa a tšofetše. Batho ba ile ba mo tšhaba. Monna a fela a re, monna mo a gudile mathong a gwe go mela meonyane. Mathong ga monna go a beufiša. O be a dula peung.

7230. Lehu la Falemane. Mpja ya ja e ngwe a e none. Pele ga lehu la gwe. O ile a tšhabela moradi wa nto e nyana a tšhešua a mo fetšoa go nyala. O be a nyetšoe ka dikhomo tše mabala-a-nkokotwana. Bjale ba mmotšoa gore o na le molato wa dikhomo tše pedi. Ke gore ka molaō ke khomo le tswetši. Gore di dirē lesome le dikhomo tše pedi. Monna o ile a hwa a tšhešua a fetšisa Popotšane. Ba re Falemane o tšugile Poug ditšhevene di šetše di khana le mašemo. Ditšhwene tše we ke tše a go ba a loya ka tšona. Bjale di khana le mašemo di nyakela mong wa tšona. Le ga e be e le molaō o ile a no bu-lukiwa ka mokhwa wa molaō.

7231. Thamaga o ile a šupiwa go ba moja-lefa. Ka moragō ga mo ba ndile tšhellō tšha mohu. Ka letšatši la tšhobošo batho ba ite ba khobakana. Ba ile ba tšhoboša bana ba mohu ka khomo. Ba ile ba šupa batho gore moja-lefa ke yo. Ge gona le yowe a ilego a ba le molato le mohu, ke yēna yo we a ta go rera melato e we. Motho yo we mohu a go kolota tšhellō tšha gwe. O swanetše go ta ga yo no ngwana yo.

Lehono a e thale ngwana, ke yēna mong wa mote. Ke moka modiro wa thobošo wa fēla. Batho ba ile ba palakana.

7232 Leoke o ya go rēra motheko wa moredi wa gwe. Ke tile mo ka baka la motheko wa moredi waka. Mohu o be a šaletšē ke khomo tše pedi. Khomo ya tswetšē ke ile ka re a e na taba, ka baka la gore o ile a ntšetšē dikhomo. Moja-lefa a re taba e we e gona. Bjale moredi wa mosadi e šu a nyadiwē. Mothang a nyadiwago o ta fiwa dikhomo tša go mahhola. O ile a goma a boēla gae. A letela letōtšē la mo a nyadiwa.

7233 Leoke o ile a bitšwa go tlo phōphēla dikhomo tša go nyala motogolo wa gwe. Ke molaō wa gore ge mosetsana a nyadiwa, ba ga malome wa gwe ba swanetšē go ba gona. A ba mmitšā ka baka la gore o na le molato, wa dikhomo tšē we a di rērago. A swa, le mola molato o be o te gona, e be ba to nommitšā. Ka moragō ga mo ba feditšē go phōphēla, ke moka a laēla. Ba ile ba bula difate. Ke moka a boēla gae ga gwe.

7234 Thamaga o iša dikhomo tša go fetsiša Popotšane. Pele ga go iša dikhomo, o ile a bitsša ba gabō. Ba ile mo ba khobakane, a ba thalošetša the bitsšetšwa. Le bitsša ke nna ka baka la molato wa go šiya ke mohu papa. O be a holota ba ga makholo dikhomo tše pedi. Ke dikhomo tša monyalo. Lehono dikhomo di bone tše. Ke re țang le di bōneng mo di e ya. Ba ile ba leboga mantšu a moja-lefa. Ke moka a iša dikhomo. Ba ile ba di amogela ka le-thabō. Ke moka molato wa fêla o e țamo we.

7235 Madome o ile a hwa a šiya melato. Bolwetši bo bakela motho melato ya go the fêle. Madome o ile a fella ke ditseka tša gwe ka baheng la bolwetši bja mosadi. Dingaka ke ba ji. O be a na le saka la dikhomo le dipudi. Dikhomo e be e le mafiša. Dipudi tšona e be e le tša gwe. Lețhetša khomo o tsware motho. O be a na le dipudi tše thaaano. Dipudi tše we di ile tša fêla ka moka ga tšona, ka baka la dingaka. Yo o wa ța a ja pudi ke moka a țoga. Bolwetši bja

K34/82

sala bo tša gudilē. Mofuriwa a na maano. Ge e ngwe ngaka e tša, e mmotša gore molwetši a ka boiwa ka pudi. Ke moka o wa mo fa o wa bolaya. O lebella bo-teng bja pudi. Ke moka o mmotša gore o bolaya ke bo-kete. O mo fa metantane. Ke moka o napa a togetše ruri. Gwa ba bjale go fithêla dipudi tša gwe ka moka di fêla.

7236 Madome a thōma go tšama a ija melato. Ka moragō ga mo dipudi tša gwe ka moka di fedilē, gwa fitha ngaka ya go tšwa Phala-borwa. O ile a o kwa ba mmolabola. Ba re ngaka e e nego ka mo e ya laola. O ile a ya. Ya mmotša ge ba feditše dipudi tša gwe, molwetši a tša fole. Molwetši o gabile ke badime. O swanetše go nyakêla khomo o mo isē badimeeng ba gabō.

7237 O ile a kolota khomo ga Thete. Mafiša a dikhomo tša go fišwa ga Madome e be e le a yēna Thete. O ile a mo adima khomo, fêla o ile a mmotša gore ke moka ke ôna madiši a go. Ba ile ba kwana. Ba ile ba phasa molwetši ka mokhwa owe ngaka e ilego ya ba laêla ka ôna. Molwe-

tši o ile a fōla.

7238 Monna ge a tšeya mosadi o nyaka bana. Mosadi o ile a êma. Dingaka tša bo tše ja dipudi tša thômêga. Ngaka a motša gore a nyakêlê pudi ya lephatsa. Ka yōna re nyaka go sokolla tswalo ya mosadi. O ile a kolota pudi ga mokoma. O ile a mo kolota yōna. Monna wa ngaka a šoma ka mokhwa o we a tebago. Ngaka e ile ya nêpa. Ka khwedi ya bo bedi ke moka mosadi a feta ke khwedi. Khandhe ke moka ke mpa. O ile a bêtêga ngwana wa mothakana. Monna wa ngaka a fita, a re o mpone bjang. A re dithare tša go di šumile. A re ke nyaka khomo le pudi ya khêkhêthêlaga na bjale.

7239 O swanetše go lebella yēna ngwana yo. Goriale ke madome. Monna wa ngaka a re ke molaô. Ke be ke nyaka lona lentšu le we. Pudi ya khêkhêthêlô yōna e ya m nyakega ga lehono. Le wena o wa di teba gore a ena tše koloto. O ile a re marumu fathhe, ke tša tšama ke tiya methatê. Ke moka a ya go shai a ya a kolota pudi. O ile a mo kolota pudi.

A boya nayô, A bitša monna wa ngaka a mo fa yôna. A re o di tšebe gore o šetšê le molato wa khomo. A re ke a o tšeba.

7240 Bādidi bo tšene lapeng la madome ka baka la bolwetši. Tala ya tšena. A baka ba lema ka baka la bolwetši bja mosadi. monna o ile a pa-ta ke tala. O ile a goma a boêla ga thete. A re theša the timile. Ka baka le we ke tšilo kolota khomo. Ke nyaka go tšama ke di bôna, ka gobane mosadi waka o fodile. Ke nyaka go šiya ke ba rehetšê mabêlê. O ile a mo fa khomo. O ile a e tšaba, a e rekiše mabêlê. Ba ile ba rêka a dira mekoṭa e merara le thešuba. Ke moka a napa a tšema dinta a ya makhweng.

7241 Madome o ile a hwêla makhweng. O ile a šoma dikhwedi tšê pedi. Ka khwedi ya boraro a tšabêga. O ile a lata a tšarobala bošego ka moka. Bošegong bja la bo bedi ke moka a napa a ba šiya. Ba ile ba hwetšana diponto tšê tharoro ka mokoteng wa gwe. Ba ile ba moloka gôna kôlwê. Ke moka Mokobetša a tša gwe go ba pjaêla le beya.

7242 Go pjaawa ga thedibêlô goba le beya. Ge motho a ka hwa ka le makhweng goba komeng. A ba tibiši ba moṭe ka molomo. Le ge a hwile a le komeng. Tibišô ya motho wa go hwa a le makhweng. Moṭibiši o wa fiṭha a dumedišana nabô ga boṭe. Ke moka a tēna ka ntong ya mosadi yo mogolo, a fe-golla thedibêlô ṭha mahura, a ṭhe pjata. O the pjata la lapeng. Ke moka mosadi o ṭa thôma go lla mokhoši wa lehu. Ke gona a mmutsitše gore o mothologadi, mahura a o ṭha ṭola. Tibišô ya go hwa a le ka mphathong. A ba hitimele go ṭhoboša mmago ngwana. Ba ṭa no mo le ṭhetša a tšwela pele le go beya tša go ja. Tšatši le ba re go ba aloga. Motho o ya go ṭhoboša mmagwe mmundi. Kha meeti a mo tšwela ka phogong. Ke gona a pjaile le beya. Ke moka mmago ngwana o thôma ṭhellô.

7243 Ba ile ba lla ṭhello ṭha mohu. Ba ile ba diva bjala bja diphiri. Ka tšatši le we go nwewago bjala bja diphiri. Ke gona Kohobetsa a ba ṭhalošetša lehu la mohu. Bjala bja diphiri bonwewa ke bakhalabje

le bakhokolo fêla. Basadi ba we ba tha bêtêga-
go a ba bonwe le banna ba we malapa a bona
a tha tswarago bana. Mosadi wa moopa mo a
thobogile gore a ka the tha bêtêga, o wan nwa.
Fêla molas wa bjôna ke bja ba tšofadi fêla.

7244 Letsatsi la thobošo. Ngwana wa mohu e be
e thale mothankana. Ba ile ba supa madibeng
go ba moledi wa ngwana. Madibeng ke mora-
tho wa mohu. A gwa ka gwa ba le the we
ba the bolabolago mabapi le diholoto tša mo-
hu, tšê we a ilego a hwa a thešû a le fêla
beng ba tšona. Moledi o ile a dumêla go lê-
la ngwana. Ke moka go fedike, Batho ba
palakana. Moledi a šala a lêla ngwana wa
mogolo wa gwe.

7245 Madibeng o mahatšô ke melato ya mohu.
Mokôma a ya go rêra pudi ya gwe. Ke tšile mo
go tšilo butšiša pudi ya ka, e ile ya adima
ke mohu. Bjale o hwile a thešû a mpuišêšô
yôna. Moledi wa ngwana o ile a butšiša ma-
go ngwana. O ile a dumêla molato o we. A
re pudi ke a e tšeba. O a kwala ke mole-
di. Boêla gae, le nna ke tha šala ka tšibiša
ba we ba itšego ke lêlê ngwana. Nna ke na-

914

3490

K34/82

ka tša go rwešwa. Mokōma o ile a boēla gae ga gwe.

7246 Monna wa ngaka a ya go butšiša khomo ya gwe ya bongaka. Ge moledi a tša gopola go tša bitša ba gabō ka molato wa pudi ya mokōma. A bōna monna a fitša. Ke tile mo ka baka la molato waka le mohu. Ke ile ka bōfēla mosadi wa gwe. O ile a bēlēga ngwana wa mothanka-na. Bjale o hwile a tšešu a mpha khomo yaka. moledi a butšiša mosadi. Mosadi a re ke nnete. zēla o kile a tša mohu a tša phela. O ile a mo šupa ngwana gore o tša mmērēkēla. Ba ile ba kwana ka mokhwa o we. Moledi a ~~re~~ ke nnete mo mosadi a bolabolago. Monna wa ngaka o ile a dumēle. Mantšu a go a kwetše, le nna ke tša tala ke tšibiša ba bagolo. Ke moka moveri a goma a boēla gae.

7247 Shaai a topa le para la gwe a ya go rēra pudi ya gwe. Ka moswana ke swanetše go tšama ke tšibiša ba bagolo gore ba tē ba o kwe melato ya mohu. Ba ile go tša monna a tšapa mathong. Ke moka a topa le para la gwe. O ile mo a re khorone, a gathana

le ~~šai~~ Šai. Ba dula fathe khorong. Ke moka
 ba thōma go dumedišana. Ka moragō ga tume-
 dišanō ya bona, ke moka šai a thōma go mmo-
 tšw ka mokhwa o we a tilego ka ōna. A ke
 tšhoše, ke a tšhoša. Ke tile mo ka baka la pudi
 ya ka ya go adima ke mohu. Bjale mohu o hwi-
 le a tšhū a mphē yōna. Mosadi o ile a dumē-
 la molato o we wa pudi.

7248 Moledi wa ngwana a re lehono ke wena wa bo-
 raro. Ge o mpōna ke le bjale ke eme ka ma-
 oto go tšama ke tšiša ba bagolo ka melato,
 ya go tswana le o noo o bolabolago. Ke nnete
 a o bole maaka bjale ka ge mosadi a du-
 mēla. Boēla moragō. Ke nna ke eme ka ma-
 oto bjale ka ge o mpōna ke tswere le para.
 Ke moka a tšama a ba tšiša. Thete a šala
 a ša ka moragō, a hwetšana moledi a tše
 gōna. A botša mosadi gore o mmotše ka morwa-
 na ke tše ke mohwetšō. Ke moka a gona.

7249 Thete o ile a tswara khogo molomo. Mole-
 di o ile go boya a mmotša. Bjale a re kha-
 ne o tile ka ōna molato. Mosadi o ile a dumē-
 la. Fēla molato wa gona e be e le dikhomo
 tše tharo, Bjale khomo ya boraro o ile a re.

a e na taba, ke moka e ta ba ya madiši. Ka moswana Thete a fitha e thale ka moswanyana. Ke moka a ba botša ka molato wa dihomo tše di ilego tša adima ke mohu. Bjale mohu ohwile a tšešū a mphē. Di a kwala. Ke nna ke dirile gore ba bagolo ba bē gona, ka bakala melato e we e dirilego ke mohu. Ke be ke tile ka yōna taba e we fēla. Ke moka a topa le para la gwe a boēla gae.

7250 Kopano ya ba bagolo. Ba ile ba ta. Ge a bōna gore ka moka ga bona ba gathane, a thōma go ba botša. Ke bitsitšōe ke nna ka bakala melato ya go šiya ke mohu. Thoto ka moka e we e nyakugo ke bareri, ke dihomo tše tharo le dipudi tše pedi. Ke yōna taba e we ke le bitsētšago yōna. Nna ke šitilwē go ba fa lentšū. Ke moka.

7251 Banna ba re ba swanetšē go lebella ngwana. Ka moragō ga mo moledi a tholuišitšē mantšū a gwe, banna ba thōma go bolabola. Ba ile ba re ga thoto e legōna ba swanetšē go fiwa. Ba hwetsšana gore thoto a e gōna. Ke ge ba re o swanetšē go ba botša ba lebelle ngwana. Ke yēna

K34/82

yo we a swanetšego go bōna melato e we ya mohu papagwe. Wena o dinaka tša go rwešwa. Ke moka banna ba fetša polabolo ya bona e ta mo we.

7252 Moledi o thalōšetša ba-reri. Ka moragō ga mo a bolabotše le baygabō, a dira gore bareri ba khobakane. O ile a botša le ba gabō gore le bona ba be gona. O dirēla gore mo a ba thalōšetša le bona ba o kwe. Ba ile ba khobakana ka lona letšatši le a go ba botša gore ba be gona. Le bitšitše ke nna ba gešu, ka bakala batho ba. Mohu o hwile a tšere dilō tša bona. Bjale le na bareri le a kwa, nna ke nna dinaka tša go rwešwa. Ka baka le we a gona ka mokhwa o we nka dirago ka ōna. Taba kholo le swanetše go lebella ngwana yo. Ke yēna yo we a swanetšego go lefa thoto ya lena. Ke ōna mantšu a we ke le bitšeditšego ōna.

7253 Bareri ba thagiša a bona mantšu. The-
te. Nna ke di kwile. Ke lebugile kudu ge molato wa ka o fibiwa. Ke ta lebella mo we le ntšhupilego. Monna wa ngaha le yēna o ile a leboga mantšu a moledi. Ba dikoloto tša dipudi, ba re the beela ba beya ntsweng, wa beya

khopa e ya bōla. Re nyaka dilō tša rena. Le a o kwala, molato wa lena o wa tšibiwa. Bjale ke mang yo we a swanetšego go le fa. Mo la e ke mohu o be a šile lefa, ka mōka ga lena e be le tswanetše go fiwa. Bodiba bja kwēna re bōna ka mpja. Le bona ba ile ba bōna gore bodiba a bo na kwēna. Ba dumēla go le bella ngwana.

7254 Ngwana wa ngwanenyana ke mokhuya. Ngwana wa go thafama wa mothankana go ile gwa ba wa mosetsana. O ile a nyadiwa. Ka moragō ga mo a nyadiwilé, ke mōka ba bitša ba-reri ba dikoloto. Ba ile ba ba fa dilō tša bona. Ke mōka molato wa fēla o e ša mowe. ~~mafellō wa a taba.~~

7255 Mathule a ba moja-lefa. Moledi o ile a lēla ngwana go fithēla a gola. Ba ile ba mo tšiša mosadi ka dikhomo tša matšo a khaitšedi ya gwe. Ke mašaledi a mo ba^{26.5.55} lefa melato ya go šiya ke mohu papagwe. Ba ile ba mo thalošetša melato e we ya go šiya ke mohu papagwe. Le go mmotša gore e lifilwē ka thoto ya matšo a khaitšedi ya go. Molato a wa ka wa ba gona. mafellō a taba.

7256 Letolo e be e le molaô wa bagologolo. Letolo le šupa batho ba ba ilego ba kwana ka go tšeelana. Monna a ka ntšha dikhomo, a ya a nyala mothepe. Bjale mothepe yo we a hwa a theša a mmeke. Monna o swanetše go hwetšana mosadi wa the bula-nto. Ge mosadi wa the bula-nto a the gôna, ke moka ba mo šupa letolo. Letolo le šupa ngwana yo monyana. Ga gona phapano letolong. Mothankana a ka ba letolo. Ke yêna ngwanenyana ke letolo. Mothankana o ta re mo a gudilê, a tšeya mosadi. Mosadi yo we o ta bêtêga ngwana wa ngwanenyana. Ke yêna yo we ba swanetšego go mo tšeya. Letolo la ngwanenyana ba tšeya yêna. Ke ôna molaô wa bagologolo.

7257 Thokofalo ya letolo. Ge ba ga makholo ba ile ba the šupê mokhonyana letolo, gôna ba swanetše go mo fa dikhomo tšagwe. Le ge moji wa dikhomo a hwile, moja lefa o swanetše go šala a bôna molato o we. Dikhomo tša matsô a ngwanana e be ba tha diji ka le-gana. Di be di feta tšô tšeya mammuwi wa tšona. Ge mosadi

a ka thala, dikhomo tša go fa mothadiwa tša thoka. Mothadiwa o tšeya mammuwi wa dikhomo tša gwe.

7258 Mapanyene o ile a hwa a llê thoto ya Phirima. Ba ile ba kwana ba le makhweng. Ya ba monkana le monkana. Bjale go tšā bokana bja bona, ba re ba swanetše go tšeelana. Mohu a re ke na le ngwana wa mosetsana ke nyaha gore o motšee. Ka ba-ka le we ke gore bogwêra bja bja rena bo ka the ke bja hwa. Ditaba tša napa tša fêla ba le makhweng. Ge ba buile ga-e taba ya napa ya gola.

7259 Phirima o ya go bōna monkana wa gwe. Ba ile ba boya ka ba bedi makhweng. Ka tšatši le lengwe, a êtêla monkana wa gwe. Mapanyene o ile go fitša gae a botša mosadi wa gwe, ka mokhwa o we ba o kwanego ka ôna. Ge a fitšile ba tšeya lepara la gwe ba le iša ka ntong. Ke moka monna a ya ka ntong, a hwetšana magogô a-di-lwê. Methapa ya fitša ya tiya lesome la matsšêê. O ile a fa basetšana the thano the mašeleng. Ke

ba inamologa. O ile a robala mowe. Ka moswana bja re go t̄ha a boêla gae.

7260 Ke moka ke bogwê. Phixima a napa a bolabola le ba gabô. Ke filwê, moradi ke mapanyene. Ba ile ba re bogoši ke batho. Goriale mo we ke gore ba dumêla gore a yo mo tšeya. O ile a šošêla motšhidi ka dikhomotšhe ntabe. Ke gore o ile a nyala ka dikhomotšhe we ntabe. Ke gona a šošetšhe motšhidi. Motšhidi o na le mong wa ôna. Ga gona motho yo we a swanetšego go o fula. Lentšhi le la go šošêla le tupa gore a fetsa go nyala. Ba tšelane ke ba ratane ka tšona dikhomotšhe we ntabe a ka no beka, goba a ya a fetsiša monyalo wa gwe, ge dikhomotšhe di le gona.

7261 Diêma pele a di t̄ibji. Mothepa o ~~o~~ la wa hwa. Batswadi ba ile ba bega Phixima lehu la moradi wa gwe. O ile a boloka moradi yo la wa gwe. Ke moka a laêla ba ga makholo wa gwe, a boêla gae. Ba šala ba nyaka go t̄eba t̄he we t̄he mmolailego. Ditaola di ile t̄ša t̄iya khadi. O be a nyaka mo a tšeya ke yêna. Ba diva gore khadi e

lefe. Khakantšhane. Mapanyene o ile a tšha rera molato wa go lefa lebita, ke moka a thabêga. Molato o ile wa ema ka baha la gore o wa babja. O ile a bitša Phirima le yona khadi ya go loya ngwana wa gwe. Khadi a ya ka ya ya. A botša mokhonyana gore ke a babja. Go hwa le go phela a ke di tebe. Ke na le ngwana wa mothanka, o ta tšeya mosadi; ke moka ke yena makholo wa go. Ke moka a napa a homotše. Ge letsatsi le ya madikhêlô a hwa.

7262 Phirima a ya go nyaka thotogoba mosadi. Ke ka moragô ga mo tšhello the fedilê. O ya go bôna e nke bogwê bo thale gôna. Malope e be e le yena moja-lefa. O ile go fitšha ba tšeya lepara la gwe ba le isa ka ntong. Le yena a ya a dula ka ntong gôdimu ga legogô.

7263 Phirima o isa maduma. O ile a bôna ga boṭe gore bogwê bo thale gôna. O ile a dumediša ba ga makholo wa gwe ka pudi. Maduma a gwe a ile a amogêlwa. Ka moragô ga maduma, a re ke wetše methaleng ya dihhomo tša ka ba ga makholo. Ba ile ba mo fetola ka gore o wa

kwala. Ke moka ba mo šupa lapa le we
le mo lebanego. Dikhomo tša go di tšo tšeya mo-
sadi yo mafolorane. Ke yēna makholo wa go. Mokho-
nyana o ile a leboga mantšū a bo makholo
wa gwe. Ke moka a bula di fate. Difate tša
bulēga a boēla gae ga gwe.

7264 Mafolorane a bēlēga ngwana wa mosetsana.
heina la ngwana ba re ke Mokhadi. Ba ile
ba mo rēla leina la yo la wa go hwa. Ke mo-
ka ba diva bjala. Ba ile ba bo rwala bja ya
ga mokhonyana. Ba yo bega mokhonyana le-
ina la mosadi wa gwe. Mosadi wa go o gōna,
leina la gwe ke Mokhadi. Goriale ke barwa-
di ba bjala. Mokhonyana o ile a thaba kudu.
A thabēla barwadi bjala pudi. Mokhopa wa yōna
a re ke thari ya mosadi yo we wa kr.

7265 Barwadi ba bjala ba boēla ga gubō. Ke
moka ba bula difate. Mokhonyana a re ke le-
bugile go kwa gore mosadi wa ka o gōna. Ba ga
makholo la the ke la tšhubiša mosadi yo we
wa ka mollō. Ke moka barwadi ba bjala
ba rwala magapa a bona, ba boēla gae.
Ba ile ba fitša ba laudiša ha mokhwa o we
makhonyana a go ba thabēla ka ōna. Le gore

O itš'e ba ga mahhlo ba the ke ba tšhubiša mosadi yo we wa ka mollô. Ditaba tša êma di eṭa mo we.

7266 Phirima a lêla mosadi wa gwe. Ge go na le ṭala ba mmeḡa. Ba diva bjala ke moka ba yo mmeḡa ka bjôna. Mosadi wa go o wa šitêga. Ke moka o ntšha ṭha go mo ṭhella ṭala. O ile a ba a mmolotša. Dinaha tša mela mahubeng a Mokhadi. Bjale ke kharebe. Ka moragô ke moka Phirima a hwa. Ba ile ba ṭhabele ba ga mahhlo wa gwe mokhoši. Malope o ile a ya go boloka yo we mokhonyana wa gwe. Gwa ndiwa ṭhellô ṭha mohu. Ka letšatši la ṭhobošo ba šupa Madikhunkhwane go ba moja-lefa.

7267 Madikhunkhwane a ba moja-lefa. Ka lona letšatši le we la ṭhobošo, ba ile ba mmotšua ka dikhomo tše la tša goya ga mohu mapanyene. O hwile go šetše morwa wa gwe. Ba ile ba ṭiša bjala mo, bja go bega mosadi. Bjale ke wena yo we o swanetšego go tšeya mosadi yo we. Ke ôna molato o we re o ṭebago. O ile a re ke di kwile.

7268 Ba iša Madikhunkhwane bogweng. Ka moragô ga mo thobošo e fedilê, batho ka moka ba palakane, a goma a bitša ba bagolo ba lelôho la gabô. Rangwane le khadi ba ile ba ba gôna. Lebitšitše ke nna, goriale ke moka moja-lefa. Ke le bitšetsa taba e la ka go kwa le mpoša yôna. Bjale a ke tebe gore nkaya ka mokhwa mang go bôna bogwê bjo we bja go šišwa ke moku papa. Ba ile ba re o wa kwala. Kokwane e ntswa e éma ka e tala. Khadi ya re a swanêla goya, o swanetše go išišwa. Lo mmege gore mokhonyana yo la wa lena o hwile, leho re tšitšê morwa wa gwe. Ke yêna mokhonyana wa lena. Ba ile ba dumelana le lentšu la khadi. Ke moka rangwane wa gwe a iša moja-lefa bogweng.

7269 Madikhunkhwane o ile a ya le makhatê wa gwe. Rangwane a re go yêna, nna ke ta ta e thole ka morwanyana. Bona ba ile mo letšatši le ya madihêlô ke moka ba ya. Ba ile ba ba amogêla. Ba ba alla magogô ka ntong. Ke moka ba iša maduma. Ka moragô ga maduma e la a bona, ke moka ba robala. Maduma a bona ba ile ba fo dumediša ka molomo fêla.

7270 Go bigiwa makhonyana yo moswa. Ka moswana letsatsi le itše mo le nyaretsa nkhô, ba bôna Makhukhu. Ke moha a tšena ka kowa ntong ya bakhonyana. Ke rumilê ke rangwane wago, o itše gona le pudi kowa gae. Ka yôna o itše ke tše ke go begê mo ga bo makholo wago. Di akwala papa, le ka no bolabola ka mokhwa o we le tšebago ka ôna. Makhukhu a bitša thebaka the mo-teng. Ke rumile ke Mamatonyane, o ile ke tšise makhonyana wa lena yo moswa. Ke morwa moku Phirima. Re tšilo le šupa yêna gore le mo tšebê le yêna a tšebê lapa. Mantšu a we re bolabola ka pudi. Thebaka the ile tša ba botša. Ba ile ba leboga ka mokhwa o we ba bolabotšego ka ôna. Ke moha ba amogêla makhonyana wa bona.

7271 Madikhunkhwane o fetšiša go nyala mosadi. Ka maragô ga mo a tšugile bogweng, a re go fitša gae a knobakanya ba lelôko la gabô. Ke nna yo we ke le bitšago. Ke re the be-ela ba beya ntsweng, wa beya khopa e ya bôla. Ba re o ra goreng. A re ke re tšhwe-ne e thinya la-gaba la yôna. Khane o nyaka go beka mosadi. O ile a dumêla. Ba re gape moku o ile a iša dikhomo tše ntabe. O

swanetšhe go mo fetsiša. Ke moka a isa di-
khomo tše tšaanō. Ka moragō ga mo we a isa
khomo ya go khopela tšegō tša meeti. Ba ile
ba mmekela moradi wa gwe. Ke moka molato
wa fêla o e tša mo we. Mafello a taba.

7272 Makofane o ile amogela letolo la Pudiya-
soka. Pudiya-soka o hile a ba le molato o
mogolo. Molato wa gona e be e le wa tšogō ya
motho. Moradi wa gwe o ile a loya ngwana. Bja-
le ditaola di ile tšā mo tiya. Bja le beng ba mo-
hu ba nyuka gore motho wa bona a lifiwē. Go go-
la molato tša bo bedi tše tše gona. Ke
ge monna a tšama a kwatamiša letolo. Pudi-
-ya-soka a-mogela letolo.

7273 Makofane a ntšha lesome la dikhomo a
di fa Pudi-ya-soka. O mo fa dikhomo tše
ka baka la letolo. Ke moka monna^a ya
g lefa molato wa boloi bja moradi wa gwe
Molato wa boloi wa fêla. Makofane ke
moka ke mokhonyana. Boloi bo a twenya
ka gobane ba tšintšha di-treka. Di-khomo
di ile go nyala le bita. Goriale ke monna
o botša moradi wa gwe. O tšogelē boloi mo-

sadi. Bôna thoto e tšwile ka khoro ka baka la go. Nna ke fo lapa go lêla bana ba, kudu-mê-la ya bona e rufa mabiša.

7274 Kwanô^a ya ka ya ba gôna gare ga monna le mosadi. Monna o be a no thwa a koša mosadi wa gwe ka thoto e la ya go lefa lebiša. Mosadi o ile a ba a tena ke di-košo. O ile a ba a mo fetola. A re ukabe o ganê go ja nama ya mohu. Ke moka monna a lwa le mosadi. Banna ba ile ba ba lamola. Ba ile ba khala monna. Ba re molato o lifilê, o fedilê. Ka baka le we a še tswanêš we-na monna go dula o koša mosadi ka tuba e e fedilego.

7275 Peelo ya mosadi e le thakoring. Mosadi a selekêga ke moka o selekegile. Khopolo ya monna e be e le ya go laya. Tayô ya gwe e ile ya fitiša. Ka-moragô ga matsiši a the makae, a mo banna ba ba sotše, ke moka Pudi-ya-šoka a thabêga. Ke bolwetši ke bolwetši, ke moka a nupa a hwa. Go-loba moloi ke go e thapêla dira. Ke batho mo ba šehêla lehu la mohu. Monna wa motê mo a hwile moteng a ba tšame ba laola. Lehu

K34/82

la gwe ba gafōla moṭe wa gwe. Ke gore ba re o bolaike ke moṭe wa gwe. Go ile gwa ba bjale. Pele ga lehu la gwe, o ile a re la the ke la šala la lebala molato wa mahofane. Le šale le mo fê mosadi wa gwe.

7276 Pududu o ile a ba moja-lefa. Ka moragô ga mo thellô the fedile, ba khobakana ka letšatši la thobošo. Ba ile ba šupa Pududu gore ke yêna moja-lefa. Ba ile ba mo thološetšê molato o la wa go šiya ke mohu. Ke wena yo we o swanetsêgo go bôna molato. Molato wa gôna ke wa letolo. Ke moka thobošo ya fêla, lešaba la palakana.

7277 Mahofane o ya go bôna ge bogwê bo the le-gona. Ke ka moragô ga mo thellô the fedilê. Batho ba šetšê ba thobogile lehu la mohu. O ile go fitša ba mo rošela ka ntong. Ke moka a ntšha* pūdi, a dumediša ba ga makholo wa gwe ka yôna. Maduma a gwe a ile a o kwala. Ke moka a re ke wetšê kwaleng ya methala ya dikhomo. Ba ile ba mo fetola ka gore dikhomo tša go re a di tšeba. Fêla letolo le la la go kwana ka lona le mohu, e the le letolo. Ke letolo la

go. Makhonyana a re ke le bugile ba ga makholo. Ke moka a bula difate. Difate di ile tša bulêga. Ke moka a boêla gae ga gwe.

7278 Ngwana wa ngwanenyana ke mokhura. Mokalabje o ile a lêla mosadi wa gwe go fithêla a gola. Mothepa o ile a jiša batswadi tša tula. O ile a le tšetša mahofane a mmotšā. Ka moragô ga mo a mo phumutše ditšhila tše a go ba a le natšo. Mosogana ba mmôna ke le mothepa o moté. Moseke a kwana le mothepa. A re go yêna o dumêla go tšeya ke mokhalabje. Mosetsana o ile a re ke madiyo a mma. Ke swanetšê go ya bjale ka ge a ile a thuša batswadi ba ka. Mosogana a kata mosetsana ka dipotabolo. Ke ge a dumêla. Ke moka a napa a mo tšhubišā.

7279 Nyakellang mono. Mosogana o ile a mo tšhubišetšā mo go tšerêgo khaitšedi ya gwe Mohumê. A goma a ya a botša batswadi ba gwe, gore ke dirile molato. Ke moka a ba botša molato o we a o dirilego. Ba mmotšā gore ke ngwana wa nôga. O ile a re ga e le nôga ke nôga yaka. Ke moka ba romêla motho wa gore a yo tšibišā batswadi ba gwe gore ba

nyakellê ka mono.

7280 Morumiwa o ile a ya. Ke rumile ke ba ga Raganya, ba itše ke tše ke le botše gore ngwana wa lena nyakellang ka mono ka khomo. Pududu a ka a nyaka go kwa ditšhila tše we. O ile o nyaka go tya morumiwa gore a yo tšeya ngwana a boê naê. Ba ile ba tswara lepara la gwe. Ba re tše baka a tše bolawe. A tšoga le bo morwa ragwe go lata khaitšedi ya bona. Ba ile ba hwetšana yo we khaitšedi ya bona a tše gōna ga bo motšhabiš'i. Ba ile ba ba botša gore ngwana yo we wa rena re a mo nyaka. Ga na le hono letšatši la tše ke la dikêla.

7281 Motšopi a boêla go batswadi. Moseki a ya ka Mohume. O anégêla khaitšedi ya gwe ka mokhwa o we ba ga makholo wa gwe ba lara go ka ôna. Motšopi a re ke khopêla go boêla gae. Mosogana o ile a gana. A re o tše ke wa gana, ke tša goma ka boya. Ke^{27.52} nyaka go bolabola le batswadi ba ka. Khaitšedi ya moseki a re mo le tšetšie, ge a go rata o tša goma a boya. O ile a mo lkholla. Ke mōka a boêla ga batswadi. Ba

K34/82

ile ba t̄ha dut̄si ba bōna a t̄swella a le
unōzi.

7282 Mot̄opi o t̄halōšets̄a batswadi ba gwe t̄ha
ka peelong ya gwe. Ke t̄ile mo lena batswa-
di baka. Monna yo la a le bot̄sago gore nya-
kellang mono, ke monna waka, ke mo ratilē
le nna o nthatilē. Ke t̄ile mo go le bot̄sa ta-
ba e we f̄ela. Moja-lefa o ile o wa moti-
ya, ba mo thibēla. Ba re go yēna o swane-
t̄še go boēla monneng wa go. A re nna mo-
khuša a kiji. Ke mokhuša wa go, o ka
t̄he ne wa t̄hepela o mo peput̄še. A re
keya kae lē mokhuša. Ba bangwe ba re
mo kweleng mo we a bolabolago. Ba re o
swanets̄e go dula mo, monna yo we wa go,
o t̄a t̄a a go nyala o dut̄si mo lapeng. O
ile a re e we ke taba.

7283 Mot̄opi a t̄habēla ga monna yo la Mose-
ki. Ka moragō ga mo ba bolabot̄še naē, gore
a no dula lapeng la mmagwe, o ile a du-
la mats̄at̄si a t̄he makae. A bōna batswadi
ba mo nyakella d̄thare t̄ša go mo scholla
peelo. Ke moha a napa a t̄haba. O ile
a t̄habēla ga na kowa ga khait̄sedī ya bo

mosogana.

7284 Batswadi ba mothepe ba ile ba phophela dikhomo. Batswadi ba mosogana ba goma ba roma thebaka the la ba go the roma pele. Thebaka tha ve ba ka ya ba mpolaya. Thepela the-baka a the bolaiwi. O ile a beta pelo a ya. Ke tha buile ka lentšu le la la maloba. Thepela o ba botše banyalê. Ba ile ba nyala ka lesome la dikhomo le dikhomo tše thaano. Dipudi ba ntšha dipudi tše ntabe. Monna ke the-khate komeng o wa tšena. Re ta le bitša la ta la bōna mo re lefa molato wa monna yo a go ba a mo tšeya.

7285 Thebaka tha^{ya} go botša Makhofane gore a e khopolêle. Thebaka the ile thaya. Le bōna ka ditebê ba okwile gore mosadi o thadilê. Badutši ba theletsitše fêla lentšu la gore e khopoleleng. O ile a fitha a ba botša gore ba ga makholo wa lena, ba re re šitilê ke ngwana. Ka baka le we ba re e khopoleleng. Ba re di kwile, thepela o ba botša, ka tšatši la gore, ke rena ba we. Monna a nkhago, o nkha le tha gwe. Ke moka thebaka tha

goma. Tha ya tha ba botša gore ba itše ka
tšatši la gore ba a ta. Le bona ba ile ba
hwetsana le-baka la go tšibiša bakhonyana
gore ba tše ba bōné mo dithoto tša bona di
e tšwa.

7286 Letšatši la go fa mothadiwa thoto ya gwe.
Mokhonyana yo moswa o ile allwa magogō ka
ntšong. Mothadiwa a dula ka ntē ga maforo.
Ba thalošetša mothadiwa. Re šitile ke ngwana.
Ka baka le we ke rena ba we re thadilego.
Re re ta o gapē mesebjana ya go. Mothadi-
wa o bala thoto ya gwe. Mohu o ile a gapa
lo ya dikhomo. Ba ile ba dumēla. A goma a
ta a gapa khomo ya go thēla tala. Le yō-
na ba e dumēla. Dipudi ka moka ga tšona
ke dipudi tše nnē. Le tšona ba ile ba dumē-
la. Ke moka ke yōna thoto ya ka e we.

7287 Ba khetha lesome la dikhomo le khomo
le dipudi tše nnē ba mo šupa. Ke moka
mothadiwa a gapa thoto ya gwe a toga.
Batswadi ba mothadi ba bolaya pudi ka mo-
lamo. Bathadiwa le bona ba re go tšhirē-
la ba bolaya ya bona ka molamo. Ba dula
fathe, ba gotša mollō ke moka ba thōma

go beša nama ka t̄haṭhamuši. Baṭhadi le bona ba e beša ka yōna t̄haṭhamuši. Nama ya t̄haṭna-muši a e na molaō. Mang le mang o e beša ka mōkhwa o we a ka khōnago. Ke molaō wa go ripelana melamo baṭhadi le baṭhadiwa. Ke mōka molato wa bona wa fēla o e t̄a mo we. Mafello.

7288 Thokofalo ya go lefa thoto. Ge motho a ka adima dikhomo t̄ša yo mongwe ka baka la letolo. Dikhomo t̄ša ya t̄ša t̄šeya moradi. Ka moragō dikhomo t̄ša t̄hoka goba letolo la t̄he be gona. Mong wa dikhomo o swanets̄e go t̄šeya mammuwi wa dikhomo t̄ša gwe. Ke malaō wa geš̄. Batubatse ba ga moṭhabē.

7289 Moholokoto. O ile a t̄šeya moradi. Bjale moradi a e t̄ribula ka ngwana wa moṭhankana. Leina la ngwana ba re ke Ntāišeng. Ke mōka nōga ya pupi ya ngala. O ile a ēma le baka le ketelele. Morwa a ba a boila bodikana le bozwera. Ditshaka t̄ša gwe t̄ša t̄šeya basadi. Monna a no o kwa mosedi a re khwedi ya go feta a ka e bōna. Kha-nthe ke mōka ke mpa. O ile a bēlēga

ngwana wa ngwanenyana. Ba re ke masabane. Ke moha ya ba ke bona bana ba ba bedi fêla.

7290 Ntšaišeng a ya a tšhabiša mathokong. Batswadi ba ile ba makala ge ba bōna a tšema le kharebê. Ke moha a fitša a ba beza molato. Bjale ngwana o dirilê molato o mogolo. O reng o tšhabiša ngwana wa batho o bōna e le rena ditšhswana. A re le nna ke nyaka go ba tšhswana ke dutšhi ke na le lapa la ka. Go bolabola ga go fetše taba, ge e le molato o gorogile. Baya ba kolota khomo ga morapê. Ke ya go tšhabiša batswadi ba mothepa gore ba nyakellê ka mono.

7291 Thebaka tšaya tša nyakellang mono. Ba ile ba bitšha ba gabô, ba ba botšha molato wa go diya ke ngwana wa bona. Ba butšiša mosogana gore o be a tšeiwa. A re o mputšitšê gore o be a tša tšeiwi. Ngwana o wa o kwala. Bōnang ba-gwêra ba gwe ka moka ba na le malapa a bona. Go tšhoka tšona dikhomo, e be le swanetšê go monyalla. Ke ge tšhebaka

theya. Iha fitha t̄ha ba botšā gore ba re nyakēlang ka mono. Batswadi ba mothepa ba re, t̄hepela o ba botše ba nyalē. Ke mōka a goma a ya a ba botšā.

72922 Mokolokoto a boēla ga Morapē ka letolo. Motiya t̄henyalo o wa boeletšā. Goriale ke mokolokoto o ra morapē. Ke t̄ile mo ka molato o la ka go t̄a ka adima khomo. Molato o gudilē. Batswadi ba mosetsana ba re, re nyalē. Bjale ke na le letolo la mosetsana, ke re ntwēlē molato, o t̄a t̄a o t̄eya letolo ge le gudilē. Mothomong o t̄a hwetsāna dikhomo ka lona letolo lewe ke le bolabolago. Morapē a re ke kwana le go t̄eya letolo. Ke mōka ba kwana ka letolo. Fēla boēla gae, ke t̄ha šala ke bolabola le ba gešū, o t̄a o kwa ka nna. Ke mōka mokolokoto a boēla gae.

72923 Morapē le ba gabō ba ile ba dumēla letolo. Ka moragō ga mo a t̄ugile, a šala a bitšā ba gabō. Ba ile ba knobakana. Ke le bitšētšā molato o t̄a (Ke t̄šamilē ke kwatamišā letolo. Bjale morapē o kwane le letolo.) Lešaka le le t̄upa gore ke phōšō. Ka gobane

ke polabolo ya mokolokoto bakeng tša morapê. Morapê a bega ba gabô taba ya letolo. Baile ba re motho a ba gane. Wa gana motho o tša gana ke bogōi. Ke mōka ga bona ba kwana le letolo. Ke ditaba tša potakō, bja-le ka ge ba e molatong. Ba swanets'e go fiwa dikhomo ba tšwe molatong.

7294 Banyadi ba letolo. Ka moragō ga dipolabolo tša bona, ba ya sakeng la dikhomo go supetsana. Ba ile ba ntšha lesome la dikhomo. Ba di fa ba-nyadi. A go badiwile e la ya nyakellang mono. Ke mōka banyadi ba ya go nyala letolo. Di ile tša gata khoro tša feta. Ba ya ba nyala mathokong. Ke mōka molato wa fêla o e tša mo we.

7295 Morapê ke mokhonyana. O ile a lêla letolo la gwe go fithêla le gola. Morapê o be a mo nyaka kudu. Thelo mo o ka the nyaka kudu tše a go tšapatšoa. Mothepa o ile a tšhaba le monna wa go tšoka le khogo. Batswadi ba ile ba lwa le ngwana wa bona kudu. Mafellō ba bōna gore ba ka bolaya makhowa a tša a ba tsware. Mokhonyana a nyalê. Tha go nyala tša

thoka. Bana ba pakaeno ke dithuri. Bjale
ba mphapantšhitše le mokhonyana wa ka.
Bjale dikhomo ro di bōna kae tša go fa
moṭhadiwa.

729X6 Moṭhadiwa o ya go nyaka boēmō bja
bo makholo wa gwe. O ile a dula le-baka
le letelele, a letetše lentšu la go tšwa
ga makholo wa gwe la nyakella e knope-
leleng. Bjale a bōna lentšu le tša nya-
rele. Ke ge a e kiša. Ke na le nomo
ke tšo khopêla tšegō tša meeti. Ge o
bōna re le bjale re gakanegile. A re
tebe le gore re ka diya bjang. Mosadi wa
go o tšhabele le mja. Boêla moragō re
tša go bitša. Ke moka a boêla moragō.

729X7 Mokolokoto a khoba ba gabō. Ke
ka moragō ga mo a gumišitše morapê.
Ba ile ba khobakana. Bjale papagō moṭhadi,
a thōma go ba botša taba. Le bitšitše ke
nna ba gešū. Bjale ka ge le teba gore ngwa-
na o kile a re diêla molato wa go tšhabiša
ngwana wa batho. Bjale ke ile ka ya ga mo-
rapê a mpha dikhomo tša go lefa molato. Ke
ile ka o kwana naê ka letolo. Bjale lehomo

914

K34/82

3596
3516

ngwana o tshabile le mpja. Ke lwêlé naé,
o ntshitilé. Ka re monna yo we wa gwe a nya-
lé, t̄ha go nyala a t̄he gōna. Mothadiwa o be
a t̄ile mo. O nyaka moradi wa gwe. Bjale mo-
sadi a gōna. Bjale ke re taba ya mohuta
o, motho a ka dirang ka yōna .

7998 Bokaone ke go mo supa mammuwi.
Ke yēna yo we a t̄a go mmêlégêla moradi.
Pele ga polabolo e we, ba ile ba leka ka
maata go bolabola le mothadi. A ka a o-kwa
mantu a batswadi. Bjale ba thōma go moti-
ya ka mōkhwa o ba ka khōnago. O ile a re
go bona le a t̄he tswenya. Go-tiya gōna
le ka no tiya ka mōkhwa o le nyakago. Ke
gona le tiya mmele a le t̄i peeio. Kenne-
te ngwana o t̄itilé.

7999 Ba bitša morapê. Ba mothalošetsā
ka mōkhwa o ba t̄itilego ke ngwana wa bo-
na. Bjale re re o lebelle mammuwi wa
dikhomo t̄ša go. Ke yēna yo we a t̄a go
go go bēlégêla moradi. Mothadiwa a re e
fêla ke t̄itilwê, bakeng t̄ha t̄šê. Lehono
ke nyaka dikhomo t̄ša ka. Ba re re go su-
pa mammuwi wa dikhomo t̄ša go, ka baka

la go bōna gore dikhomō a di gōna. A re ke a di nyaka. Lena le ʔa šala le rērana le yo we mōkhonyana wa lena.

⁷³⁰⁰
~~7299~~ Morapē a iša taba khorong. O ile go bōna gore ba mo diégēla, ke mōka a iša taba khorong. Ba khorō ba ile ba ba bitša ka mōka le yēna mammuwi. Baḥadi ba ile ba šupa mammuwi bjale ka ge ba bolabotše ge ba ʔhale gae. Ba khorō ba re, lena le swanetsē go šala le rērana le yo we mōkhonyana wa lena. Le mo utlélē, le bolabola maaka. Morapē o swanetsē go feta le mammuwi wa dikhomō tša gwe. Mammuwi o ile a dumēla go apeela morapē. Ke mōka ba napa ba mo gafēla a ʔoga naē. Ke mōka molato wa fēla. mafellō a taba ya bona.

⁷³⁰¹
~~7299~~ Ka moragō ga mo molato o feditšē, mokolokoto a hwa. Morwa wa gwe a šala a e lwa le monna yo la wa go tšeya khaitšedi ya gwe ka khomō ya ʔhupja. O ile a mo iša khorong, ba khorō ba mo tēma. O ile a ntšha dikhomō tša go lekana monyalō, a nyala mosadi wa gwe. O ile a thuša ke malome wa gwe ka dikhomō. Le

bona taba ya bona ya fêla ka mokhwa
o we.

7302 Monna a ka hwa a šiya mosadi le bana.
Mosadi wa go hwêla ke monna, o bitšwa mo-
thologadi. Bjale monna o hwilê o šilê motho-
logadi le bana. Mothologadi yo we, o be a tha
mo fetšä go monyala. Ba swanetsê go na
homola. Ke ge mohu a ile a thalošä gore
yo mmago lena, a ka ka ka mo fetšä gonya-
la. Taba e we ba ta no e beya ka dipee-
long tša bona. Ba ta lebella yo we makho-
lo wa bona mo a e ta go butšišä. Ke gō-
na ba ka ntšhago dikhomo. Ge dikhomo di-
the gōna, banenyana ba le gōna. Ba ta
mo mmotšä gore a lebele mothang^b a nya-
diwa.

7303 Mothologadi mo a no ba le bana ba batha-
nkana fêla. Papagō bona a hwa e thule ba
banyana. Ke mang yo we a swanetsêgo go
lefa, molato wa mothologadi. Ke gore o be a
no apeela mohu e le gore a ba mo fetšä
go monyala. Bjale papagō mothologadi goba
morwa wa gwe o nyaka dikhomo tša go mo
fetšišä. Ke taba, e swanetsêgo dulêla

914

K34/82

3599
3519

ke ba bagolo.

7304 Ba bagolo ba swanets'e go bona taba. Ba swanets'e go bitsana ba khobakane. Bjale ba thalošetšwe taba. Ba bagolo ke ba boleloho la mohu. Bjale ka khadi, rangwane goba ramogolo le ba bangwe ba bo leloho la bona. Ke bona ba we ba swanets'ego go rera taba. Ke mang yo we a swanets'ego go lefa molato wa mohu. Molaô ke rangwane goba ramogolo ka gobane ke moradi wa bona. Ke ngwala ka gore rangwane goba ra-mogolo, ka gobane mothomongwe go ka hwa rangwane goba ra mogolo. Ee ba gana go ~~di~~ di ntšha a gona taba.

7305 Tha ka peelong ya tswaledi the teba ke mang tswaledi. Le baka le ta fitha le we a swanets'ego go tlo ba tswara ka lona. Khorô^{ng}a ka the ke a ba isa. Ke dithong, ka gobane o ta ba a thoriša khaitšedi ya gwe gammôgô le ^{batogolo} bathogadi mothang motogolo a yo nyaka moradi ga malome wa gwe, ke tsatsi le we ba swanets'ego go ntšha dikhomotša go fetsiša mothologadi. Bjale gwa bonagala gore morwa o nyala mmagwe. O amogela pôô ke moka a re, thepelang lo nyakê-

la pōō. Tše di fetsiōa monyalo wa moredi wa ka goba wa khaitšedi ya ka. Mo ke moja-lefa ge papagwe a hwilē.

7306 Maboi o ile a tšeya mpheo. O ile a mo nyala ka dikhomo tše phethago menwana mmedi. Bjale ba mmotšā gore o swanetšē go nyakēla dikhomo tše pedi le tswetši. A bōna gore dikhomo a di gōna, ka šakeng ke khomo ka e thii. Ntō e be e mo goletšē. Ke moka a ya e kwana le moradi wa gwe ba tšhaba. A ntšha khomo ya go tšiba ba ga makholowa gwe gore ba nyakelle mono. Ba ile ba ya go phupha-matala, a ntšha pudi a raka makholo wa gwe ka yōna. Matala a phupha ke mmagō kharebē. O wa fitšha a re ke nyaka ngwana waka, a ōmanyā bakhonyana. Ba ntšha tšha* go mo raka, ke moka wa toga. Ke moka go fedile.

7307 Maboi o ile a hwa a tšhešū a fē ba ga makholo wa gwe khomo le tswetši. Ka moragō ga mo ba tšhobogile lehu la mohu. Matšobane a dira bjala bja go butšiša dikhomo tša gwe. Mothologadi o be a na le barwa ba bedi le ngwanenyana. Ba ile ba tšhabēla

therola pudi. Ba mmotša gore dikhomo a di gō-
na. Ka baka la tšhokufalo ya dikhomo, o tša le-
bella ge motogolo wa gwe^{we} mo a nyadiwa. Ba-
rwadi ba bjala ba ya ba mmotša ka mokhwa o
we ba ba fetotšego ka ona.

7308 Matšobane a hwa motogolo wa gwe a tšhešu
a nyadiwa. Moja-lefa a ka a ya ga malome
wa gwe go tšeya mosadi. O ile a tšeya mosadi
khorong e šele. Morwa Matšobane o be a lebe-
letšē yo we motogolo wa gwe mo a tšilo tšeya
mosadi, gore a khōnē go tšeya dikhomo tša go
fetsišā mmagwe. O ile a re o wa di rēre, oja-
le a gakana nabō ka dipolabolo. Ba re nkabe
o rēre mohu papa rena. Ke moka dikhomo di
napilē tša loba. Ka gobane a ba ka ba boēla
go tšeya mosadi ga malome wa bona. Mafelō
a taba.

7309 Mohaile o ile a hwa a šiya molato ga
makholo wa gwe. Molato e be e le wa kho-
mo ya tswetši. Mosadi wa gwe mahupuleng. O
be a na le bana ba ba bedi ba basetšana
le mothankana. Bjale makholo wa bona a ya
go butšišā khomo ya tswetši. Ba ile ba mo šupa
motogolo wa gwe. Ba re e tša re mothang

K34/82

a bōnanang le mothoka wa gwe, ke gona o ta hwetsanago khomo ya go. Makholo wa bona le yēna a ka a ba le maata gōdimu ga taba e we.

7310 Motogolo wa gwe a nyadiwa. Le yēna malome wa gwe o ile a ba gōna mothang ba phophêlago yo we motogolo wa gwe. Diphiyo tša tou a di phathagane. Ba itše go fetša go phophêla, malome wa bona a boela gae. Bona beng ba ile ba šala ba e tšheba. Ke moka ba ntšha khomo ya tswetši ba iefa molato wa go šiya ke mo-hu. Ba ile ba ša ka tšhebaka. Ke moka molato wa fêla. mafellō a taba.

7311 Phuřumane o ile a tšeya mantepa. Ba-tšeelane ke ba ratane. O ile a nyula mosadi ka dikhomo tše ntabe. A³³ khophêla mosadi. A ba ka ba mo gafêla. Ba ile ba re a be a ba gotšetša mollō. Ke gore o swane-tše go lata. O ile a dula le mosadi wa gwe ga gabō mosadi. Mosadi yo mongwe le yo mongwe, o nyaha go thōta monna wa gwe. Bjale mantepa a fapana le mma gwe. A re go mmagwe, ke nna ngwetši weno. Le swane tše go tnatêla tša ka dipitša. Bošegong bjo we, a napa a loka di lwana tša

gwe, a toga le monna wa gwe. Ke moka ke gō-
na a bihile. O šaletšē ke molato wa dikhomo
tšē nnē le tswetši.

7312 Moradi wa go latiwana mo a ile a toga le
monna wa gwe. Lentšū la nyakellang mono
le gōna. Fēla mo a ile a toga naē, moradi
a na le bana, lentšū la nyakellang mono a le
ke le ba gōna. Ke ge moredi wa bona a
ile a fapana le ^{batswadi} ~~monna~~ ba gwe. Ke moka
a loka thoto ya gwe a toga. Ba mmone ke
mathō mo a toga. Bjale Mantepa o ile go
toga le monna wa ^{gwe} ha moswana a tlogela
lapeng la mmagwe, go tšeya dilwana tša
gwe tša go šala. Ba ga makholo wa gwe
ba ile ba ya go rēra dikhomo. Bjale ka ge
a be a lata moradi, dikhomo di ile tša tho-
ka. Ke ge ba mmeya molato wa dikhomo
tšē nnē le tswetši.

7313 Phušumane a hwa a šiya a thešū a
fetšiša moradi wa gwe. Go togeng ga bona
lapeng la mmago mantepa, ba ile ba to-
ga bona le ngwana wa mothankana. Le-
ina la ngwana ba re ke Lekota. Papa-
gwe o hwile, a mo šiya e le lesogana. Ke

914

3524

K34/82

moka ba lla t̄he-lló t̄ha mohu. Lekola o ile
a ba moja-lefa.

7314 Maruwa-khogo ke khaitšedi ya Mantepa.
O ile a ya go butšiša dikhomo tša go fetšiša
ša khaitšedi ya gwe. Dikhomo tša monyalo
di butšišwa ka bjala. O ile a dira bjona
bjala. A roma barwadi ba bjala gore ba
yo butšiša. Lekola o ile a bitša ba bago-
lo. Ke moka barwadi ba bjala ba t̄hagiša
lentšū la bona. Molato ba ile ba dume-
llana naō. Bjale dikhomo tša go lefa mo-
lato di ile tša t̄hoka. Ba fetola ba-rumi-
wa gore t̄hepelang lo botša ba ga makho-
lo, molato re a o t̄eba. Dikhomo a di
gona. Barwadi ba ile ba mmotša ka mo-
khowa o we ba ~~mo~~ fetotšego ka ona. Maru-
wa-khogo o ile a homola.

7315 Lekola o ya go nyala moredi wa Maruwa-
khogo ke motswala wa gwe mosadi yo we
a ya go go monyala. Maruwa-khogo a re
e wele botē phulufala, e wele motho wa
letsolo. Baphōpēdi e be ba^{21, 5, 55} khobakane. O
ile a ntšha lesome la dikhomo. Ke moka
a re moragō ga gona maboēlō. Ba

K34/82

mmotša gore dikhomo tše tšaano ke tša go fetsiša mmago. O ka gona goba wa dišiya dikhomo tše dingwe tše tšaano, wa ya wa ditwadisa. Di ta re mo di tswetse, ke moka wa ta wa nyala. Goba o nyakêla tše dingwe tše ntabe o tše o fetsiše monyalo wa go.

7316 Lekola o ile a di lethetša, a ya go nyakêla dikhomo tše we ba ga makholo wa gwe ba mmutsitšego. O ile a thagiša mantšu a: Ke molaō wa gore nna ke nyalê mmana. Banna ba gabō ba ile ba re ke molaō. Molaō o re ngwana wa pele wa mothanka-na ke monna wa mmagwe. Ke gore mmago a ka tše ke a laola wena o dutši o le gona. Lefa ga le gona la go šiya ke mo-hu, molaudi ke wena. O ile a dumelana le ~~mantšu~~ a banna.

7317 O ile a iša dikhomo tše la ntabe. Ka morago ga mo a bolabotše le banna ba gabō, ke moka a tšama a kolota dikhomo. Ba ile ba mo kolota. Ke moka a ya a fetsiša monyalo wa mosadi wa gwe. Ke moka molato wa go fetsiša monyalo wa mmagwe wa fêla o e tša mo we. A beka mosadi

914

K34/82

3526

wa gwe. Molato o fedile. Mafello a taba

Temana ya 12: Moja-lefa o lefa
melato ya go dira ke mohu papagwe.

7318 Molato ke le thepa ba ôba ka khōnwane. Melato ya dikoloto tša mohu, a še ya dikadimō fêla. Gona le melato e we motho a no e dirago. Gona le melato e: - Buhodu, Bofebi, gophuma le boloi. Ke melato ya ma-e-tirêlo. Modiri wa ôna go o mongwe ga melato e, o swanetše go o lefa ka noši. Modiri wa molato mo a ka adima thoto go motho yo mongwe, ke moka a hwa, a theša a mo fa. Ke taba e we e swanetšego go šala e bōna ke moja-lefa.

(a) p
7319 Legoto le e tefa ka thetopo. Molato wa buhodu. Še motho a na le monwana. Še a ile a boniwa mo a utswa. Moutswi o swanetše go lefêla moutswetšwa. Še a ka hwa a theša a mo lefêla, ga gona molato. O bolaike ke monwana wa gwe. Moutswetšwa le yêna o ta šala a tona, a re ke nna ngwana wa monna. Še motho a na le monwana, a the ke a thōma

dilong tša ka. Ka nnete mang le mang o
 ʒa tšaba. Moutswetswa a ka ʒhe ke a khōna
 go v̄era moja-lefa. Ketaba a ka ʒheke a
 khōna go iša khorong. Bakhoro ba ka ʒhe ke
 oa amogēla taba.

7320 Khašane goba maboya-boetha. Monna go,
 e be e le phula mogopo. Modirō wa gwe o mo-
 golo e be e le go nwa bjala le godiša mosadi
 wa gwe. ʒe o ka bōna mosadi a nyarēla mo
 we ba nwago bjala, ka moragō o ʒa bōna
 go nyarēla monna. Bangwe ʒe ba e ya mašē-
 mong, wa gwe mosadi o wa mo thibēla, o re a
 e mašēmong, o ya banneng. ʒe bangwe ba
 buna ke moka, monna o thōma go ʒnepela bo-
 šego. Ka moswana beng ba mašemo a we a
 ilego a ʒēna ba thōma go lla.

7321 Nyaka go utswa bošego di ēma ka mere
 di a gobōna. Ba ile ba lalla beng ba ma-
 šēmong. ʒo be go na le le kwapa le lengwe
 mo nageng ya ʒesu ba re ke mokhabēla. O
 ile a motwara. Lehodu le na le maṣa.
 Ngwedi o be o khanya. Monna o ile a leka
 go laṭha morwalo. Mong wa tšhemo a mo tiya
 ku molamo. Ke moka ba thōma go lwa. Mokho-

ši o ile wa t̄habiwa gare ga temô bošego.
 Banna ba we ba go ba ba laletše a bona maše-
 mo, ke moka ba t̄hologêla mokoši. Ba ile ba
 twara lehodu. Ba mo rweša ma-rwalo wa
 gwe. Ba ya ba tiegetša molato gae ga gwe.

7322 Mokhabêla o nyaka Khašane a lefa ka kho-
 mo. Moutswi o ile a dumêla molato. A kho-
 pêla t̄hebaka t̄ha go t̄šama a tiya methate.
 Ba ile ba mmêla matsiatsi a mathaano. Ge
 matsiatsi a we a ka feta, o t̄a o kwa o bi-
 t̄siwa ka khorong. Khašane a napa a t̄ša-
 bêla makhoweng. Mong wa mabêlê a bōna ma-
 t̄siatsi a la a feta. Ke moka a t̄he ke a t̄hwa
 a t̄haya ga lehodu, a ya khorong.

7323 Ke molato, molato a o bole. Mokhabêla
 o ile ~~a~~ re go iša molato khorong, ba khoro
 ba amogêla molato wa gwe. Ba roma mo-
 tho gore a yo mmotša ka t̄siatsi la gore
 o wa nyakega ka mono. Morumiwa o ile
 a hwetšana mosadi wa gwe fêla. Mosadi
 a re a ke t̄ebe gore o ile kaya. Ke no o-
 kwa ge a re o t̄haya makhoweng go bê-
 rêkêla molato. Ke ge ba khoro ba emiša
 Mokhabêla ka gore, molato a o bole. O

ta boya a ta a ohwetsana. Ke moka mokha-
bêla a boêla gae ga gwe.

7324 Khašane o ile a hwêla Kolwê ka baka la monwana. O be a šala a utswetsa ba we ba ilego mošomong. Ka gobane makhoweng go na le ba bošego le ba mothegare. Ge yêna a šetše ke moka, o šaletše go utswa. Go bile gwa ba le le-šata the bešong tha khoro e we a go ba a dula go yôna. Ba be ba tha tebe gore ke mang yo we a ba utswetsago. Moepolai a llêlwe. O be a thêya mafelong a khwedi. Mothang ba gôlagô, ke moka o thôma go ba utswetsa. Mokobô o ile a beya le bipô molomong wa nta ya gwe. Lehodu le ile mo le tēna la gata le bipô. Lebipô le ile la moloma. Ke moka ke bolwetši bja gwe, go fithêla a e hwa.

7325 Khašane o thalošetša ba gabô bolwetši bja gwe. Ke ge a bôna gore go boima ke ge a ba botša gore ke lumilê ke le bipô. Mong wa nta ya le bipô o ile a thega. Ke moka a re, o wa o kwala monna wa gešû. Batho ba pjaša ke matapa ka mokoting ka baka la go nyaka tšhalete.

K34/82

Go bjale ka mahodu, le ôna a loma ke ma-
bipô ka go nyaka dilo tša maata a bana ba
batho. Mošumi wa ka makoting o hwêla gôna.
Moutswi o hwêla buutswing bja gwe. Ke
moka a mo țogêla a le bjale.

7326 Mogoti o ile a ya go mokobô. O ile a o
kwa lešokô ka gobane kašane e be e le mo-
twala wa gwe. Ke țile go wena mogagešu, ka
baka la motho yo la wa go babja. Ke re ge
e le motho o di kwile. Ka goriale mowe ke
khopêla gore o mo loollê. O ile a re, ke a go
kwa. motho yo we, a go mpha pheko, ke mo-
thipidi. Ke mo a ilego a ke mo țebe. Di i-
le tša řita di e ța mowe. Ke moka kašane
a napa a kwa.

7327 Mogoti a ya go bega lehu gae. Ba
ile ba moloka gona makhweng. Ka mora-
gô ga mo ba mmulukilê, ke moka a ya
go pjața le beya gae. Mokhabêla o ile a
țha e tša, a o kwa mokhošwa wa țhello.
Ka moswana ke ge a o kwa gore ke yêna
monna yo la wa go moutwetša. Ke moka
ba lla țhello țha fêla.

K34/82

7328 Molaō wa ma motho a hwile. Ngwana goba yo mogolo, ka moka ga bona ba fo tswana. Go fapana dillong. Ngwana ga ba tšee le baka le le-telele. Ge matho a ka hwa, ba swanetše go bega ba mošata lehu le we la mohu. Ke molaō wa mang le mang mo nageng ya gešū le yēna ~~wa~~ mohu yo we wa lehodu ba ile ba bega lehu la gwe.

7329 Molato o hwile le mong wa ōna. Ba khoro ba ile ba dula ba lebeletše mokhabêla le-tšatši le a tšaga ka lona. Ka moragō ga matsatši a tše makae, ka moragō ga mo tšello tše feditê, ke moka moutswetšwa a ya khorong. Morena goriale ke Mokhabêla. Ke tšile mo ka molato ~~la~~ waka. Ba khoro ba re molato o hwile le mong wa ōna. Mohu o na le morwa, ka baka le we o swanetše go lefa. Ba khoro ba re mohu o tšhabile le mo khorong a tša tša. Goriale mo we ke gore le go a tšodiwa a ka a tšodiwa. Re ka tše^{ke} ra khōna go rera morwa wa gwe, ka baka la gore ka tšolo a ya ka ya ba gona. Ke legofo le e tšile ka tše topo tšu lona. Ke moka molato wa fêla ka gore o hwi-

le le mong le hodu. mafello.

7330 Mamokhadi o ile a twariwa a utswitse kho-
go ya matheboko. Ba be ba agisane, fêla ba
tha aga le goa ka lethii. Ke ba batagani.
Dikhogo e be di tha beele. Ka tsatsi le le-
ngwe khogo le mae di a thepela. Dikhopolo
tša ba bagolo ba gopolêla badiši ba dikhomo.
Ka gobane badiši ba khale, e be ba dula me-
raheng le dikhomo. Ke bona ba-utswi ba dikho-
go le mae a tšona. Khanthe mankobô wa di-
khogo ke moradi. O thêya tsatsi la mabjala.
Ke moka o tšwa nabô gae, o goma a boya.
Tsatsi la mabjala ga gona motho yo a šadi-
wago moragô.

7331 Mamokhudi a twara khogo e le maeng.
Ka tsatsi le we, o ile go bjela bjela, ke mo-
ka matheboko le yêna a goma. A ya a du-
la gôdimu ga mmoto male-ba le gae. Ammô-
na a ~~we~~ tšena gae. Ka moragô a bôna moši
o tupa. Ka moragô ga lebakanyana, a bôna
a e tšwa ka moteng wa gwe, a e ya ka moteng
wa gabô. Dikhogo tša thôma go lla. Ka moragô
a bôna a boya a phuthetše the thengwe.

O ile a goma a boëla bjaleng. A ya e botša monna wa gwe.

7332 Lehodu le na le marara. Monna o ile a bitša monna yo mongwe, ke moka a ya nabō gae. Ke banna ba ba bedi le matheboko. Mollō wa lehodu o gotsitšē ka gare ga ntō letšatši le fiša. Ba fitša. O ile go ba bōna ba tēna ka maforo, a thōma go tswalla ntō ya gwe. Ke moka a pepula ngwana wa gwe. Monna yo la o šele a mo dumediša. A re o reng o pepula ngwana, ma la o re bōna re e ta. Ke be ke tile go fa ngwana tša goja, ke kitimēla go tšama ke khopēla mabjala. Ka lebaka le we ngwana o wa lla, o nyaka nama.

7333 Ke ngathêlê nama e we e bolabolago ke ngwana yo. Nama a e gōna e no ba mebolabolêlê ya ngwana. Matheboko o ile a fetêla ka gae ga gwe. O ile go lebella kho-go e la ya goba e alama. Ke moka a bōna mafofa a go thobêga, le mae a the gōna. A goma a boëla, kowa a šilego banna ba bolabola le mogotši wa mollō wa mothegare. Kho-go yaka a e gōna gammôgô le mae a yōna.

K34/82

Mathô a mamokhadi a fetoga, ke moka a thôma go ba le di-thong. Ba ile ba di-ra gore a bulê n̄to. O ile a gana go bula. Ke moka ba bula, ba hwetsāna khogo le mae. O re ngwana o bolabola m̄aka, keng the.

7334 Mamokhadi o re le t̄wa nayô kae. Ka moragô ga mo ba bone khogo ba mo šupa gore keng the. Ke moka a re go bona, le t̄wa nayô kae. Ba re re butšišā wena, gore molato keng o bolaya khogo ya rena. Ke mpone mo ke bolaya. Go beile mang ka mo n̄tong ya go. Ke butšišā lena gore n̄ka baka lang le beya khogo ka n̄tong yaka, khangthe a lena mantō le naô. Mokhoši o ile wa thabiwa, batho ba bangwe ba ile ba kitimēla mokhoši. Ba ile ba re go mosadi o tswitšē^o molato. O ile a no t̄wēla pele le go gana. Ba re o molato re mmōne. Ke moka ba gomēla mabjaleng.

7335 Mamokhadi o dumēla molato. Mong wa khogo o ile go bōna gore mosadi o wa gana. A napa a išā taba khorong. Ba ile ba re bjale ka ge monna wa gwe a the gona, re ta no fudišā molato. Ka nnete ba ile ba o fudišā. keho-du la leka go gana. Ba re mollô o gotšitšē ke

mang ka gare ga n̄to yago. O ile a re ke nna. O be o nyaka go dirang ka ōna. Ke be ke bešitše molatša. Ge o bōna batho wa tswalla n̄to, o be o tšhabišang, ka gobane molatša a ba tšhabiši. A ka a ba araba. Ke mōka ave, ke be ke tšhabiša gore ba the^{ke} ba bōna dibi tša ka. O wa bōna gore o dirile molato. O ile a e thumela. Ba khoro ba boloka mafofa a khogo. Ba letela monna wa gwe tšatši le a tša go boya bogwaragwara. Molato a o bole. Ba riale ke ba khoro ba botša mong wa khogo.

7336 Mamokhadi a hwa. Molato o ile wa e^{ma} mengwaga e mmedi. Ka the lemō tša boraro ke mōka mosadi a tšhabēga. Monna wa gwe o ile a fapana le makhwa a gwe. Ke mōka mokhatha a boya gae. Khanthe o bitša ke lehu la mosadi wa gwe. O ile mo a fitša gae, a huetšana le molomo wa go bolabola o the gona. Ka moragō ga matsatši a mabedi, monna a fitšile, ke mōka mosadi wa gwe a mo šiya.

7337 Bakhoro ba bitša mokhatha khorong. Ka moragō ga mo thellō the fedile, ke mōka moutswetšwa a goma a boela khorong. Ke tile ka molato o la wa khogo. Ba re re a gokwa, fela o tšebe

gore taba e boima. go leka noka a še go e tshela. Mothomong o ta dumêla, mothomong a gana. le wena o wa di tšeba gore motho o tswariwa ka mantšu. Ke ge ba roma motho a yo mmitšā.

7338 Molato o bodilê le mong wa ōna. Ba khoro ba re go Mokhatša, o bitšā ke rena, ka baka la monna yo. Mohu moradi wago, o ile a utswa khogo ya gwe. Bjale molato re ile ra o fudišā mo khorong. Ra hwetšana gore ke nnete o utswitšē. Bjale wa êmêla wena gore o tšē o lefê molato. Ke yōna taba e we o bitšeditšwego yōna. Di a o kwala dikhoši. Nna ke hwetsane moradi waka e lebita. Ka baka le we a ke tšebe tšelo ka taba e. Le lehu la moradi a ke tšebe tšhe we tšhe mmolaišego. Mothomong o bolaiše ke bjona bohodu bjo we bja gwe. Nka teke ka khōna go lefella lebita. Banna ba ile ba bipêlwa ke taba. Ke mōha molato wa napa wa bōla. Mafellō a taba.

7339 Konko o ile a hwa a šiya molato wa bohodu. Monna yo o ile a ya le Temeka makhweng. O ile a boya pele. The tšwaélō tšha batho ba go ya makhweng, ge ba

bōna yo mongwe a boēla gae, ba mo romēla le dilo tša bona. Ba dirēla gore mo a fit̄hi-
le gae, a tšame a di fa basadi ba bona. Go ile gwa ba bjale ha (makouko) Kouko, o ile mo a boya gae, a fa Kouko lesome la diponto le dikobō tša mothegare le ya bošego. A re o tša ya o e fa mosadi waha. Goriale ke Temeka.

7340

7340 Ditsoai di ile tša tšela Makouko tšhalete. Mangolo a khale e be e le molomo. Ge ba bōna yo mongwe a e ya gae, ba mmotša gore ba dumēle. Ba gae le bona go le bjale, o ba dumediše. O ile a fit̄ha a fa mosadi wa Temeka dikobō tša mothegare le kobō ya bošego. A tšalošetša mosadi gore o be a ^mphilē le tšhalete bjale dikēbēkwa di ntšee-tšē yāna. Le yaka tšhalete di tšere.

7341 Maboi a ya makhoweng. Mosadi wa Temeka, o ile a kwa gore, maboi o ya makhoweng. Ke moka a ya go yēna. Ke t̄ile mogo lena papago madišego. Ke re le dumediše monna waha. Diphasela tše la a di rometšego ka papago Makello, ke bone dikobō tša mothegare le kobō ya bošego. Ge

e le tšhalete o re o wa ~~amogile~~ ke dikêbêkwa. Ke tšona tše we ka go ba ke e ta go lelaela tšona. Monna a re o kwile mang ya re go ke ya mahhoweng. A ka o-kwa motho, ke no re, ge le ka tšhoga le ile. Ke gore ke molaô wa gore monna mo a e ya mahhoweng, a boniwi ka gobane ba ka mmêla dingwe teleng. O ile a lebadisa, ke gore dipoba di ile tša lewa.

7342 Maboi o anêgêla Temeka ditaba tša mosadi wa gwe. Ka moragô ga mo a bone gore batho ba lebetšê, ke moka a botša mosadi wa gwe gore a mo dirêlê dipoba. O nyaka go ya go troma. Mosadi o ile a dira ka mokhwa o we monna wa gwe, a mmutšitšêgo ka ôna. Ke moka a troga bošêgo, a re go mosadi tula ga botšê, ke ya mahhoweng. Ke moka a napa a toga. O ile go fitša a balla Temeka lengolo la go tšwa ga mosadi wa gwe.

7343 Temeka a boya gae. O ile a dula thelemô ka tše thii, ka moragô ga mo a hwetšane ditaba tša go tšwa ga ^{saeli} monna wa gwe. Ka tšelemô tša bobedi ke moka a boya gae. Mosadi o ile a no mmotša ka mokhwa o we a ilego a botša papago Ma-

dišego. Ke di kwile mogatsaka, ke ta di kwa bjale ka ge ke tile.

7344 Temeka o ya go butšiša Konko. O ile a dula beke ka moka a thešü a ê go mmutšiša. Le yêna a ka a ya go buiša le-karapa. Lekarapa ke motho yo a tha tšwago makhweng. Ka beke ya bo bedi, ke moka a ya go butšiša. O ile a hwetsana ba tha duletšie mollô khorong. Ke tile mo go wena mmatšiti. Ke ya go kwa. O tile neng. Ke beke ya bo bedi e. Ke nnete, nna ga ke tebe le gore o tile. Go bjale, bjale ka ge o mpôna. Ke a kwa ka mokhwa o o tilego go nna, ke tswanelô. Ke nna mo la ke tebe gore o tile, wabe ke tile go go bôna.

7345 Temeka a re ke na le magane nago. Ke moka ba toga ba ya ba dula thopa ya bona ba le ba ba bedi. Ke tile ka baka la tšhalete. Mosadi o mpošša ge wena o mo file dikobô fêla. Bjale ke tile go kwa gore tšhalete yôna e ile kae. O wa o kwala mogwêra waka. Mosadi wa go ke ile ka mmotšša. A go botšša. Mosadi o mputšitšie fêla dikobô, ka thekô ya tšhalete a mpo-

tša. O diyo lebala, ke ile ka mmotša gore di-
kêbêkwa di ntšeeše tšhalete. Ga-mmôgô le
ya ka. Ke ya go hwa bjale molato ke wa mang.
Le nna mo we ke šitwa go tšeba gore molato
ke wa mang. Wena o swanetše go mphah tšha-
lete ya ka. Ke a gokwa, tšhalete ya go a
ya lewa ke nna, e liwilê ke ditsoši. Ba ile ba
tše o kwanê, thopa ya bona ya thinyega.

7346 Ba boêla khorong go bolabola gôna. Bjale
ba bêgêla banna ba la ba go ba tšogêla ge
ba e ya thopeng. Banna ba la ba butšiša
makonko gore ke tšhalete e kakang. O be a
nthometše lesome la diponto gore ko fa mo-
radi wa gwe. Banna ba re o molato, ka go-
bane diêbêkwa di e tšere e le matsogong
ga go.

7347 Temeka a iša taba khorong. Ka moragô
ga mo banna ba ile ba mmotša gore o na le mo-
lato, ka baka la mo ba mo tšeeše diateng tša
gwe. Monna o ile a e tumêla molato. O e
tumêla molato fêla tša go lefa molato tše
tše gona. Bjale mong wa tšhalete a re, ta-
ba e ke ya mohwa pele. Ke gore yo mongwe
wa rena mo a ka hwa ke moka ke go loba.

K34/82

Taba e tswanetše go tswara ke ba khoro. Le le-
na ka ditêbê le o kwile ge monna a kwaêla
ka the-khoši. Katse wa bōna e kwaêla ka the-
khoši, e dirêla gore mpja ya the ke ya khōna
go e tswara. Ka gobane e ta khōna go e kapa-
nya ka dinala. O ta ba wa o kwa mpja e lle.
Ba ile ba šitwa go mothibêla. Ke mōka monna
a napa a iša taba khorong.

7348 Bakhorro ba bōna Konko molato. O ile a
leka go gana molato bjale ka pele. Bjale ba-
nna ba mmōna phōšō. Le go mmuiša a wa
ya. Le go mmege ka mokhwa o we dikêbêkwe
di go amogilego ka gona a waya. Mo mabake-
ng a mabedi a a ka gōdimu, a šupa gore o
filoja. Lebaka le, di tšere diateng tšago. Ke
gore ~~ke wena~~ yo we o swanetšego go lefa. O ile
a e tumêla molato la bobedi.

7349 Konko o ile a utšha diponto tše tšhaano.
Ka moragō ga mo a e tumetše molato, ba kho-
ro ba mmotša letšatši le we a swanetšego go
tšha di-tefa. Ka lona letšatši le la ba go
mmotša ka lona, a tšwa a tšwere the tšha-
no tša diponto. Ke mōka a fitša a fa
ba khoro. A re ke tšha tšama ke tiya diko-

K34/82

to. Ba ile ba mo fa matsatši a mangwe

7350 Konko a hwa. O ile a boela khorong a ba botša gore, ~~Ankešu~~ ke bōnē tšelo. Ba mo fa matsatši a matelele a go tšama a tiya dikota. Ka moragōnyana ga matsatši a tše makae, a tšabēga. Molato o ile wa ēma. Ka gobane motii wa dikota ke yēna mong wa molato. O ta re mo a fodilē, ba khoro ba ta khōna ba mo šala moragō. Khanthe bolwetši bjola bja gwe ke mōka ke lehu la gwe. Ba khoro ba ile ba bigiwa lehu la mohu. Molato o ile wa ēma. Ba ile ba lla lehu la mohu wa bona go fithēla mafellō.

7351 Pitša e bela ka go bēseletša. Ka letšatši ka thobošo ba šupa Makello go ba moja-lefa ~~lema~~ a bōna ga bote gore tšello tše fedilē. Ke mōka a goma a boela khorong. Ke tše ka molato o la wa ka. Ba khoro ba re le rena e be re emisitšē, ke baheng tša lehu la moutswi. Ke mōka ba roma motho a ya a bitša Makello. Moutswetšwa a butšwa letšatši le a ta tago a gathana le moja-lefa ka lona. Morumiwa wa oile a ya a mmotša. Ke go mo

thalōetsā gore o bitsetšwa molato wa bohodu
bja mohu papago.

7352 Bakhorō ba thalōetsā moja-lefa molato.
Ba ile go mmotšā gore o wa nyakēga khorong, ke
moka le yēna a bitšā banna ba gabō, ke mo-
ka a ba botšā molato. Banna ba gabō moja-le-
fa, ba ile ba re molato, o wa tšija, bjale ohwi-
lē le mong wa ōna. A rieng re tšaya re e
kwa bakhorō gore bona ba reng. Ba ile ba ya
naē khorong. Moutšwetšā le yēna o ile a ba
gona. Ba khoto ba thōma go thalōetsā moja-
lefa. O bitšā ke rena, ka baka la monna
yo o mmōnago. Mohu papago o ile a ja tšha-
lete ya gwe. O ile a ntšha the tšhaano
tšha diponto. The tšhaano the tšhengwe o
huile a tšhešū a the ntšhe. Ke yōna
taba e we ke le bitsetšago yōna.

7353 Makello o ile a dumēla molato.
Ba ile ba le tšhetšā polabolo e la ba
go e bolabola ba tšha le gae. Go bolabo-
la ke go gudišā molato. O ile a khopē-
la the baka tšha go tšama a tiya dikota.
Ba ile ba mo dumella. Ka moragō ga
matšatšī a the makae, ke moka a bo

ya a tware diponto tse thano. Ke moka
a fitša a fa ba khoro. Molato wa bona wa
fela o e tsa mo we. mafello a taba.

7354(b) Bofebi. Ke modiro o mongwe wa tša-
go. Modiro o o thagiša dimpa. Ke modiro o mo-
ngwe wa go tšefa le go baba. Ke ona mohoti wa
lehu. Bjale ge monna a ka imiša mosadi wa mo-
nna yo mongwe ke molato. Moimiši o swanetše
go lefa moimi. O lifiša ke mong wa mosadi.
Ge ba tša dira modiro wa bona ba le ba ba
bedi, o be o le monate, lehono o wa baba ka
gobane o ntšha ditseka. Khogo ya tshadi a
e leke, go leka ya mamokokhonopē. Ge khogo
ya tshadi e ka leka meso, e ya tšola e swa-
netšego bolaiwa. Ke gore ke monna yo wa
a thamago mosadi. Ke baka le we go lifiša
go monna.

7355 Ge modiri wa molato wa mpa a ka
hwa. Mothomongwe o hwa taba e tšheš e ti-
biwê. Ka moragô ge ba butšiša moimi, ke
moka a bola motho yo la wa go hwa. Molato
a o be gona. Ke moka ke tše pipimpi. Ge ge
ba bo mohwedi ba ka o kwa, le bona a ba

na taba. Ke mpja e huile mafekong. Le ge a ile a hwa ba dutšai ba mo rera molato. Ke moka molato le ona o bodikê. Mong wa moradi a ka the^{ke} a khona go isa taba khorong. Ba khona le bona ba ka the ke ba e theletša.

7356(C) Gophuma goba go ntšha mpa. Go phumêga ga mpa. A se modirô o we o dirago ke motho. Boloi bjona a bo thoke, bo no fêla bo e ba gona. Ge monna a ka imiša moradi, ka morago mpa ya phumêga. Gantšai ke moka mo-imiši a tha na molato. Mogo go fulêga o o namêlêgago. Ke gore ge ba ka hwetsana gore moimiši a na mantšu, gona ba mo lifiša. Go bjale ka go ntšha mpa. Moradi o ntšha mpa ka baka la go tšhaba le-thôyô ga monna wa gwe. Motho yo we a swanetsêgo go lefa ke mantšhi wa mpa.

7357 Dipoleng o ile a šiya molato wa mpa. Tšhwene ja mothatwa ka o thii, o ta o hwa o babago. Ke gore monna o swanetsê go khetša moradi ka o thii. Goriale mo we ke gore o ta teba gore o gobatšitše ke mang. O ile a imiša makopi. O ile a hwa ka baka la basadi. Mpa ya šala e utuluga ka mora-

go ga lehu la gwe.

7358 Ngaka ya mpa ke mosadi. Nthetollê ke monna wa makopi. O be a le makhweng. Mpa ya mosadi e rera ke monna wa gwe. A ba ka ba mmutsisa, ba ile ba leta monna wa gwe mo a boya. O ile a boya a hwetsana mosadi wa gwe a na le mpa. Ke moka a butsa mosadi wa gwe. Molaô wa mo mosadi a ile a sala a ina monna a ile makhweng. Monna o re go tēna, ke moka mosadi a mo fagela tra goja. Lebaka la mo a ija, ke moka o tshabêla ga mokhekolo yo mongwe. O mo roma gore a yo mo rapella ga monna wa gwe, gore o setse o tshintse.

7359 Makopi o ile a tshabêla ga makhobêlê. Ke tile mo go lena makholo, ke re thepelang lo nthapella ga monna wa ka. Molateheng ngwanaka. Ke na le mpa. Mpa o mpothe gore lerumu ke la mang. O ile a re lerumu ke la mohu. Ke mang. Ke Dipoleng. Ke moka mokhekolo a ya ga monna. Ke bona mosadi wa go, ka kowa gaka. O re ke te go mo rapella, o tshintse. O re o tshintse ke mang. Goriale ke monna. O re ke

o mohu Dipoleng. Thepela o mmitšā o t̄ē naē.
Ke moka mokhekolo a goma a ya a mmitšā, a
boya naē.

7360 Monna o butšišā mosadi wa gwe. O wa
bōna mosadi, a ke nyake go gotiya, ke nyaka
ge wena o mpotšā therešo fēla. O re mpa o i-
mišitšē ke mang. Le nna ke go botšā nnete
mogatsāka. Nnete ya gōna ke e fe. Nnete ke
yēna mohu Dipoleng. A ke nyake o mpotšā le-
bita. Jo mongwe yēna a ke mo t̄ebe mogatsā-
ka. Ke moka taba ya šita monna. Ngwana a
bêlēga a no hwetšiana a swana le mohu. Ya
ba gōna monna a khōlwago, gore mosadi o mu-
tšitšē nnete. Ke moka molato a wa ka wa
ba gona. Taba ya fēla e t̄a mo we.

7361 Thephamo a šiya molato wa mpa. Khale
ba be ba lēla bana ba gola. Ngwana o t̄a
re kowa a khōna go kitima ka lebelō, ya
ba gona monna a dirago^{gore} ngwana a lethe-
tšē gomama. (Golomola.) Ba be ba dira ka
mokhwa o we ka baka la go tšhaba mapo-
no. Madome o ile a t̄ha lēla ngwana wa
gwe, ke moka Thephamo lomodišā ngwana.

7362 Ngwana o ile a babja. Mmago ngwana o be a tšeba gore o fitile ke khwedi. Bjale a tšhaba go thibêla ngwana gomama. Ka gobane molao wa go ntšha ngwana letsweleng o tšwa ga monna. Monna o ile a tšeba gore mosadi wa gwe o na le mpa, ka baka la bolwetsi bja ngwana. Ke ditaola tše we tša go mmotša. Ke ge a tšama a laola bolwetsi bja ngwana. Bjale monna wa ngaka, a re ditaola tša ka di re letswela la mma le a tšhaba, le nthabile ka matutu. Matutu ke mokhato wa mo mosadi a na le mpa. Ya ba gone monna a tšebago gore mosadi wa gwe o na le mpa.

7363 Madome o butsiša mosadi wa gwe. Ka morago ga mo ngaka e laotše, ke moka ya mafa metantane. O ile a lwa le bolwetsi bja ngwana pele. A dira gore ngwana a molomole letswetše. Bolwetsi bo ile bja fôla. Ke moka monna a re go mosadi, o ke o mpotše gore mpa o e hwetšane kae. O ile a re mpa ke yago. Goriale ke mosadi. Monna o ile a kwata a tiya mosadi. O ile a o kwa mmele go baba, a re

K34/82

Éma ke go botš'e. Ke ge mosadi a bola Thephamo.

7364 Madome a romêla Thephamo the baka. Thepela o botš'a Thephamo. Ka mona ke lwa le mosadi waka. Bjale ke kwa mosadi a re mpa o filê ke yêna. Ke re ke nnete go bjale. Thebaka the ile thaya, tha fitša tha mmo-tš'a ka mōkhwa o we a rumilewego ka ôna. O ile a fetola thebaka ka gore, taba e we nna a ke tš'ebe. Ke mōka thebaka tha boetša mantš'u moragō. Monna o re taba e we a ke tš'ebe. O wa di kwa mosadi, monna yo la wago, o wa ganetš'a. A gona yo mongwe yo ke mo tš'ebago, ke tš'eba yêna fêla. Bjale ka ge a gana, ditaba di twanetš'e go ya khorong.

7365 Madome a iš'a molato khorong. O ile a gona a tš'ibiš'a mothinyi, gore wa the ke wa makala, mo o bitš'wa ka khorong. A re golukile thepela. Ke mōka ke mo a iš'a taba khorong. Ba khoro ba amogêla taba. Thephamo o ile a bitš'wa. Ba ya ba gathana khorong ka lona letš'atš'i le la be ilego ba tš'ê ka lona.

7366 Mosadi o ile a thanogetla polabolo ya gwe. Ba khoro ba dira gore ba o kwé dipolabolo tša mosadi. Ke ka moragō ga mo madome a thalušitšē ka mokhwa o we, a telego ka ōna khorong. Mosadi a re, ke boletšē gore ke Thephamo ka go kwa mmele go baba. Mpa e ke nego nayo^o ke ya monna wa ka. Monna wa go o kile a robala ka ntong yago. Aowa, o be a nthotola mothegare. O bōna gore o gona yo a ka bolayago ngwana wa gwe. A gona. Bjale o reng o ~~re~~ mpa ke ya monna wa go. Ke riale ka gobane ke ya gwe. Ke ngwana wa mathomō ngwana yo. Aowa ke wa boraro yo. Le ba la ba pele o ile a nyaka go ba bolaya ka ōna mokhwa o. Aowa. Bolabola nnete mosadi.

7367 Mosadi a re mpa ke ya Thephamo. Ke be ~~ke~~ nego no gana, ka gobane monna a nyake. Le ka lapeng la-ka a gate. O mpo-tša gore ke nna motswetši. Nna ke ile ka mo fetola ka gore motswetši ke wa mpa. Ke tša na tšē we Thephamo. Ditaola di teile wena. Monna o ile a gana. Ba mmotšā gore ngaka ya mpa ke mosadi. Monna yo mongwe wa khoro a re taba re tswantšha ka e ngwe. Malōba re ile ra lifisa Pōpēla

K34/82

a dutšê a gana. moradi o ile a bêtêga le-
khowa. Molato a o bole. A re lebelleng ngwana.
Banna ba ile ba kwana ka lentšû la go lebella
ngwana.

7368 Mogôga mogolo a o na nama, nama e na
le mogôgana. Ka moragô ga matsšatši a tše
makae, Thephamo a wêla madibeng. O ile a
robala le moradi wa go ntšha ~~ka~~ mpa. O ile
a tšhaba go botšha ba bagolo, gore ke go ba-
tšitšê ke moradi wa gore. Basadi le bona
ba maano, ba bofa gore a tše ke a ~~na~~
mmola. Tšatši le we a thomago go mmola
ke tšatši le a hwago ka lona. Le yêna
o ile a ba bjale. Ka tšatši la bo felô
bja gwe, a ba botšha gore ke ile ka robala
le ~~moradi~~ moradi. Ba ile ba tša nyaka ditela
tša go khopêla dithore ga moradi, ke moko
a hwa.

7369 Moradi o ile a šala a bêtêga mothinyi
a hwilê. Ngwana o ile a fo swana le mohu.
Bjale mong wa moradi a goma a boêla khorong
le moradi le ngwana. Ba ile ba mmôna gore
ngwana o twana le mohu. Bjale ba khoro ba
re molato o šitile ka gobane modiri wa

molato o huile. Mang wa moradi a re, khoši ya
toga ngwe e ya šala. Ba re go yêna o a
rugile. Morwa wa gwe a ka the ke a šala
a robala le moradi wago. Le gona taba e
ile ya êna ka khane. Bjale o huile, khane
re ta phikhišana le mang. Ke moka molato
wa šitua go tšwela pele. mafellō a taba.

7370. Lenaneō la ditemana tša tema ya 32(b).

Thoto ya manna wa basadi.

6979. Temana ya 8: Moja-lefa o tamegile go
tšeiša baratho. 3353.

7003. S.1: Barwa ba mabe ba ka ba magakwa.
3369.

7025(a) Khōkhō le dipelaēlō tša mašakha. 3379.

~~7022~~
7022 Temana ya 9: Paballō ya moja-lefa go mašakha.
3378.

7029(b) Letšogō la mofani ke moratho. 3381.

7088. Temana ya 10: Moja-lefa o ja le dikadimō
tše we di tšei di buiššē. 3412.

7110. S.1: Manyala ka pedi o nyala wa gwe. 3437.

914

K34/82

355*

714. ~~714~~ Maphikulugê o ile a šiya dinto tše pedi.
3439.

7157. (b) Teka a dira bjala go rera manyalo wa
mašumu. 3445.

7192. Temana ya 11: Moja lefa o lefa melato
ya papagwe. 3463.

7318. Temana ya 19: Moja lefa o lefa melato ya
go dirwa ke mahu papagwe. 3526.

7319. (a) Legota le e tefa ka thelopa. 3526. (Bohodu)

7354. (b) Bofebi. 3544.

7356. (c) Go phuma goba go ntsha mpa. 3545.

Ditaba di tša tšwela pele. Go tša ta ngwadi
wa ka yōna. (b) Bofebi, go phuma mpa le go
ntsha mpa. le go tšwela pele ka ditaba tša
Tema ya 32(c).

• ends

S 914